

KATAR

ÜLKE RAPORU

Hazırlayan : **Ayper SÖNMEZ**
Ankara - February, 2011

T.C. Bařbakanlık
Dış Ticaret Müsteşarlığı
İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ

KATAR

► Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler

Temel Ekonomik Göstergeler

	2007	2008	2009	2010*	2011*
GSYİH (US\$ milyon)	80,8	110,7	98,3	113,4	137,0
Reel GSYİH Artış Oranı (%)	7,8	25,4	8,7	16,0	6,8
Reel büyüme (%)	17,3	11,7	9,5	14,0	17,4
Kişi başına GSYİH (US\$, satın alma gücü paritesine göre)	59,7	58,7	62,0	73,1	73,1
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort)	13,8	15,1	-4,9	-2	-2
İhracat fob (US\$ milyar)	42,0	54,9	41,9	55,7	77,2
İthalat fob (US\$ milyar)	23,4	27,9	24,9	23,4	22,5
Cari Hesap Dengesi (US\$ milyar)	9,916	14,227	805	17,9	38,9
Döviz Kuru QR:US\$ (av)	3,64	3,64	3,64	3,64	3,64

Kaynak: Euromonitor * Tahmini

Temel Sosyal Göstergeler

Devletin Adı	Katar Devleti (State of Qatar)
Başkenti	Doha
Yönetim Biçimi	Emirlik (Mutlak Monarşi)
Resmi Dili	Arapça (İngilizce ikinci dil konumundadır.)
Dini	İslam
Para Birimi	Katar Riyali (QR)
Yıllık Ortalama Döviz Kuru	1 US \$ = 3,64 QR (Sabit)
Yüzölçümü	11.521 km ²
Nüfusu (30 Kasım 2010)	1,647,044 (Yaklaşık 225.000'i Katarlı)
Mesai Günleri ve Saatleri	Resmi Kurumlar; Pazar-Perşembe: 07:00-14:00 Bankalar; Pazar-Perşembe: 07:30-13:30 Özel Sektör; 08:00-13:00 ve 15:30-18:30 (Cuma hariç, Cumartesi dahil)
Yıllık Nüfus Artış Hızı	% 20 (2004'ten beri yıllık ortalama)
Uluslararası Telefon Kodu	+ 974

Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar

ABEDA, ACC, AFESD, AMF, FAO, G-77, GCC, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCS, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IPU, ISO, ITSO, ITU, LAS, MIGA, NAM, OAPEC, OAS

Genel Bilgiler

Coğrafi Konum

Katar gerek nüfus gerek yüzölçümü açısından küçük Körfez ülkelerinden bir tanesidir. Arap Yarımadası'nın doğu kıyısında yaklaşık 11.521 km²'lik bir alana sahiptir. Kıyı şeridi 550 km, kara sınırı ise 60 km olup, Suudi Arabistan'la komşudur.

Siyasi ve İdari Yapı

Ülkede Osmanlı egemenliği 1871 yılında başlamış olup, I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı İmparatorluğu'nun Arap Yarımadası'ndan çekilmesiyle birlikte, 1916 yılında Birleşik Krallık ile imzalanan Anlaşmayla Katar'ın savunma ve dışişleri Birleşik Krallık tarafından üstlenilmiştir. Birleşik Krallığın bölgeden çekilmesiyle birlikte Katar Eylül 1971'de bağımsızlığını ilan etmiştir. Katar aynı tarihlerde Birleşmiş Milletler'e ve Arap Birliği'ne, 1981 yılında da Körfez İşbirliği Konseyi'ne üye olmuştur.

1995 yılında bir saray darbesiyle ülkenin yönetimi Şeyh Hamad bin Khalifa al Thani'ye geçmiştir. O tarihten bu yana, Katar sosyal ve ekonomik alanlarda reformlar yaparak hızlı bir kalkınma süreci sergilemektedir.

Katar, anayasal monarşidir. Tüm yetkiler Emir'de toplanmış olup, Bakanlar Kurulu ve Başbakan Emir tarafından atanmaktadır.

Nüfus ve İşgücü Yapısı

Katar'da yüksek bir nüfus artış hızı görülmekle birlikte, sözkonusu oran ülkenin sanayileşme ve yatırım çalışmaları kapsamında özellikle doğalgaz ve altyapı çalışmaları için bu ülkeye gelen yabancıların sayısındaki artıştan kaynaklanmaktadır. Ülkede çalışan yabancıların çoğunluğu Hindistan, Pakistan, Nepal ve Filipinler'den gelmektedir. EIU göre 2014 yılında Katar'ın nüfusunun 2,15 milyona ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Ülke nüfusunun %77'si erkek, %47,5'i 29 yaşın altındadır. Bu oransızlıklar da yabancı işgücüne bağlı olarak ortaya çıkmaktadır.

Nüfusun %90'ı şehirlerde yaşamaktadır. Başkent Doha nüfusunun 45,7'sini, 10 km uzaklıktaki Rayyan ise %36,7'sini barındırmaktadır.

Ülkenin işgücü neredeyse tamamıyla yabancı işçilere dayanmaktadır. Katar'da hükümet tarafından sürdürülen çalışmalar ağırlıklı olarak Katarlı işgücünün kalitesinin artırılarak özel sektörde istihdam edilmesini amaçlamaktadır. Bu çerçevede, ülkede faaliyet gösteren çok uluslu şirketlerle birlikte Katarlılar için yoğun mesleki eğitim programları düzenlenmektedir. Diğer taraftan ülkede işgücüne tanınan haklar da Katarlılarla sınırlı kalmaktadır.

Yabancı işgücünün çalışma izinleri İçişleri Bakanlığı'nca düzenlenmektedir. Katar'da çalışan her yabancı için bir kefil zorunludur. Bu nedenle, ülkede iş yapmak isteyen her yabancı şirketin yatırımı için getireceği yabancı çalışanların kefalet işlemlerini kefil / ortağı ile en başta çözmesi gerekmektedir. İçişleri Bakanlığının ve kefilin kabulü ile yabancı işçinin kefaleti el değiştirebilmektedir. Bununla birlikte, İçişleri Bakanlığının kabulüne bağlı olarak kefil hakkında geçerli bir şikayette bulunan çalışanın kefaleti bir başkasına geçebilir.

Diğer taraftan, ikamet izni içerisinde kefalet yalnızca iki kere değiştirilebilir. Bir yabancı'nın ikamet izni iptal edilirse, kişi Katar'a işçi vizesi ile 2 yıl içerisinde giriş yapamaz.

Nüfus İstatistikleri

Nüfus	2005	2006	2007	2008	2009
Nüfus (m)	0.8	1	1.2	1.4	1.6

Kaynak: Euromonitor, Qatar Country Profile, 2010

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Hidrokarbon oldukça önemlidir. Petrol Dukhan ve Qatari'de çıkarılmakta olup Katar Ekonomisi petrol ve doğalgaza dayalıdır. Ülkenin GSYİH'nin %56'sı, ihracat gelirlerinin ise %89'u petrol ve doğalgaz sektöründen elde edilmektedir. Doğalgaz da ülke için oldukça önemli bir yeraltı kaynağıdır. Dünyanın en büyük 3. doğalgaz rezervine sahip bulunan Katar'ın rezervleri, dünya doğalgaz rezervlerinin %15'ine tekabül etmektedir. Katar'ın doğalgaz üretimini 300 yıl boyunca sürdürebileceği tahmin edilmektedir. Katar'ın petrol rezervi ise 15,2 milyar varildir. Katar'ın ihracat gelirlerinin %49'unu petrol, %40'ünü LNG

şeyh emir al thani

Ülkenin tamamına yakını düzlük olup, en yüksek rakım deniz yüzeyinden 40 m'dir. Ülkenin kuzeybatısında bazı tepeler, güneydoğusunda ise kum tepeleri bulunur. Ülkenin iklim yapısı çöl iklimidir. Yazın hava sıcaklığı 50°C civarındadır. Yüzey suları ve bitki örtüsü yok denecek kadar azdır. Bazı kuyulardan yeraltı suyu çıkarılmakta ise de, suyun tamamı denizden arıtma yoluyla elde edilmektedir.

Dahil Olduğu Uluslararası Anlaşmalar

Katar, Körfez İşbirliği Konseyi'nin (Gulf Cooperation Council, GCC) bir üyesi olup, aynı zamanda üye ülkeler arasında 2003 yılında uygulamaya geçirilen Gümrük Birliği'ne de dahildir. Gümrük Birliği kapsamında Konsey'in altı üyesi (Bahreyn, Kuveyt, Umman, Katar, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri) ortak bir gümrük politikası ve gümrük tarifesi (%5 oranında) üzerinden diğer ülkelerle ticari alışverişlerini gerçekleştirmektedir. Üyeler arasında mutabık kalınan birtakım ürünlerin ithalatında ise GCC içinde gümrük vergisi alınmamaktadır.

Genel Ekonomik Durum

Ekonomik Yapı

1995 yılında iktidarı ele geçiren Şeyh Hamad bin Khalifa al Thani'nin, borçlanarak ekonomiyi çeşitlendirme politikalarına hız verme düşüncesi, artan enerji fiyatlarının da etkisiyle ülke ekonomisine önemli katkılarda bulunmuştur.

Economist Intelligence Unit tahminlerine göre ülkede satın alma gücü paritesi göz önüne alındığında kişi başına düşen milli gelir 58.000 \$'ı aşmıştır. Bu itibarla, Katar bölgesinin en iyi ekonomik performans gösteren ülkesi haline gelmiştir.

Doğalgazın dünya ekonomisinde giderek artan önemi, Katar'ın güçlü ekonomik kalkınma politikalarının başarısını arttıracaktır.

GSYİH'nin Sektörlere Göre Dağılımı

(%)	2007	2008	2009*	2010*	2011*
Tarım	0,1	2,5*	1,9	1,7	1,5
Sanayi	18,7	10,0*	14,9	20,1	17,9
Hizmetler	15,0	15,4*	3,0	2,5	5,4

Kaynak: Economist Intelligence Unit *tahmini

Ekonomi Politikaları

Katar Hükümeti tarafından uygulanan ekonomik politikalar temel olarak, ülkenin zengin yeraltı kaynaklarının da yardımıyla hızlı bir kalkınma sürecini yakalamayı, dışa açık ve dünyaya entegre bir ekonomi yaratmayı, güçlü ve aktif bir özel sektör oluşturarak ekonomide kamu kesiminin baskın rolünü azaltmayı amaçlamaktadır.

Ekonomik yapının petrole olan bağımlılığını azaltmak isteyen Katar Hükümeti 1987 yılında keşfedilen zengin doğalgaz kaynaklarını etkin bir biçimde kullanarak gelir kaynaklarını artırmayı öngören bir politika uygulamaktadır.

Doğalgaz ihracatı, Katar'ın toplam ihracatının %40'ına ulaşmıştır. Sözkonusu oranın önümüzdeki dönemde daha da artması beklenmektedir. Katar'ın toplam doğal gaz rezervi 26 trilyon m³ ve yıllık LNG ihracatı 31 milyon tondur. Katar LNG ihracatını 2011 yılında yılda 77 milyon ton düzeyine çıkarmayı hedeflemektedir. LNG tesisleri, Katar'ın imalat sanayiinin en önemli kolu olarak göze çarpmaktadır.

Ayrıca, doğalgazdan petrol ürünleri üretilmesini ve ihraç edilmesini öngören "GTL - gas to liquids" teknolojisi konusunda da önemli adımlar atılmış bulunmaktadır.

Diğer taraftan, ekonominin çeşitlendirilmesine ilişkin politikalar sadece doğalgaz ve buna bağlı sanayi tesislerinin kurulması ile sınırlı kalmamakta, enerji dışı alanlarda faaliyet gösterecek firmaların Katar'a çekilmesine de çalışılmaktadır.

Bu çerçevede, Ras Laffan ve Mesaieed Sanayi Bölgelerinin yanısıra; Katar Bilim ve Teknoloji Parkı (Qatar Science and Technology Park) ve Katar Finans Merkezi (Qatar Financial Center) kurularak, teknoloji ve finans alanlarında yabancı yatırımcıların bu iki "serbest bölgede" %100 yabancı sermayeli şirket kurarak faaliyet göstermelerine imkan tanınmıştır.

Hükümet tarafından uygulanmakta olan para politikasının temeli Katar Riyali'nin ABD Doları'na bağlı çipasını korumaya yöneliktir.

Petrol gelirlerinin devletin toplam gelirleri içerisindeki payının % 60'dan fazla olması nedeniyle devlet harcamaları da petrol fiyatlarındaki dalgalanmalardan direkt olarak etkilenmektedir.

Ekonomik Performans

Gerek enerji fiyatlarındaki yükselişler, gerek yeni LNG tesislerinin ardarda devreye alınması, yeni NLG ve petrokimya projelerinin oluşması ile birlikte son bir kaç yıldır ihracat ve hidrokarbon üretimindeki artışlarla reel GSYİH'daki %20'lere varan hızlı büyüme 2010 yılında yakalanabilmiştir.

1990'ların ortalarında başlayan; liberalleşme, dışa açılma, ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve yasal reformlar sonucunda yakalanan süreçte, 2002-2008 yılları arasında GSYİH 19,7 milyar \$'dan 110,7 milyar \$'a çıkmıştır. 2009 yılında Katar'ın GSYİH'sı küresel kriz nedeniyle 98,3 milyar dolara gerilemiştir. Ancak 2010-2011 döneminde tekrar 137 milyar dolar seviyelerine ulaşması beklenmektedir.

Bu hedefin yakalanması için ise, önümüzdeki dönemde enerji, altyapı, turizm ve ulaştırma sektöründe yapılacak yatırımların 150 milyar \$'ı aşması beklenmektedir.

Katar'ın uyguladığı ekonomi politikalarıyla, 2005 yılında yaklaşık 25 milyon ton/yıl olan LNG üretimini 2010 yılı sonu itibarıyla hedeflenen 77 milyon ton/yıl (günlük 5 milyon varile eşdeğer) kapasitesine ulaştırmıştır. Bunun yanında, petrol ve doğalgaz sektörlerinin ağırlığını imalat sanayi, ulaştırma, finans, ticaret ve turizm sektörleri lehine değiştirecek kapsamlı ekonomik çeşitlendirme politikasının sonuçlarının alınması ve hidrokarbon kaynaklarına dayalı sanayi projelerinin devreye girmesiyle birlikte, nominal GSYİH'nın 2011 yılında 137 milyar ABD dolarına çıkması ve reel büyüme oranının %17.4 olması beklenmektedir.

Katar'ın büyük hidrokarbon rezervleri, ülkenin hızla büyüyen ekonomisinin lokomotifi konumundadır. Petrol sektörü Katar ekonomisinin temelini oluşturmaktadır. Ekonominin kamu ağırlıklı olması ve hidrokarbon sektörünün de gelirlerin en önemli kısmını teşkil etmesi, Katar'ın büyüme hızının doğrudan söz konusu sektöre bağlı olması sonucunu doğurmaktadır.

Ülke ekonomisinin gösterdiği güçlü performansın en önemli yansıması sözkonusu büyümenin sürdürülebilir kılınması için birbiri ardına altyapı ve üstyapı projelerine başlanması olarak kendini göstermiş ve ülke gerek sürdürülen, gerek planlanan yoğun alt ve üst yapı yatırımları çerçevesinde dünyanın en önemli müteahhitlik hizmetleri pazarlarından biri haline gelmiştir. Bu arada, etkin çabalar sonucunda 2022 yılında yapılacak dünya futbol şampiyonasına ev sahipliği yapacak olan Katar, bu organizasyonla güçlü ekonomik yapısını taçlandırmıştır. Bunun sonucunda ise inşaat sektöründeki ivmenin daha da artacağı beklenmektedir.

Ekonomide Geleceğe Yönelik Beklentiler

Katar Maliye Bakanı Yousef Hussain Kamal, prestijli projelerin sahibi bazı firmalar ile yerel bankalara %10-20 arasında ortak olunmak suretiyle verilen devlet desteğinin etkisiyle global krizden oldukça az etkilenen ülkesinin, petrolün varil fiyatının 70 doların altına düşmeyeceği beklentisinden hareketle 2011 yılında 120 milyar dolarlık milli gelire ulaşacağını ve ekonomik gelişmesini %21 büyümeyle sürdürecekları yönünde beklenti içinde olduklarını belirtmiştir. Ayrıca Sayın Bakan, 2012-2016 yılları büyüme ortalamasının ise %9'un altına inmeyeceğini, 2010 yılı Aralık Ayı başında hedefledikleri 77 milyon tonluk LNG üretim kapasitesine ulaşarak dünyanın en büyük üreticisi konumuna geldiklerini, borçlarının milli gelire oranının %30'u geçmeyeceğini, kriz sırasında ülke dışında 30 milyar dolarlık yatırım yaptıklarını, toplam kredi hacminin 2009 yılında 252 milyar dolara ulaştığını, islami esaslara göre çalışan finans sektörünün işlem hacminin 99 milyar dolara çıktığını ve bu sektörün krizden en az etkilenen kesim olduğunu, 2011 yılı bütçesinin 2010 yılından daha az olmayacağını ve önümüzdeki beş yılda petrol ve gaz hariç olmak üzere altyapı (%43'lük pay alacaktır), sağlık ve eğitim projeleri için 140 milyar dolarlık yatırım yapılacağını ifade etmiştir.

Sahip olunan 1.1 milyon varil/gün ham petrole birlikte 5 milyon varil/güne eşdeğer 77 milyon tonluk LNG üretim kapasitesi ile buna bağlı olarak 62 milyon ton/yıl LNG ihracat hedefine önümüzdeki 1-2 yıl içinde ulaşılması beklentisi ve 2022 dünya futbol şampiyonasının beraberinde getirdiği fırsatlar nedeniyle, metro ve 200.000 kişilik nüfusu barındırması planlanan Lusail gibi küresel kriz etkisiyle yavaşlanan bazı büyük projelerin hızlandırılması gündeme gelmiştir. Ayrıca, şampiyona için yapılacak orta ve büyük ölçekli 9 adet yeni stadyumun yanısıra, Katar 2030 vizyonu www.gsdp.gov.qa kapsamında gerçekleştirilecek olan metro, Katar-Bahreyn köprüsü, Doha Limanı ve çeşitli karayollarının yapımı gibi büyük ölçekli projeler ile çok sayıda üstyapının 2017'ye kadar tamamlanabileceği görüşü, iş çevrelerinin ortak kanaatini oluşturmaktadır.

Ancak, yatırımlarının % 65-70'ini uluslararası piyasalardan kredi yoluyla finanse eden ve uzun vadeli olarak güvenilir bir borçlanıcı konumundaki Katar'ın finansal krizin etkisinin devam etmesi nedeniyle, ülkenin söz konusu yatırımlarını gerçekleştirmek için ihtiyaç duyduğu finansmanı uluslararası piyasalardan kriz öncesindeki kadar rahat temin edemeyeceği veya en azından daha yüksek maliyetle elde edebileceği açıktır. Bunun etkisinin, özellikle müteahhitlik sektörü üzerinde daha düşük bedelle işlerin alınması baskısını oluşturabileceği söylenebilir.

► Sektörler

Tarım ve Hayvancılık

Tarım sektörünün Katar GSYİH'sı içerisindeki payı %0,1'in altında gerçekleşmektedir. İklimin elverişsizliği ve su kaynaklarının yetersizliği bu sektördeki büyümenin artış kaydetmesini

üçgenimektir. Katar'ın ekim alanı, toplam yüzölçümünün %7,7'sine tekabül ederken olup, tamamı devlete aittir.

Devletçe sağlanan tüm teşviklere rağmen, Katarlılar tarafından tarım sektörüne yatırım yapılmamaktadır. Tarımdaki işgücünün tamamı yabancılardan oluşmaktadır. Tarım sektöründe istihdam edilen kişi sayısı 16 000 civarında olup, bu rakam toplam çalışabilir nüfusun yaklaşık %2'sine tekabül etmektedir.

Ülkenin tarımsal üretimi son derece kısıtlı olup, bazı sebzeler ve hurma ile sınırlıdır. Katar gıda ihtiyacının tamamını ithalat yoluyla karşılamaktadır

Sanayi

Katar'ın sanayi sektörünü kurma çabaları büyük ölçüde ülkenin zengin doğalgaz kaynaklarını girdi olarak kullanacak projelere yoğunlaşmıştır. Bu bağlamda, doğalgaz sıvılaştırma (LNG) ve doğalgazdan petrol ürünleri üretimi (GTL) sanayileşme programının temelini oluşturmaktadır. Katar'ın doğalgaza dayalı sanayileşme programı, Şeyh Hamad bin Khalifa al Thani'nin 1995 yılında iktidara gelmesinin ardından hızlanmış ve bu bağlamda, yalnızca LNG sektöründe Katar'a çekilen yabancı sermaye miktarı 70 milyar \$'ı aşmıştır.

Müteahhitlik Hizmetleri

Katar'da önümüzdeki 5 yıl için planlanan 200 kadar yatırım projelerinin toplam tutarı yaklaşık 150 milyar \$ düzeyindedir. Bunun %43'ü altyapıya giderken, kalanı sağlık ve eğitim sektörleri için kullanılacaktır.

- Enerji ve İmalat Sanayii

Dünyanın 3. en büyük doğalgaz rezervlerine sahip olan Katar, 25,7 trilyon m³'le dünya kanıtlanmış doğalgaz rezervlerinin yaklaşık %15'ini elinde bulundurmaktadır. Katar'da doğalgaz üretimi 1991 yılında başlamış, ilk LNG ihracatı ise 1997 yılında yapılmıştır.

Katar 2007 yılında 850.000 varil/gün petrol üretmiş, LNG ihracatı ise aynı yıl 31 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. LNG ihracatında dünya birinciliğini pekiştiren Katar'ın petrol üretiminin 2011 yılında günlük 1.100.000 varile, doğalgaz ihracatının ise 70 milyonu tonu aşması öngörülmektedir.

Söz konusu rakamlar, Katar'ın günlük enerji kaynakları ihracatını günlük 6 milyon varil hampetrole eşdeğer kılacaktır.

Katar yatırımlarının önemli bir kısmını, yeni LNG ve doğalgazdan petrol ürünleri elde edilmesini sağlayan "Gas to Liquid (GTL)" tesislerinin, doğalgazı girdi olarak kullanacak petrokimya ve metalürji tesislerinin ve diğer imalat sanayiinin geliştirilmesine yönlendirmektedir.

Petrol ve gaz sektöründe sürdürülen veya planlanan Pearl GTL (15 milyar \$), Qatargas 2 (13 milyar \$), Qatargas 3 (5 milyar \$), Qatargas 4 (6 milyar \$), Rasgas 3 (10 milyar \$), Al Shaheen Rafinerisi (9 milyar \$), Barzan Gaz Sahası Geliştirme (5 milyar \$) ve Al Shaheen Petrol Sahası Geliştirme Projelerinin de (5 milyar \$) aralarında bulunduğu yatırımların toplam tutarı 75 milyar \$'a ulaşmaktadır.

Diğer taraftan petrokimya sektörü de Katar'ın uzun vadeli planları arasında yer alan stratejik bir sektördür. 2010'lu yıllarda ülkenin petrokimya ürünleri ihracatının petrol ihracat gelirlerinin 2 katına ulaşması planlanmaktadır.

Bu çerçevede, Qatar Petrochemical Co. (Qapco), Qatar Fertiliser Co. (Qafco) ve Qatar Fuel Additives Co. (Qafac) bünyesinde sürdürülen yatırımların toplam bedeli 15 milyar \$'ı aşmaktadır.

Öte yandan, enerji maliyetlerinin getirdiği avantajla, Katar dünyanın en büyük alüminyum tesislerinden birisi olan Qatalum Projesi'ni sürdürmektedir. Söz konusu alüminyum tesisinin toplam maliyetinin 5,5 milyar \$ olması öngörülmektedir.

Diğer taraftan, imalat sanayiinin geliştirilmesini teminen, KOBİ'lerin yer alacağı 4.000 dönümlük bir sanayi bölgesi ile 3 adet serbest bölge projelendirilmiş bulunmaktadır.

- Elektrik ve Su

Katar Elektrik ve Su İdaresi Kahramaa, ülkenin kapsamlı yatırım projeleri ve hızlı nüfus artışı ile giderek artan elektrik ve su ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak 5 yıllık bir program sürdürmektedir. Geçtiğimiz 8 yılda elektrik üretim ve dağıtım için yapılan toplam harcama 7,8 milyar \$ olmuştur.

Bu bağlamda, öncelikle enerji sektöründe önümüzdeki 2-3 yıllık dönemde, yıllık %12'lik ortalama talep artışı öngörüsü çerçevesinde, toplam kurulu gücün 4.200 MW'tan 7.900 MW'a, günlük su desalinizasyonu miktarının ise 662,4 milyon litreden 1,1 milyar litreye çıkarılması planlanmaktadır.

Kahramaa, önümüzdeki 5 yılda elektrik ve su alanında 9 milyar dolarlık yatırım (%75'i elektrik, %25'i su) yapması planlanmaktadır. Elektrik Dağıtım Şebekesi Geliştirme Projesi'nin 10. aşama ihalele tekliflerini, 2010 yılı sonu itibarıyla toplamaya başlamıştır. Bununla, 99 trafo kurulması, 22 ana trafo merkezi inşası, 8 ana trafo merkezinin iyileştirilmesi, 297 km'lik yer altı kabloları, 62 km'lik havai iletim hattı inşasını ihale edecektir.

2007 yılında 7. aşaması (2 milyar \$), 2008 yılında 8. aşaması (2,8 milyar \$) ihale edilen söz konusu Elektrik Dağıtım Şebekesi Geliştirme Projesi kapsamında kurulacak trafoların 2012-2013 yıllarında

devreye alınması ongoruimektedir.

- Bayındırlık

Katar yatırım programının bir diğer önemli bölümünü de yol, kanalizasyon ve diğer kamu binalarının inşaaı oluşturmaktadır.

Katar Bayındırlık İdaresi Ashghal, 2007/08-2011/12 arasındaki 5 yılı kapsayan dönem için hayat geçirmeyi planladığı 66 projenin toplam maliyetinin 16,2 milyar \$ olacağı tahmin edilmektedir. Söz konusu projelerin 8,2 milyar \$ tutarındaki 29 adedi yol projesi, 3 milyar \$ tutarındaki 16 adedi bina projesi ve 4,9 milyar \$ tutarındaki 21 adedi su ve kanalizasyon projesidir.

- 29 adet yol projesi içerisinde Salwa Yolu (I. Faz), Kuzey Yolu-North Road (4 Faz) Dukhan Otoyolu (3 Faz), Umm Birkah Yolu, Doha Çevreyolu (Doha Expressway) (çeşitli Fazlar), Mesameer Yolu, 55. Karayolu, Lusail Caddesi, Al Markhia ve TV Kavşakları ile Wakrah Yolu Projeleri yol projelerinin;

- Tıp Kulesi (Medical Tower), Olimpiyat Köyü, Wakrah Hastanesi, Deniz Bilimleri ve Balıkçılık Araştırmaları Merkezi, Al Khor Çevre Parkı, Emirlik Yat Rihtimi, Ruwais Limanı Geliştirme Projesi ve çeşitli sağlık merkezleri ve okul inşaatları bina projelerinin;

- Sanayi Bölgesi (Industrial Area), Wakrah, Maither ve Doha Club yakınlarındaki pompa istasyonlarının inşaaı ve mevcut tesislerin iyileştirilmesi çalışmaları su ve kanalizasyon projelerinin, başlıcaları olarak değerlendirilebilir.

Ashghal 2010/11 bütçe döneminde çeşitli yol inşaatları için 4 milyar \$, kanalizasyon ve su arıtma sistemleri için 2 milyar \$, aralarında laboratuvarları, çeşitli klinikler ve Kardiyoloji Kulesi'nin yanısıra, Hamad Medical City içerisinde 4 hastane, Wakra Hastanesi, 50 okul ve 30 anaokulu inşaaının yer aldığı kamu binaları yatırımları için 2 milyar \$ olmak üzere toplam 8 milyar \$'lık kaynak tahsis etmiştir.

- Ulaştırma

Ulaştırma sektöründe, ülkenin stratejik konumunun getirdiği avantajdan yararlanılmasını teminen 11 milyar \$ tutarındaki, 50 milyon yolcu kapasiteli Yeni Doha Uluslararası Havalimanı'nın inşaatı devam etmektedir.

Havalimanının en büyük projesi olan terminal inşaatı TAV tarafından Japon Taisei Firmasıyla birlikte sürdürülmektedir.

Bunun yanısıra, ilk aşaması 7 milyar \$'a mal olması öngörülen 6 milyon konteyner kapasiteye sahip olacak yeni Doha Limanı'nın proje çalışmaları sürdürülmektedir. China Harbour Arabia firması, birinci aşama ihalesine 680 milyon dolarla en düşük teklifi vermiştir. Ancak, "The New Doha Port Steering Committee" tarafından ihale edilen projenin kesin kararı henüz verilmemiştir. Bu projenin Müşavirliğini ise AECOM yapmaktadır.

Katar ve Bahreyn'i deniz üzerinde kurulacak 40 km'lik bir köprü ile birbirine bağlayacak olan, yaklaşık 3 milyar \$'a mal olacak "Dostluk Köprüsü" de ulaştırma sektöründeki önemli projelerden birisi olarak ortaya çıkmaktadır. Söz konusu proje kapsamında Qatari Diar, Vinci, Hochtief, CCC, International Dredging ve Qatar Dredging firmaları tarafından oluşturulan konsorsiyum oluşturmuştur. Konsorsiyumun, 2011 yılının ilk yarısında çalışmaya başlaması beklenilmektedir.

Ayrıca Diar, Alman Demiryolları DB ile stratejik bir işbirliği anlaşması imzalamış olup, KİK çerçevesinde hayata geçirilecek KİK Demiryolu Ağı kapsamında Katar'ın demiryolu ve Doha'nın 140 km'lik hafif raylı ve metro altyapısının sağlanmasına yönelik bir projeler bütünü üzerinde çalışmalara başlamıştır.

- Gayrimenkul

Çeşitli sektörlerde yakalanan yüksek performans, Katar'daki gayrimenkul yatırımlarını da hızlandırmıştır. The Pearl, Lusail City, Urjuan City, Al Waab City gibi karma (ticari ve iskan) kullanım amaçlı gayrimenkul geliştirme projelerinin de aralarında yer aldığı sektör yatırımlarının toplam bedeli yaklaşık 20 milyar \$'dır.

- Eğitim, Sağlık ve Spor

Katar diğer Körfez ülkeleri arasında eğitim, sağlık ve spor alanlarında yaptığı yatırımlarla da öne çıkmaktadır.

Katar Emiri'nin eşi Şeyha Mozah bint Nasser Al-Missned'in başkanlığını yaptığı Qatar Foundation şemsiyesi altında 1997 yılında başlatılan Education City projesi, Katar'ı eğitim alanında bölgede bir merkez haline getirmeyi amaçlamaktadır. Bu proje kapsamında, ABD'nin uluslararası üne sahip beş üniversitesi en yetkin oldukları ana bilim dallarında karma eğitim vermektedir. Weill Cornell Üniversitesi tıp (2002), Virginia Commonwealth Üniversitesi güzel sanatlar (2003), Texas A&M Üniversitesi mühendislik (2003), Carnegie Mellon Üniversitesi iş idaresi ve bilgisayar (2004), Georgetown Üniversitesi uluslararası ilişkiler (2005), Northwestern Üniversitesi gazetecilik (2008) alanlarında eğitim vermektedir.

Qatar Foundation'ın gerçekleştireceği Sidra Tıp Merkezi için yapılacak yatırım miktarı ise yaklaşık 2,5 milyar \$'dır.

Ashghal 2011 yılında da aralarında laboratuvarlar, çeşitli klinikler ve hastaneler ile 50 okul ve 30 anaokulun yer aldığı kamu binaları yatırımları için 2 milyar \$ tahsis etmiştir.

Uluslararası Futbol Federasyonu FIFA, 2022 Dünya Futbol Şampiyonasının Katar'da yapılmasına karar vermiştir. Bu nedenle, aralarında 100.000 seyirci kapasiteli bir stadyumun da bulunduğu 9 yeni stadyum yapılacaktır. Sadece bu organizasyon için ayrılan bütçe 4 milyar dolar civarındadır.

İnşaat

İnşaat sektörü büyük ölçüde devletin harcama politikasına bağımlıdır. 1996 yılından itibaren başlayan doğalgaz yatırımları ve Katar'ın uluslararası spor karşılaşmalarında önemli bir ev sahibi olma politikası çerçevesinde inşaat sektörü Katar ekonomisindeki önemli sektörlerden biri haline gelmiştir. 2002 yılından 2008 yılına kadar nominal olarak 5 kat büyümeye kaydeden sektör, bir yandan altyapı projelerine hız verilmesi, diğer yandan ülkeye hızla gelen yabancı işgücünün konut talebinin karşılanması amacıyla yapılan yatırımlarla güç kazanmıştır.

Katar başta inşaat demiri ve çimento olmak üzere inşaat malzemelerinin çok büyük bir kısmını yurtdışından tedarik etmek zorundadır. Ayrıca, Katar'ın temel inşaat malzemeleri sektöründeki oligopollerin kırılması konusunda etkin bir çaba göstermemesi, diğer taraftan Doha Limanı'nın düşük kapasitesi nedeniyle yeterli malzeme tedarikine imkan vermemesi de inşaat malzemeleri sektöründe fiyat artışlarına neden olmaktadır. Katar'da sürdürülen projelerin en önemli yönlerinden bir tanesini kamu ihalelerinin "sabit fiyatlı" olarak gerçekleştirilmesi oluşturmaktadır. Bu anlamda, müteahhitlik firmaları gerek yüksek fiyat artışlarından dolayı, gerek projelerdeki değişikliklerin fiyatlara yansıtılmaması nedeniyle önemli risklerle karşılaşmışlardır. Katar'ın sabit fiyatlı kontratlarda ısrarı, özellikle enerji sektöründe sürdürülen projelerde çok büyük gecikmelere yol açmaktadır.

Katar'ın hemen her alanda başladığı kapsamlı yatırım projeleri, yıllar içerisinde ülkedeki piyasa dengelerini bozarak, yüksek bir enflasyonist baskı oluşturmuştur. Katar'ın başta inşaat demiri ve çimento olmak üzere inşaat malzemelerinin çok büyük bir kısmını yurtdışından tedarik etmek zorunda olması, özellikle Suudi Arabistan ve Hindistan'ın çimento ihracatını ülke içerisindeki projeler nedeniyle yasaklamaları, sözkonusu fiyat artışının en önemli nedeni olarak ortaya çıkmıştır.

Genellikle danışman (Consultant) firmalar tarafından hazırlanan büyük projeler, uluslararası ihalelere açılmaktadır. Bütün kurumlarda hemen hemen İngilizlerin koyduğu değerlendirme kriterleri esas alınmaktadır. İhale aşamasında ve sonrasında proje uygulanmasında çok titiz değerlendirmeler ve kontroller yapılmakta ve ihale süreci genellikle uzun zaman almaktadır.

Nitelikli ve büyük çaplı projeler dışında kalan işlerin üstlenilmesi konusunda hükümet yetkilileri her fırsatta yabancı firmaların yerlilerle işbirliği yapmalarını ve yerli şirket kurmalarını önermektedirler. Kurulacak şirketin en az % 51'inin Katarlıya ait olma şartı vardır. Ancak uygulamalarda, yasal olmamasına rağmen yerli ortakla sadece yasal işlerin yerine getirilmesi için anlaşılmaktadır. Fakat son zamanlarda ve özellikle büyük yerli firmalardan, başta Türk müteahhitleri olmak üzere proje bazında "joint venture" şeklinde gerçek ortaklıklar kurma konusunda önemli talepler gelmektedir. Bu taleplerin çoğu deneyimlerinin olmadığı yol, büyük çaplı üstyapı projeleri ve enerji sektörüne yöneliktir.

Demir Çelik ve Alüminyum Sektörleri

Katar ucuz enerji kaynaklarını girdi olarak kullanarak metalürji konusunda da bölgede önemli bir ülke haline gelmek istemektedir.

Bu bağlamda, 1978 yılında kurulan QASCO-Qatar Steel Co., Körfez'deki ilk entegre demir-çelik tesisidir. Tesis 2007 yılında 4,2 milyon ton çelik kütük, çelik çubuk ve civata üretmiştir.

Öte yandan, QP ile Hydro (Norveç) firmaları 2004 yılı sonunda %50-%50 ortaklıkla Mesaieed'te kurulması öngörülen QATALUM ilk aşamada yılda 585.000 ton alüminyum işleyecektir. Müteahhitliği SNC Lavalin (Kanada) tarafından üstlenilen tesisin 2010 yılında hizmete girmesi öngörülmektedir.

Turizm

Katar, hızla büyüyen ekonominin yarattığı ihtiyaçların karşılanması ve ülkenin bir turizm merkezi haline getirilebilmesi amacıyla kapsamlı yatırımlar yürütmektedir.

İslam Eserleri Müzesi'nin tamamlanması, otantik Souq Waqif'in restorasyonu gibi çalışmalar, Doha'nın bir kültür ve turizm merkezi haline gelmesini, Qatar Airways'in yatırımları ve Yeni Doha Uluslararası Havalimanı ise, ülkenin dünyanın önde gelen transit merkezlerinden biri haline gelmesini amaçlamaktadır.

Katar Turizm ve Fuarlar İdaresi'nin stratejik planı, Katar'da iş ve kongre turizmini geliştirmektir. Bu amaçla yeni inşa edilecek Doha Fuar Merkezi'nde 50.000 m²'lik bir fuar alanının yanı sıra, çeşitli restoranlar ve bir oteli içeren 112 katlı bir kule buluncaktır. Ayrıca Education City içerisinde 2.500 kişilik bir auditorium ve 500 kişilik bir tiyatro bulunduran Convention Center'in inşaatı da sürdürülmektedir.

Halen 22.000 civarında olan ülkedeki lüks otel odası sayısının 2022 Dünya Futbol Şampiyonasına kadar 95.000'e çıkartılması planlanmaktadır. Ayrıca Ulusal Müzenin ve diğer müzelerin yenilenmesi, yeni bir Kültür Köyü'nün inşasını da önümüzdeki 5 yılda turizm sektöründe hayata geçirilecek diğer başlıca projeler arasında yer almaktadır.

Enerji

Enerji İstatistikleri

Petrol Rezervleri	15,2 milyar varil
Petrol Üretimi	850.000 varil/gün (2010 tahmini 1.100.000 varil/gün)

Petrol İhracatı	600.000 varil/gün (27 milyon ton/yıl)
Rafineri Kapasitesi	137.000 varil/gün (5,5 milyon ton/yıl)
Doğalgaz Rezervleri	25,7 trilyon m ³
LNG İhracatı (2010 tahmini) LNG Kapasitesi (2010)	60 milyon ton/yıl 77 milyon ton/yıl

Kaynak:Doha Ticaret Müşavirliği

Dünyanın 3. en büyük doğalgaz rezervlerine sahip olan Katar, 25,7 trilyon m³'le dünya kanıtlanmış doğalgaz rezervlerinin yaklaşık %15'ini elinde bulundurmaktadır. Katar'da doğalgaz üretimi 1991 yılında başlamış, ilk LNG ihracatı ise 1997 yılında yapılmıştır.

LNG ihracatında dünya birinciliğini pekiştiren Katar'ın petrol üretiminin 2010 yılında günlük 1.100.000 varile, doğalgaz ihracatının ise 2010 yılında 60 milyon tona, 2011 yılında ise 77 milyon tona ulaşması öngörülmektedir.

Katar'da LNG sektörü giderek önemini artıran bir sektör haline gelmiştir. Qatargas ve Ras Gas, sözkonusu sektörde faaliyet gösteren iki önemli firmadır. Her iki şirket de Qatar Petroleum'un (QP) Shell, ExxonMobil, ConocoPhillips gibi uluslararası petrol şirketleriyle kurduğu ortaklıklar çerçevesinde faaliyet göstermektedir.

Katar'ın LNG ihracatı entegre proje anlayışı çerçevesinde yürütülmektedir. QP, üretilen LNG'yi hedef pazarlara ulaştırmak üzere, 2010 yılında sahip olacağı 56 gemiyle dünyanın en büyük LNG tanker filolarından birini kurmaktadır.

Diğer taraftan sözkonusu filo ile taşınacak LNG'nin hedef pazarlarda boşaltılacağı terminallerde de QP hissesi bulunmaktadır. QP hali hazırda İngiltere, ABD ve İtalya'da sözkonusu doğalgaz terminallerine yatırımlarını sürdürmektedir.

Dünyanın en büyük LNG ihracatçısı haline gelen Katar bir yandan da "GTL-gas to liquids" teknolojisine yoğunlaşmaktadır. Doğalgazdan petrol ürünleri üretmeyi ve ihraç etmeyi öngören Oryx GTL (34.000 varil/gün) ve Pearl GTL (140.000 varil/gün) bu kapsamda sürdürülen projelerdir.

Petrokimya Sektörü

Ülkenin büyük doğalgaz kaynakları sayesinde, Katar'da hızla gelişen bir petrokimya sanayii kurulması sağlanmıştır. Katar yıllık 8,5 milyon ton petrokimya ürünü ihracatı gerçekleştirmektedir.

Petrokimya alanındaki tesisler de, petrol ve gaz sektöründe olduğu gibi, genelde yabancı firmalar ve bankalar tarafından finanse edilmekte, geri ödemeler ise tesislerden elde edilecek gelirlere bağlı olarak gerçekleşmektedir. 1990'lı yıllarda Asya'da yaşanan kriz, Katar petrokimya sanayiinin ana alıcılarının sözkonusu ülkeler olması nedeniyle ülkeyi olumsuz etkilemiş ancak, petrokimya alanındaki yatırımlar sürdürülmüştür. Hali hazırda petrokimya sektöründeki firmaların karlılık oranı giderek artmaktadır. Sektörde faaliyet gösteren firmalar; QAPCO-Qatar Petrochemical Co., QAFCO-Qatar Fertiliser Co., QAFAC-Qatar Fuel Additives Co., QVC-Qatar Vinyl Co., Q-Chem-Qatar Chemical Co., ve SEEF olarak sayılabilir.

Katar, 2012 yılında petrokimya ürünleri ihracatını 28 milyon ton / yıl seviyesine çıkarmayı öngörmektedir. Bu amaçla yapılacak yatırımların toplam tutarı ise yaklaşık 12 milyar \$'ı bulacaktır. Katar, halihazırda 4 tesis ile doğalgazdan yılda 875.000 ton etan, 735.000 ton propan ve 490.000 ton bütan üretmektedir. Sözkonusu ürünler Qapco, Qafco, Q-Chem ve Qafac tarafından girdi olarak kullanılmakta ayrıca ihracatı da gerçekleştirilmektedir.

Bankacılık

Katar'da hali hazırda 17 banka faaliyet göstermektedir. Sözkonusu bankaların 6'sı Katar orijinli (Ahli Bank, Al Khaleeji Bank, Commercial Bank of Qatar, Doha Bank, International Bank of Qatar ve Qatar National Bank; ayrıca 3 özel finans kurumu – Masraf Al Rayan, Qatar Islamic Bank ve Qatar International Islamic Bank) olup sektörün % 80'i sözkonusu bankalarca kontrol edilmektedir. Diğer taraftan, Arab Bank, Bank Saderat Iran, HSBC, Mashreqbank, BNP Paribas, Standard Chartered ve United Bank ülkede faaliyet gösteren 7 uluslararası bankadır.

Ağırlıklı bir kamu bankası olan Qatar National Bank (QNB), toplam mevduatın %50'sini elinde tutmakta ve hükümetin finansal aktivitelerinin hemen hemen tamamını gerçekleştirmektedir. Bankaların en önemli faaliyeti yakın zamana kadar kamunun sürdürdüğü yatırım projelerinin finansman ihtiyacını karşılamak olmuştur. Ancak, kamunun finansman gücünün hızla artması sonucunda ticari bankalara olan ihtiyacının azalması, bankaların tüketici odaklı faaliyetlerini arttırmasını sağlamıştır.

► Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Şirket Faaliyet Mevzuatı

Katar'da iş yapmak isteyen firmaların faaliyet alanlarına göre, şirket kurmak, şube açmak, ticari temsilcilik kurmak veya acentalık vermek gibi çeşitli seçeneklerden kendileri için en uygununu seçmeleri gerekmektedir.

- Katar Şirketler Kanunu

Katar'daki şirketlerin kuruluş ve yapıları 5 sayılı Şirketler Kanunu (2002-Commercial Companies Law) ve sözkonusu Kanun'un bazı maddelerinde değişiklik yapan 16 sayılı Kanun (2006) çerçevesinde düzenlenmektedir.

Bu çerçevede, Katar'da faaliyet gösterecek şirketler; Simple Partnership Company (Basit Ortaklık Şirketi), Joint Partnership Company (Karma Ortaklık Şirketi), Joint Venture Company (Ortak Girişim Şirketleri), Public Shareholding Company (Halka Açık Şirketler), Limited Shares Partnership Company (Sınırlı Ortaklık Şirketleri), Limited Liability Company (Limited Şirket), One Person Company (Şahıs Şirketi), Holding Company (Holdingler) olarak sınıflandırılmıştır.

Bununla birlikte, joint-venture ve limited şirketler dışında, yabancıların Katar'da şirket kurmalarında ve kurabilecekleri şirket türlerinde çeşitli kısıtlamalar bulunmaktadır. (Esas itibarıyla Katar'da devlet tarafından verilen imtiyazlar çerçevesinde petrol ve gaz sahalarında faaliyet gösteren şirketler ve Hükümet ile özel sektörün birlikte kurdukları proje bazlı şirketler yabancı sermaye mevzuatı dışında bulunmaktadır.)

- Şirket Kurmak

Soñ dönemde yakalanan hızlı kalkınma süreci, ekonominin her alanında girişilen büyük yatırımlar ve sağlanan çeşitli teşvikler, Katar'da şirket kurmayı cazip hale getirmektedir.

Bununla birlikte, Katar'da şirket kurmak, bazı istisnalar dışında, Katarlı ortağın %51 çoğunluk payına sahip olmasını gerektirmekte ve bu faktör çoğu zaman caydırıcı olabilmektedir.

Ancak, tarım, sanayi, sağlık, eğitim, turizm sektörlerinde yapılacak yatırımlar ile ülkenin kalkınma politikalarına uygun bir biçimde enerji, maden ve diğer doğal kaynakların geliştirilmesi ve işletilmesine ilişkin proje yatırımlarında %100 yabancı sermayeli yatırımlara izin verilebileceği hususu Yabancı Sermaye Kanunu'nda yer almaktadır.

- Limited Şirket (Limited Liability Company)

Limited şirketler, kuruluşlarının kolay olması ve ortakların şirketin yükümlülüklerinden sermaye payları ölçüsünde sorumlu olmaları gibi nedenlerle yabancı yatırımcılar tarafından en çok tercih edilen şirket türüdür.

LLC'ler, şirketin yükümlülüklerinden payları ölçüsünde sorumlu 2 ila 50 ortaktan oluşan şirketlerdir. LLC'lerde, istisnai durumlar hariç olmak üzere şirket sermayesinin %51'inin Katarlı olması esastır. Şirketin sermayesinin tamamı ödenmiş en az 200.000 QR olması, her hissenin değerinin 10 QR'dan yüksek olması şarttır. Şirket halka hisse arz ederek sermaye artırımına gidemez, ortakların payları da serbest bir değişime tabi değildir. Ortaklardan biri ayrılmak istediğinde, alımda öncelik diğer ortaklardadır.

Şirketin her sene elde ettiği karın %10'u, kümülatif olarak şirket sermayesinin %50'sine ulaşana kadar yurtdışına transfer edilemez.

Şirket unvanında Limited Liability Company ibaresinin bulunması zorunludur. LLC'ler sigortacılık, bankacılık veya fon yönetimi alanlarında faaliyet gösteremezler.

Bir LLC kurulurken; bir şirket sözleşmesi arapça olarak hazırlanır ve ortakların tamamınca imzalanır. Sözkonusu belgede;

- ? Şirketin adı ve merkezi,
- ? Kuruluş amacı,
- ? Kurucuların adları, uyrukları, ikamet yerleri, meslekleri ve sahip oldukları paylar,
- ? Şirketin faaliyet süresi,
- ? Şirketin sermayesi (nakdi veya diğer), sözkonusu sermayenin bölündüğü hisse sayısı ve değerleri,
- ? Şirket yöneticilerinin bilgileri,
- ? Kar ve zararın ne ölçüde paylaşılacağı,

yer alır. Şirket ortaklarının kar ve zarar paylaşımı, hisse oranını yansıtmak zorunda değildir.

Şirket ortaklarının sayısı 10'un üzerindeyse 3 kişiden oluşan bir denetim kurulu oluşturulur, şirket sermayesi 500.000 QR'ın üzerindeyse bir denetçi atanır.

Şirket kurulurken gerekli diğer belgeler ise yabancı ortağın ticaret sicili ve şirket belgelerinin tasdikli örnekleri ve arapça çevirileri ile kurulacak yeni şirketin sermayesinin tamamının ödenmiş olduğuna dair banka evraklarıdır.

Sözkonusu belgeler ile birlikte İş ve Ticaret Bakanlığı'nda geçici tescil tamamlanır. Şirketin ofisi için yapılan kira kontratı ile Belediye İşleri ve Tarım Bakanlığı'ndan (Ministry of Municipal Affairs and Agriculture) lisans ve akabinde İçişleri Bakanlığı Göçmenlik Dairesi'nden (Ministry of Interior-Immigration Office) ticaret sicil numarası alınır.

Kesin tescil yapıldıktan sonra şirket sermayesi, şirket yöneticileri adına serbest bırakılır.

Sözkonusu kayıt işlemlerin takibi için bir aracı –"mandoub" kullanılmaktadır.

%100 Yabancı Sermayeli Şirket Kurulumu için yapılması gereken işlemler Yatırım Geliştirme Dairesi'nin www.investinqatar.com.qa adresli internet sitesinden öğrenilebilir.

- Ortak Girişim Şirketleri (Joint Venture Company)

"Joint-venture"lar, iki ya da daha fazla tüzel kişinin oluşturduğu bir şirket türüdür. Bu tür ortaklıkların hukuki bir kişiliği yoktur, dolayısıyla ticaret siciline kayıt prosedürüne tabi değildirler. Şirket sözleşmesi, ortak girişim şirketinin temel belgesidir.

Bu tür ortaklıklarda kararlar, şirket sözleşmesinde aksi belirtilmediği sürece, ortakların tamamının oyu ile alınır. Yabancıların oluşturduğu ortak girişim şirketleri, münhasıran Katarlılar veya Katarlı şirketler tarafından yürütülebilecek ticari faaliyetlerde bulunamazlar.

- Şube Açmak

13 sayılı Katar Yabancı Sermaye Kanunu'nun 3. maddesi, bir kamu hizmetinin verilmesini veya bir kamu yatırımdan yararlanılmasını kolaylaştıracak bir kontrat üstlenen yabancı firmalara, sözkonusu kontratı ifa etmekle sınırlı kalacak şekilde sermayesinin tamamı yabancı firmaya ait bir şube açma izni verilebileceğini öngörmektedir.

Bu çerçevede, bir kamu ihalesi üstlenen yabancı müteahhitlik şirketi;

? Kamu kurumu ile imzalanan kontrat,

? Ticaret sicili ve şirketle ilgili diğer belgelerin tasdikli suretleri ve arapça çevirisi,

? Şirketin şubesinin yetkilisine verilen vekaletin tasdikli örneği ve arapça çevirisi,

ile birlikte İş ve Ticaret Bakanlığı Yatırım Geliştirme Dairesi'ne başvurmak zorundadır.

Sözkonusu başvurunun kabulünün ardından, İş ve Ticaret Bakanlığı'nda geçici tescil tamamlanır. Şirketin ofisi için yapılan kira kontratı ile Belediye İşleri ve Tarım Bakanlığı'ndan (Ministry of Municipal Affairs and Agriculture) lisans ve akabinde İçişleri Bakanlığı Göçmenlik Dairesi'nden (Ministry of Interior-Immigration Office) ticaret sicil numarası alınır. Sözkonusu şubenin kontrata bağlı olarak İthalatçılar ve Müteahhitlik Firmaları sicillerini de alması gerekebilir.

Şubelerin faaliyetleri, istisnalar bulunmakla birlikte, vergiye tabidir.

- Ticari Temsilcilik Açmak

Katar'da, yerel ortağa ihtiyaç duyulmaksızın gerçekleştirilebilecek bir diğer yerel yerleşim biçimi ise ticari temsilciliklerdir. Katar'da ticari temsilcilik açmak isteyen yabancı firmalar;

? Ticaret sicili ve şirketle ilgili diğer belgelerin tasdikli suretleri ve arapça çevirisi,

? Açılacak ticari temsilciliğin yetkilisine verilen vekaletin tasdikli örneği ve arapça çevirisi,

ile birlikte İş ve Ticaret Bakanlığı Yatırım Geliştirme Dairesi'ne başvurmak zorundadır.

Sözkonusu başvurunun kabulünün ardından, İş ve Ticaret Bakanlığı'nda geçici tescil tamamlanır. Şirketin ofisi için yapılan kira kontratı ile Belediye İşleri ve Tarım Bakanlığı'ndan (Ministry of Municipal Affairs and Agriculture) lisans ve akabinde İçişleri Bakanlığı Göçmenlik Dairesi'nden (Ministry of Interior-Immigration Office) ticaret sicil numarası alınır.

Yurtdışında yerleşik firmaların Katar'daki temsilcilikleri; pazar araştırmalarını, reklam ve promosyon hizmetlerini, yerel şirketler ve kamu kuruluşları ile bağlantıları yürütürler ve ana firmanın faaliyetlerinde kullanacağı ham ve yarı mamul maddelerin Katar'dan ihracatına yönelik olarak Katarlı firmalar ile imzalanan sözleşmeleri yürütebilirler.

Bununla birlikte, sözkonusu temsilcilikler, ihracat ve ithalat yapamaz, satış işlemi gerçekleştirmez, şubesi oldukları firma haricinde başka firmaların mal ve hizmetlerine yönelik tanıtım faaliyeti sürdüremez, tüketiciler ile doğrudan temas kuramazlar.

-Şirketlerin feshi

Katar'da bir şirketin kuruluşu kadar feshi de önem taşımaktadır.

Kurulan şirket, amacını gerçekleştirmişse veya şirket sözleşmesinde öngörülen süre dolmuşsa veya şirket ortakları şirketin feshi yönünde bir karar almışlarsa veya şirketin feshine yönelik bir mahkeme kararı var ise şirket feshedilir.

Şirket sermayesinin önemli ölçüde kaybı veya ortaklardan birinin iflası veya iş yapamaz hale gelmesi şirketin feshedilmesinde yeterlidir.

Ayrıca, özellikle yabancı yatırımcılar tarafından en çok kurulan şirket türü olan Limited Liability Company çerçevesinde, şirket sermayesinin yarısından fazlasının kaybedilmesi halinde yetkili müdürün veya şirket sermayesinin %75'ini temsil eden ortakların feshi yönündeki tavsiyeleri ile şirket feshedilir. Diğer taraftan sermayenin %75'inden fazlası kaybedilmişse, sermayenin %25'ini temsil eden ortakların feshi yönündeki tavsiyeleri şirket feshine yeterlidir. Şirket sermayesinin 200.000 QR altına düşmesi halinde ortaklardan birinin şirketin feshini istemesi yeterlidir.

Vergi Sistemi

Katar Vergi Sistemi 2009 yılında çıkarılan 21 sayılı Kanun çerçevesinde düzenlenmektedir.

Sözkonusu Kanun'a göre Katar'da sürdürülen her türlü iş faaliyeti (uğraş, meslek, hizmet, ticaret, bir kontratın yerine getirilmesi veya kar amaçlı her türlü diğer iş) vergiye tabidir.

Bu çerçevede, Katar'da üstlenilen projelerden elde edilen karlar, herhangi firmanın sahip olduğu

varlıkların satışından elde edilen karlar, acentalık anlaşması veya ticari mümessilik karşılığı Katar'da veya üçüncü ülkelerde elde edilen komisyon gelirleri, kira gelirleri, müşavirlik ve danışmanlık gelirleri, bir markanın, tasarımın veya fikri mülkiyet hakkının satışı, kiralanması veya imtiyaz hakkının verilmesi sonucunda elde edilen gelirler, daha önce silinen borçların ödenmesi halinde elde edilen gelirler veya tasfiye halinde elde edilen gelirler doğrudan vergilendirilir.

Diğer taraftan, mükellefin Katar'da elde ettiği gelirler sonucunda üçüncü ülkelerdeki bankalardan elde edilen faiz gelirleri de vergiye tabidir.

Katar'da iş yapan yabancı ortaklı firmalar veya yabancı firmanın Katar'da kurmuş olduğu şubeler, vergi mükellefidir. Katar'da yalnızca, Katarlıların ve KİK üyesi ülkelerin vatandaşlarının sahip olduğu işler vergiden muaftır.

Diğer taraftan, Katar'da elde edilen maaş ve ücretler gelir vergisi (kişisel), sosyal sigorta kesintisi veya diğer kesintilerden muaftır.

Katar vergi sisteminde gelir gregoryen takvimi çerçevesinde hesaplanır. Bununla birlikte, mükellefler 31 Aralık dışında bir tarihte biten 12 aylık bir dönem için gelir hesaplanmasını da talep edebilirler. Mükellefin ilk vergi dönemi 12 aydan eksik veya fazla olabilir, ancak bu süre 6 aydan az veya 18 aydan fazla olamaz.

Mükellefin faaliyeti geçici ise veya 6 aydan daha kısa sürüyorsa, mükellef faaliyetinin sona eriş tarihini bir dilekçe ile vergi idaresine bildirir.

Vergi beyannameleri, mali yılın bitiminden itibaren 4 ay içerisinde doldurulmalıdır. Bu süre Maliye ve Ekonomi Bakanlığı'nın Vergi Dairesi'nce uzatılabilir, ancak her koşulda uzatım süresi 8 ayı aşamaz.

Verginin ödenme tarihi, beyannamenin vergi idaresince incelenip kabul edildiği tarihtir. Bununla birlikte, verginin ödenme tarihi de, mükellefin gerekçeli başvurusu incelenmek suretiyle azami 8 ay ertelenebilir. İdare, sözkonusu ertelenme süresinde verginin taksitler halinde ödenmesini de kabul edebilir.

Beyanname verilmemesi, mükellefe Bakanlıklar veya kamu kuruluşlarından yapılan ödemelerin durdurulması sonucunu doğurur. Diğer taraftan, 11 sayılı Kanun'a göre İdare'nin vergi ödemeyen mükellefin mallarına el koyma hakkı da vardır. İdare, vergisini ödemeyen mükellefin alacaklılarından da vergi tahsili yoluna gidilebilir.

Gecikme cezası, aylık bazda ödenecek verginin %2'si veya 10.000 QR (hangisi daha fazla ise) olarak hesaplanır. Gecikme cezası günlük olarak hesaplanır, ancak toplam vergi borcunun %24'ünü aşamaz.

Muhasebe Kayıtları

Mükellef kayıtlarını, vergi idaresinden aksine bir izin almadığı sürece, Katar Riyali olarak tutmak zorundadır.

Vergi idaresi, mükellefin Katar'da tuttuğu muhasebe kayıtlarını inceleme hakkına sahiptir. Sözkonusu dokümanların arapça tutulmasına gerek yoktur. Diğer taraftan dokümanların, beyannamenin vergi idaresine teslimi tarihinden itibaren 5 yıllık bir süre için muhafaza edilmesi zorunludur.

Sermayesi veya yıllık karı 100.000 QR'ı aşan her firma, mali denetçiler tarafından hazırlanmış bir mali durum raporunu da beyanname ile birlikte sunmak zorundadır. Sözkonusu mali durum raporu Katar İş ve Ticaret Bakanlığı'na kayıtlı bir muhasebeci tarafından hazırlanmalıdır.

Beyanname ve mali durum raporu sunulduktan sonra vergi idaresi, beyannameyi inceler. Bu süreçte idarenin firmaya aydınlatıcı sorular sorma hakkı da bulunmaktadır. Bu durum özellikle ana üstlenici-taşıeron ilişkisi içerisinde firmalar açısından önem taşımaktadır; genellikle bazı masraf kalemlerinin ayrıntılı açıklanması veya ücretin hesaplanması istenebilir.

Diğer taraftan idare, mükellefin beyannamesinin doğru olmadığına kanaat getirirse veya mükellef beyanda bulunmaz, muhasebe kayıtlarını sunamaz veya idare tarafından istenen bilgileri veremez ise, idare tahmini bir kar üzerinden bir değerlendirme raporu hazırlar.

Mükellef sözkonusu değerlendirme raporuna 30 günlük bir süre içerisinde geçerli nedenlerle itiraz hakkına sahiptir. Mükellefin itirazı yine idare tarafından değerlendirilir. Sözkonusu itiraz hakkı kullanılmazsa, idarenin hazırladığı rapor vergiye esas teşkil eder.

Bununla birlikte, mükellefin itiraz hakkını kullanmasından sonra idarece verilecek yeni karar da mükellef tarafından uygun bulunmazsa, konu Vergi Temyiz Komitesi'ne intikal eder. Diğer taraftan mükellef veya idare konuyu Vergi Mahkemesi'ne de sunulabilir.

Verginin Hesaplanması

Vergi borcu İngiliz ve Amerikan muhasebe uygulamaları temelinde, sunulan mali durum raporu çerçevesindeki karlar, amortisman giderleri ve diğer mali unsurlar gözönünde bulundurularak hesaplanmaktadır.

Genel olarak herhangi bir varlığın satışından elde edilen sermaye artışları, gelir olarak değerlendirilmektedir. Diğer taraftan Katar'da sürdürülen bir faaliyetin sonucunda elde edilen kazançlar ve sözkonusu kazançlardan elde edilen gelirler ve karlar da vergiye tabidir.

Mükellef mal temini ve montajını öngören kontratının tüm değerini beyan etmek zorundadır. Mükellefin Katar dışından temin etmiş olduğu mal ve diğer hizmetlerin bedeli, geçerli dokümanlarla beyan edildiği takdirde masraf olarak kabul edilir. Faiz giderleri, ödenen kiralar, işgücü giderleri ve maaşlar, çalışanlara verilen işsonu tazminatları, emeklilik sigortası giderleri, diğer vergi giderleri, vergi

İdaresince kabul edilen sınırlı borçlar vergileri düşürür.

Bununla birlikte, vergilendirilen faaliyete ilişkin olmayan kişisel ve diğer giderler, vergi cezaları ve diğer mali cezalar, sigorta tarafından karşılanabilecek tüm kayıplar, arazi bedellerinde ve diğer giderlerde artışa yol açan amortisman payları, bir şubenin merkez ofisinin giderlerine ilişkin yaptığı harcamaların toplam gelirlerine (taşeronluk giderleri, ithal edilen makine ve ekipman bedelleri, şirketin Katar dışındaki faaliyetlerinden elde edilen gelirler düşülür) oranının %3,5'i aşması, vergi matrahının hesaplanmasında dikkate alınmaz. Öte yandan firmanın yalnızca Katar'da şubesi varsa, şubenin merkez için yaptığı harcamaların oranı cironun %3'üdür.

Vergi Oranları

2009/21 sayılı Vergi Kanunu'nun 01/01/2010 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesi ile Katar'daki vergi mükelleflerinin ödeyecekleri vergi oranı %10 olarak değişmiştir. Vergiden Muafiyet

Ekonomik faaliyetlere vergi istisnası tanınması bir Komite tarafından kararlaştırılır. İlgili komite ekonomik faaliyetleri; sanayi, tarım, ihracat, maden ve petrol, turizm, iletişim alanlarında, veya Katar'ın ihtiyaç duyduğu ekonomik ve sosyal açılardan getirisi bulunan alanlarda olup olmadığına, ekonomik faaliyetin Katar'ın kalkınma planları doğrultusunda olup olmadığına ve ilgili Hükümet birimlerinden gerekli onayın alınıp alınmadığına, ulusal ekonomiye katkısı olup olmadığına bağlı olarak inceler. Söz konusu incelemede, projenin karlılığı, sürdürülen diğer projelere olabilecek katkıları, ülke içindeki kaynakların ne ölçüde kullanıldığı, projenin ödemeler dengesine olabilecek etkileri, modern teknolojilerin ülkeye getirilmesi ve Katarlılara sağlayacağı istihdam imkanları kriterleri de kullanılır.

Vergi istisnası tanınmış bir projeyi üstlenen bir müteahhit de vergi istisnasından yararlanmak amacıyla başvuruda bulunabilir. Bununla birlikte, vergi istisnası tanınan her mükellef de muhasebe kayıtlarını tutmalı ve mali yılın bitiminden itibaren 4 ay içerisinde kayıtlarını vergi idaresine iletmek mecburiyetindedir.

Stopaj ve Diğer Vergiler

Katar'da stopaj uygulaması yeni Vergi Kanunu'yla gelmiştir. Yurtdışında yerleşik bir şirketin Katar'daki verdiği bir hizmet sonucunda oluşan brüt royalti ve teknik ücretleri %5'i oranında; komisyon, faiz, brokerlik ücreti, katılım ücreti ve yönetici ücretinin brütünün %7,5 oranında tahakkuk eder ve hizmeti alan Katarlı vergi mükellefi tarafından Vergi İdaresi'ne yatırılır.

Katar'da stopaj ve kurumlar vergisi dışında kişisel vergiler, KDV, satış vergisi, emlak vergisi yoktur.

Yatırımlarda Öncelikli Alanlar

YABANCI SERMAYE MEVZUATI

Katar'da yabancı yatırımcıların pazara girişlerini düzenleyen mevzuat 2000 yılı Ekim ayında çıkarılan 13 sayılı Yabancı Sermaye Kanunu'dur (Participation of Non-Qatari Capital Law).

Söz konusu Kanunun yanısıra, bir teknoloji serbest bölgesi olarak Katar Bilim ve Teknoloji Parkı'nın kurulmasını öngören 36 sayılı Kanun (2004), bir finans serbest bölgesi olarak Katar Finans Merkezi'nin kurulmasını öngören 7 sayılı Kanun (2005) ve 27 sayılı yeni Ticaret Kanunu (2006), söz konusu yabancı sermaye mevzuatının diğer halkalarını oluşturmaktadır.

Katar ayrıca, İş ve Ticaret Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren Yatırım Geliştirme Dairesi ile ülkede yatırım yapmak isteyen yabancı yatırımcılar için kapsamlı bir destek sağlamaktadır.

Kısaca özetlemek gerekirse, Katar yabancı sermaye mevzuatı, yabancı yatırımcılara kambiyo kontrolü olmaksızın döviz transferi imkanı sağlamakta, bu ülkede özellikle imalat sektöründe yapılacak yatırımlarda ucuz enerji, arazi tahsisi, projede kullanılan makine ve ekipman ithalatında gümrük vergisi istisnası gibi teşvikler sunmaktadır.

Diğer taraftan, ülkede gelir vergisi sistemi bulunmadığından çalışanların kazançlarından kesinti yapılmamaktadır. Ayrıca, kurulan firmaya, Hükümetin kabulüne bağlı olarak, 10 yıllık bir kurumlar vergisi istisnası da uygulanmaktadır. 1997 yılında kurulan Katar Kalkınma Bankası (www.qidb.com.qa) da özel sektör firmalarına uygun faizli kredi imkanları sunmaktadır.

Yabancı Sermayeye Yönelik Kısıtlamalar

13 sayılı Yabancı Sermaye Kanunu'nun (2000-Participation of Non-Qatari Capital Law) 2. maddesinde yabancı yatırımcıların, ekonominin her sektöründe bir veya daha fazla sayıda Katarlı ortakla birlikte şirket kurabilecekleri, ancak söz konusu şirketlerde yabancı sermaye oranının %49'dan fazla olamayacağı hususuna yer verilmekte, ayrıca yabancı sermayenin, gayrimenkul, bankacılık, sigortacılık, ticari acentalık alanlarında yatırım yapması yasaklanmakta ve gayrimenkul alımı engellenmektedir. (Yabancıların çeşitli tahsisli alanlardaki gayrimenkullerinin sınırlı süre için intifa hakkını edinebilmelerine ilişkin yasa 2004'te çıkarılmıştır.)

Bununla birlikte, yine aynı maddede, tarım, sanayi, sağlık, eğitim, turizm sektörlerinde yapılacak yatırımlar ile ülkenin kalkınma politikalarına uygun bir biçimde enerji, maden ve diğer doğal kaynakların geliştirilmesi ve işletilmesine ilişkin proje yatırımlarında İş ve Ticaret Bakanı'nın yabancı yatırımcılara uygulanan %49'luk kısıtlamaya istisna getirebileceği ve %100 yabancı sermayeli yatırımlara izin verebileceği hususu yer almaktadır.

Anılan maddede ayrıca, söz konusu istisna için yerel hammaddelerin optimum ölçüde kullanımını

sağlayacak, ihracata dönük, yeni bir ürünün üretilmesini veya modern bir teknoloji kullanımını sağlayacak, uluslararası önemde bir sanayi kolunun ülkede yerleşimini sağlayacak ve yerel işgücünün yetiştirilmesine önem veren projelere öncelik verileceği de belirtilmektedir.

2010 Ocak ayından itibaren teknik danışmanlık, bilgi teknolojileri ve dağıtım sektörlerinde %100 oranında yabancı sermayeli şirket kurulabilmesi mümkün hale gelmiştir.

Bununla birlikte, fiili durumda, yabancı yatırımcıların %100 yabancı sermayeli bir şirket kurarak Katar'da faaliyet göstermeleri teoride kalmakta, çoğunluk hissesinin yabancı ortağın elinde olması yönündeki taleplere uzun zaman sonra yanıt alınabilmektedir.

Yabancı Sermaye Kanunu'nun 3. maddesi, bir kamu hizmetinin verilmesini veya bir kamu yatırımından yararlanılmasını kolaylaştıracak bir kontrat üstlenen yabancı firmalara (kamu tarafından açılan müteahhitlik projeleri dahil), sözkonusu kontratı ifa etmekle sınırlı kalacak şube açma izni verebileceğini öngörmektedir.

Yabancıların Gayrimenkul Edinmeleri

Katar'da yabancıların gayrimenkul edinmelerine ilişkin yasal düzenlemeler, 13 sayılı "Yabancı Sermaye Kanunu" (2000) ve "Katarlı Olmayanların Gayrimenkul Edinmelerini ve İntifa Haklarını Düzenleyen Kanun" (2004) çerçevesinde ele alınmaktadır.

13 sayılı Yabancı Sermaye Kanunu'nun 2. maddesinde yabancı yatırımcıların, ekonominin her sektöründe bir veya daha fazla sayıda Katarlı ortakla birlikte şirket kurabilecekleri, ancak sözkonusu şirketlerde yabancı sermaye oranının %49'dan fazla olamayacağı hususuna yer verilmektedir.

Bununla birlikte aynı Kanunda, tarım, sanayi, sağlık, eğitim, turizm sektörlerinde yapılacak yatırımlar ile ülkenin kalkınma politikalarına uygun bir biçimde enerji, maden ve diğer doğal kaynakların geliştirilmesi ve işletilmesine ilişkin proje yatırımlarında İş ve Ticaret Bakanı'nın yabancı yatırımcılara uygulanan %49'luk kısıtlamaya istisna getirebileceği ve %100 yabancı sermayeli yatırımlara izin verebileceği hususu yeralmaktadır.

Yabancı Sermaye Kanunu hükümlerine göre, yabancılar gerçekleştirecekleri ekonomik içerikli projeler çerçevesinde ihtiyaç duydukları arazileri uzun dönemli -50 yıla kadar- ve yenilenebilir sözleşmelerle kiralayabilmektedirler.

Yabancı yatırımcılar, sözkonusu yatırımlarını Katarlı veya diğer yabancı yatırımcılara devretme hakkına da sahiptirler.

Yabancıların konut amaçlı mülk edinmelerine imkan sağlayan 2004 tarihli yasaya göre ise yabancılar, Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) üyesi ülke vatandaşları ve diğer yabancılar olarak ayrılmaktadır.

KİK üyesi ülkelerin vatandaşları, Kabine tarafından belirlenen "Yatırım Alanları"nda emlak sahibi olabilirler. Sözkonusu "Yatırım Alanları" içerisinde ticaret, sanayi, turizm, eğitim alanlarında projelerin yanısıra iskan projeleri de gerçekleştirilmektedir.

Bakanlar Kurulu'nun 2006 tarihli 5 sayılı Kararı'nda Lusail, Al Khuraj ve Thaayleb alanları, KİK üyesi ülke vatandaşlarının emlak edinebilecekleri yerler olarak belirlenmiştir.

Diğer ülke vatandaşı yabancıların ise, halihazırda halen inşaatı devam etmekte olan Pearl Adası Projesi, West Bay Lagoon ve Al Khor Resort Projesi ile sınırlı olmak kaydıyla emlak sahibi -arazi ve bina- olmalarına imkan sağlanmaktadır. Bununla birlikte, sözkonusu sahiplik kavramı, emlakın intifa hakkının 99 yıllığına ve yenilenebilir bir biçimde kiralınmasıdır (lease edilmesidir).

2004 tarihli 20 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na göre KİK dışında kalan diğer ülke vatandaşları anılan bölgelerde arazilerin 99 yıllığına, konutların ise 99 yıla kadar intifa hakkını edinebilirler. Sözkonusu süreler yenilenebilir.

Yabancı Sermayeli Şirketlere Uygulanan Ayrımcılıklar

- Şirket Kuruluşunda Ayrımcılık

Katar'daki şirketlerin kuruluş ve yapıları 5 sayılı Şirketler Kanunu (2002-Commercial Companies Law) ve sözkonusu Kanun'un bazı maddelerinde değişiklik yapan 16 sayılı Kanun (2006) çerçevesinde düzenlenmektedir.

Bu çerçevede, Katar'da faaliyet gösterecek şirketler; Simple Partnership Company (Basit Ortaklık Şirketi), Joint Partnership Company (Karma Ortaklık Şirketi), Joint Venture Company (Ortak Girişim Şirketleri), Public Shareholding Company (Halka Açık Şirketler), Limited Shares Partnership Company (Sınırlı Ortaklık Şirketleri), Limited Liability Company (Limited Şirket), One Person Company (Şahıs Şirketi), Holding Company (Holdingler) olarak sınıflandırılmıştır.

Bununla birlikte, joint-venture ve limited şirketler dışında, yabancıların Katar'da şirket kurmalarında ve kurabilecekleri şirket türlerinde çeşitli kısıtlamalar bulunmaktadır.

Esas itibarıyla Katar'da devlet tarafından verilen imtiyazlar çerçevesinde petrol ve gaz sahalarında faaliyet gösteren şirketler ve Hükümet ile özel sektörün birlikte kurdukları proje bazlı şirketler yabancı sermaye mevzuatı dışında bulunmaktadır.

- Vergi Hukukunda Ayrımcılık

Katar Vergi Sistemi 1993 yılında çıkarılan 11 sayılı Kanun çerçevesinde düzenlenmektedir. Sözkonusu Kanun'a göre Katar'da sürdürülen her türlü iş faaliyeti (uğraş, meslek, hizmet, ticaret, bir kontratın yerine getirilmesi veya kar amaçlı her türlü diğer iş) vergiye tabidir.

Bu çerçevede, Katar'da üstlenilen projelerden elde edilen karlar, herhangi firmanın sahip olduğu

Yabancıların bulunduğu ülkelerde elde edilen komisyon gelirleri, kira gelirleri, müşavirlik ve danışmanlık gelirleri, bir markanın, tasarımın veya fikri mülkiyet hakkının satışı, kiralanması veya imtiyaz hakkının verilmesi sonucunda elde edilen gelirler, daha önce silinen borçların ödenmesi halinde elde edilen gelirler veya tasfiye halinde elde edilen gelirler doğrudan vergilendirilir.

Diğer taraftan, mükellefin Katar'da elde ettiği gelirler sonucunda üçüncü ülkelerdeki bankalardan elde edilen faiz gelirleri de vergiye tabidir.

Katar'da iş yapan yabancı ortaklı firmalar veya yabancı firmanın Katar'da kurmuş olduğu şubeler, vergi mükellefidir.

Katar'da yalnızca, Katarlıların ve KİK üyesi ülkelerin vatandaşlarının sahip olduğu işler vergiden muaftr.

Yabancıların Serbest Dolaşımı

Katar'da kefalet-sponsor sistemi bulunmaktadır. Yabancı ülke vatandaşlarının Katar'da oturma ve çalışma izinleri almaları ancak kefilleri kanalıyla mümkün olabilmektedir.

Katar'a çalışmak için gelen yabancılar geçici çalışma vizesi ile giriş yaparlar. Akabinde, Medical Commission'da kan grupları tespit edilir, göğüs röntgenleri çekilir ve fiziken çalışabilirlikleri tespit edilir. Söz konusu sağlık testlerinin ardından parmak izleri alınır ve oturma-çalışma izni almak için İçişleri Bakanlığı'na başvuruda bulunulur.

Ülkede herhangi bir işverenin kefaleti altında bulunan yabancı çalışan, kefilinin dışında başka bir şirket veya kişi için çalışamaz. Kefaletin bir başkasına taşınması, ancak ilk kefile 1 sene çalıştıktan sonra mümkün olabilmektedir. Ayrıca söz konusu kefaletin taşınabilmesi için ilk kefile (Non-objection Certificate - NOC) alınması gerekmektedir. Aksi takdirde, çalışanın çalışma ve oturma izni iptal edilir ve çalışan ülkeden ayrıldığı tarihten itibaren 2 sene içinde Katar'da tekrar çalışma izni alamaz.

Diğer taraftan, ülkede çalışma izni alan yabancılar, aylık ücretleri 7.500 QR'nin (yaklaşık 2.000 \$) üzerinde ise ailelerini Katar'a getirebilmekte ve onlara sponsor olabilmektedirler. Ülkede kadınların işe alınmasında bir kısıtlama bulunmamaktadır. Ayrıca, kadın çalışanlar da kriterleri karşıladıklarında, eşlerinin kefaletini alabilirler.

Yabancı çalışanların ülkeden çıkışları için, kefillerince imzalanan yurtdışına çıkışlarında bir sakınca bulunmadığını belirtir çıkış vizesine (exit permit) ihtiyaçları bulunmaktadır. Kefilin çıkış vizesi vermeyi reddetmesi veya ülke dışında olması veya ölmesi nedeniyle çıkış vizesi veremediği yabancılar, mahkemeye başvurarak kendileri hakkında bir dava bulunmadığını tespit ettirebilir ve çıkış vizesi olmadan ülkeden ayrılabilirler.

Yabancı çalışan ülke dışında 6 aydan fazla kalamaz. Katar dışında 6 ay geçiren yabancı çalışan, çalışma ve oturma izninin geçerliliği 60 günden fazla ise, belirli bir ücret ve sponsorunun başvurusuyla tekrar giriş yapabilir.

Ülkede İş Kurma Mevzuatı

Son dönemde yakalanan hızlı kalkınma süreci, ekonominin her alanında girişilen büyük yatırımlar ve sağlanan çeşitli teşvikler, Katar'da şirket kurmayı cazip hale getirmektedir. Bununla birlikte, Katar'da şirket kurmak, bazı istisnalar dışında, Katarlı ortağın %51 çoğunluk payına sahip olmasını gerektirmekte ve bu faktör çoğu zaman caydırıcı olabilmektedir. Ancak, tarım, sanayi, sağlık, eğitim, turizm sektörlerinde yapılacak yatırımlar ile ülkenin kalkınma politikalarına uygun bir biçimde enerji, maden ve diğer doğal kaynakların geliştirilmesi ve işletilmesine ilişkin proje yatırımlarında %100 yabancı sermayeli yatırımlara izin verilebileceği hususu Yabancı Sermaye Kanunu'nda yer almaktadır.

Limited Şirket (Limited Liability Company)

Limited şirketler, kuruluşlarının kolay olması ve ortakların şirketin yükümlülüklerinden sermaye payları ölçüsünde sorumlu olmaları gibi nedenlerle yabancı yatırımcılar tarafından en çok tercih edilen şirket türüdür.

LLC'ler, şirketin yükümlülüklerinden payları ölçüsünde sorumlu 2 ila 50 ortaktan oluşan şirketlerdir. LLC'lerde, istisnai durumlar hariç olmak üzere şirket sermayesinin %51'inin Katarlı olması esastır. Şirketin sermayesinin tamamı ödenmiş en az 200.000 QR olması, her hissenin değerinin 10 QR'dan yüksek olması şarttır. Şirket, halka hisse arz ederek sermaye artırımına gidemez, ortakların payları da serbest bir değişime tabi değildir. Ortaklardan biri ayrılmak istediğinde, alımda öncelik diğer ortaklardadır.

Şirketin her sene elde ettiği karın %10'u, kümülatif olarak şirket sermayesinin %50'sine ulaşana kadar yurtdışına transfer edilemez.

Şirket ünvanında Limited Liability Company ibaresinin bulunması zorunludur. LLC'ler sigortacılık, bankacılık veya fon yönetimi alanlarında faaliyet gösteremezler. Bir LLC kurulurken; Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı'nın formatında bir şirket senedi Arapça olarak hazırlanır ve ortakların tamamınca imzalanır. Şirket kurulurken gerekli diğer belgeler ise yabancı ortağın ticaret sicili ve şirket belgelerinin tasdikli örnekleri ve Arapça çevirileri ile kurulacak yeni şirketin sermayesinin tamamının ödenmiş olduğuna dair banka evraklarıdır.

Söz konusu belgeler ile birlikte Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı'nda geçici tescil tamamlanır. Şirketin ofisi için yapılan kira kontratı ile Belediye İşleri ve Tarım Bakanlığı'ndan (Ministry of Municipal Affairs and Agriculture) lisans ve akabinde İçişleri Bakanlığı Göçmenlik Dairesi'nden (Ministry of Interior-Immigration Office) ticaret sicil numarası alınır.

resmî senedi, yapılmadan önce bir şirket senedi, bir şirket yetkililerinin adına serbest birimdir.

Söz konusu kayıt işlemlerin takibi için bir aracı –"mandoub" kullanılmaktadır.

%100 Yabancı Sermayeli Şirket Kurulumu için yapılması gereken işlemler Yatırım Geliştirme Dairesi'nin www.investinqatar.com.qa adresli internet sitesinden öğrenilebilir.

Ortak Girişim Şirketleri (Joint Venture Company)

"Joint-venture"lar, iki ya da daha fazla tüzel kişinin oluşturduğu bir şirket türüdür. Bu tür ortaklıkların hukuki bir kişiliği yoktur, dolayısıyla ticaret siciline kayıt prosedürüne tabi değildirler. Şirket senedi, ortak girişim şirketinin temel belgesidir.

Bu tür ortaklıklarda kararlar, şirket senedinde aksi belirtilmediği sürece, ortakların tamamının oyu ile alınır. Yabancıların oluşturduğu ortak girişim şirketleri, münhasıran Katarlılar veya Katarlı şirketler tarafından yürütülebilecek ticari faaliyetlerde bulunamazlar.

Şube Açmak

13 sayılı Katar Yabancı Sermaye Kanunu'nun 3. maddesi, bir kamu hizmetinin verilmesini veya bir kamu yatırımından yararlanılmasını kolaylaştıracak bir kontrat üstlenen yabancı firmalara, söz konusu kontratı ifa etmekle sınırlı kalacak şekilde sermayesinin tamamı yabancı firmaya ait bir şube açma izni verilebileceğini öngörmektedir.

Bu çerçevede, bir kamu ihalesi üstlenen yabancı müteahhitlik şirketi;

-Kamu kurumu ile imzalanan kontrat,

-Ticaret sicili ve şirketle ilgili diğer belgelerin tasdikli suretleri ve Arapça çevirisi,

-Şirketin şubesinin yetkilisine verilen vekaletin tasdikli örneği ve Arapça çevirisi, ile birlikte Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı Yatırım Geliştirme Dairesi'ne başvurmak zorundadır.

Söz konusu başvurunun kabulünün ardından, Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı'nda geçici tescil tamamlanır.

Şirketin ofisi için yapılan kira kontratı ile Belediye İşleri ve Tarım Bakanlığı'ndan (Ministry of Municipal Affairs and Agriculture) lisans ve akabinde İçişleri Bakanlığı Göçmenlik Dairesi'nden (Ministry of Interior-Immigration Office) ticaret sicil numarası alınır.

Söz konusu şubenin kontrata bağlı olarak İthalatçılar ve Müteahhitlik Firmaları sicillerini de alması gerekebilir.

Şubelerin faaliyetleri, istisnalar bulunmakla birlikte, vergiye tabidir.

Ticari Temsilcilik Açmak

Katar'da, yerel ortağa ihtiyaç duyulmaksızın gerçekleştirilebilecek bir diğer yerel yerleşim biçimi ise ticari temsilciliklerdir. Katar'da ticari temsilcilik açmak isteyen yabancı firmalar;

-Ticaret sicili ve şirketle ilgili diğer belgelerin tasdikli suretleri ve Arapça çevirisi,

-Açılacak ticari temsilcilik için yetkilisine verilen vekaletin tasdikli örneği ve Arapça çevirisi, ile birlikte Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı Yatırım Geliştirme Dairesi'ne başvurmak zorundadır. Söz konusu başvurunun kabulünün ardından, Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı'nda geçici tescil tamamlanır. Şirketin ofisi için yapılan kira kontratı ile Belediye İşleri ve Tarım Bakanlığı'ndan (Ministry of Municipal Affairs and Agriculture) lisans ve akabinde İçişleri Bakanlığı Göçmenlik Dairesi'nden (Ministry of Interior-Immigration Office) ticaret sicil numarası alınır.

Yurtdışında yerleşik firmaların Katar'daki temsilcilikleri; pazar araştırmalarını, reklam ve promosyon hizmetlerini, yerel şirketler ve kamu kuruluşları ile bağlantıları yürütürler ve ana firmanın faaliyetlerinde kullanacağı ham ve yarı mamul maddelerin Katar'dan ihracatına yönelik olarak Katarlı firmalar ile imzalanan sözleşmeleri yürütebilirler.

Bununla birlikte, söz konusu temsilcilikler, ihracat ve ithalat yapamaz, satış işlemi gerçekleştirmez, şubesi oldukları firma haricinde başka firmaların mal ve hizmetlerine yönelik tanıtım faaliyeti sürdüremez, tüketiciler ile doğrudan temas kuramazlar.

Yatırımlara Sağlanan Teşvikler

Katar Hükümeti, petrol ve gaz sektörünün ekonomideki ağırlığını azaltmayı ve gaza dayalı sanayileşmeyi ön plana çıkaran çeşitlendirme politikasının bir uzantısı olarak yabancı yatırımcı sermayeye karşı yeni bir yaklaşım içerisine girmiştir.

2000 yılında yeni bir yabancı sermaye yasası çıkarılarak yatırım ortamı daha elverişli bir hale getirilmeye çalışılmıştır. Diğer taraftan, yabancı sermayenin yalnızca petrol ve doğalgaz sektörüne değil, ekonominin diğer sektörlerine de yatırım yapmasını özendirecek bir takım teşvikler de uygulamaya konulmuştur.

Bu bağlamda, Katar Hükümeti yabancı sermayenin iştirakiyle oluşturulacak joint venture'lar için, ucuz doğalgaz (1 milyon BTU için 0,60 ila 0,75 \$), ucuz elektrik (1 kWh için 1,78 cent), sanayi bölgelerinde ucuz arazi kiralama imkanı (yıllık metrekare kira ücreti 1 QR) sunmakta ve kiralanacak araziye gerekli altyapıyı sağlayacağını belirtmektedir.

Kurulacak tesisler için makine-ekipman ve yedek parça temininde gümrük vergisinden muafiyet, üretilen mamuller için ara malı ithalatında söz konusu mal yerel pazarda yoksa gümrük vergisi muafiyeti, (fiilen bulunmamakla birlikte) ihracat vergisinden muafiyet ve 5 yıllık süre için (5 yıl daha uzatılabilmektedir) kurumlar vergisi muafiyeti sağlamaktadır.

Oturma ve Çalışma İzinleri

Uluslararası İşgücü Örgütü ILO'ya henüz üye olmayan ancak bu kurumla yoğun işbirliği içinde olan Katar'da çalışma hayatıyla ilgili uygulamalar, "Law No (14) of the Year 2004" www.musavirlikler.gov.tr/upload/QA/Mevzuat/labor%20law.pdf kapsamında gerçekleştirilmektedir. Türkiye-Katar işgücü anlaşması ise 1986 yılında imzalanmıştır.

1.6 milyon nüfusa sahip Katar'ın %85'ini ülke dışından gelen toplam yabancı işgücü oluşturmaktadır. Yabancı işgücünün %80'nini başta Hindistan ve Pakistan olmak üzere Asya Ülkeleri oluşturmaktadır. Bu ülkede, Türk İnşaat Firmaları tarafından 21.000 kişi istihdam edilmekte olup bunun yaklaşık %45'i kendi işgücümüzdür. Katar Hükümeti, Türk Nitelikli Türk İşgücüne çok önem vermektedir. Bu kapsamda, Qatar Petroleum Türkiye'den nitelikli eleman temini konusunda ülkemizdeki bazı özel istihdam bürolarıyla temasını sürdürmektedir.

Yürürlükteki mezuata göre petrol ve gaz gibi stratejik sektörler dışındaki alanlarda çalışanlar lokavt, birlikler kurma ve ilgili uluslararası örgütlenmelere katılma gibi haklara sahiptir. Ancak, Katar Çalışma Bakanlığının iznine bağlı olan bu hakkın kullanımı henüz pratiğe geçmemiştir.

Uygulamalara göre çalışanın barınma, yeme ve ulaşım ihtiyaçları işveren tarafından karşılanır. Çalışanların ücretinden vergi ve sigorta primi gibi kesintiler yoktur. İş hayatında olduğu gibi istihdamda da halk arasındaki kullanımıyla kefalet (sponsorluk) sistemi bulunmaktadır. İşveren, yasalar çerçevesinde muvafakat vermedikçe çalışanın ülke içinde başka bir işverenin yanında çalışmasına müsaade edilmemektedir. Muvafakat olmadan işin bırakılması halinde çalışanın ülke dışına çıkartılması gerekmektedir. Katar dışında en az iki yıl kaldıktan sonra çalışmak üzere bu ülkeye geri gelebilir. Geçici dahi olsa Katar dışına çıkacak çalışanın, ancak işverenin onayını gerektiren "Exit Permit" denilen bir belgeyle çıkmasına izin verilir. Çalışanların aleyhine uygulanan katı uygulamaların hafifletilmesi konusundaki çalışmalar, ilgili uluslararası çevrelerin de baskısıyla sürdürülmektedir.

Çalışan ile işveren arasındaki anlaşmazlıklar, ilgili Bakanlık bünyesindeki komiteye taşınır. Burada da sorun çözülmezse, konu daha daha üst mercilere gönderilir.

► Dış Ticaret

Genel Durum

Katar dış ticareti, uluslararası enerji fiyatlarına bağlı olarak şekillenmektedir. Diğer taraftan, tamamlanmış veya sürdürülmekte olan petrol ve gaz sektöründeki yatırımlar, altyapı geliştirme programı, sanayi, eğitim ve turizm sektöründeki yatırımlarla artan ihracat ve ithalata bağlı olarak dış ticaret hacmi son yıllarda katlanarak gelişmektedir.

Ham petrol, Katar ihracatının temelini oluşturmakta, ancak payı görece olarak giderek azalmaktadır. LNG, diğer petrol türevleri, petrokimya ürünlerinin ihracattaki ağırlığı giderek artmaktadır. 2008 yılında petrol dışı ihracatın, ilk kez petrol ihracatının üzerinde gerçekleştiği tahmin edilmektedir. Genel olarak Katar, önemli ölçüde ticaret fazlası vermektedir. 2008 yılında ticaret fazlası 27 milyar dolara, 2009 yılında da 17 milyar dolara ulaşmıştır. Son yıllarda hızla gelişen ekonomi ile birlikte ithalat artışı ihracat artışından hızlı olarak gelişmişse de, ihracatta ana kalemler olan enerji kaynaklarının uluslararası piyasa fiyatlarındaki artış dolayısıyla sözkonusu ticaret fazlası sürmektedir.

Ülkenin Dış Ticareti

Dış Ticaret Göstergeleri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret (milyar \$)	2007	2008	2009
İhracat	42,0	54,9	41,9
İthalat	23,4	27,9	24,9
Denge	18,6	27,0	17,0
Hacim	65,4	82,8	66,8

Kaynak: Doha Ticaret Müşavirliği

Katar'ın 2009 yılı ihracatı 41,9 milyar \$'dır. Katar LNG'si G.Kore, Japonya, Hindistan, İspanya ve ABD tarafından satın alınmaktadır.

İhracatta başlıca partnerleri Japonya, G.Kore, Singapur, Hindistan, Tayland, BAE, Tayvan, Pakistan ve Çin'dir.

Katar'ın İthalatı ise 24,9 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Başlıca ithalat kalemleri; Makine - ekipman, taşıt araçları, metal ve mineraller, gıda, çimento, kimyasal maddeler, mobilya, tekstil ürünleri, uçaklar ve plastiklerdir. İthalatında başlıca ülkeler ABD, Çin, Almanya, İtalya, Japonya, BAE, S. Arabistan, Fransa, İngiltere, G.Kore'dir.

Türkiye 2009 yılında 17. büyük ithalat partneridir.

İhracatında Başlıca Ürünler

İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (1 000 Dolar)

HS No	Ürün adı	İhracat Değeri 2007	İhracat Değeri 2008	İhracat Değeri 2009
	Tüm ürünler toplam	42.019.944	54.912.064	41.800.720
2709	Ham Petrol	19.181.244	25.760.580	22.360.928
2711	Petrol Gazları	16.800.244	23.100.776	17.556.984
2710	Petrol Yağları	1.632.302	1.825.448	1.842.761
3901	Etilen Polimerleri (İlk Şekillerde)	1.332.920	1.396.604	819.587
3102	Azotlu mineral kimyasal gübreler	896.235	1.093	676.177
9999	Diğer Yerlerde Belirtilmeyen Ürünler	269.879	779.962	207.604
2909	Eterler, eter alkol	0	0	185.560
2901	Asıklık Hidrokarbonlar	88.587	96.796	184.667
7113	Mücevherci eşyası	4.719	4.137	171.004
2905	Asıklık alkoller vb. halojenlenmiş, sulfolanmış, nitrolanmış/nitrozalanmış türevleri	453.302	0	166.802
2903	Hidrokarbonların halojelenmiş türevleri	285.778	309.696	146.413
3817	Karışım halinde alkalibenzenler, alkalinaftalenler	0	141	112.160
2814	Saf amonyak	0	0	108.332
7203	Ağırlık; %99, 94'ü demir olan (parça, pellet, vb.) müstahsallar	47	5	102.586
2804	Hidrojen, asal gazlar ve diğer ametaller	57.214	58.043	82.540
7222	Paslanmaz çelikten çubuk ve profiller	11	15	82.362
7301	Demir/çelik palplanslar, profiller	91.533	52.240	76.826
2503	Her nevi kükürt (sublime, presipite ve koloidal kükürt hariç)	39.920	118.012	41.739
7108	Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	0	100	32.669
2815	Sodyum hidroksit (kostik soda) potasyum hidroksit (kostik potas)	77.988	122.177	31.467
2835	Fosfinatlar, fosfonatlar, fosfatlar ve poifosfatlar	0	0	26.330
7228	Alaşımli çelikten çubuk, profil, içi boş sondaj çubukları	18	1	24.189

Kaynak: Trade map

İthalatında Başlıca Ürünler

İthal Ettiği Başlıca Ürünler (1 000 Dolar)

HS no	Ürün adı	İthalat Değeri 2007	İthalat Değeri 2008	İthalat Değeri 2009
	Tüm ürünler	23.429.164	27.900.040	24.739.834
9999	Başka yerde tanımlanmamış ürünler	11.498	129.332	1.771.947
7308	Demir çelikten inşaat ve aksamı	596.612	726.217	1.309.799
8703	Binek otomobiller	1.583.848	2.080.177	1.072.097
8411	Turbojetler, Turbo-Propeller, Diğer Gaz Türbinleri	408.737	241.707	754.166
8544	Kablo ve teller	911.558	1.236.932	741.892
7113	Kıymetli metaller ve kaplamalarından mücevherci eşyası	63.080	53.361	732.466
8481	Muslukcu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	687.113	859.691	627.318
8419	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar	552.210	658.583	496.505
8504	Elektrik transformatörleri, statik	281.197	403.379	454.389

8905	Fener, yangın söndürme, tarak gemileri, yüzer vinçler vb.	54.863	102.555	433.705
8535	Gerilimi 1000 voltu geçen elektrik devresi teçhizatı	93.847	173.890	289.115
7305	Demir/çelikten diğer tüp ve borular-kaynaklı vb.-çapı>406, 4mm	78.409	142.449	288.406
8901	Yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar	3.951	6.660	269.007
8413	Sıvılar için pompalar	732.912	356.037	266.958
8414	Hava vakum pompaları	288.904	319.743	264.980
8802	Diğer hava taşıtları	0	0	255.212
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	102.620	38.720	246.285
8426	Gemi vinçleri, macunalar, halatlı vinçler, döner köprüler	282.729	391.080	245.773
8431	Ağır iş makinalarının aksam ve parçaları	530.630	696.868	241.194
7304	Demir çelikten borular	1.038.324	774.276	227.939
8537	Elektrik kontrol ve dağıtım tabloları	113.676	148.969	225.794
8421	Santrifujle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları	154.318	126.230	218.801
8471	Otomatik bilgi işlem makinaları	202.391	348.223	215.016
8479	Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	96.207	142.570	197.238
8430	Toprak, maden, cevheri taşıma, ayırma, seçme vb. iş makineleri	59.243	68.701	181.929
8428	Kaldırma, istifleme, yükleme, boşaltma makine ve cihazları	72.414	97.035	177.723
8406	Buhar türbinleri	105.405	78.651	174.709
2710	Petrol yağları	61.064	113.391	169.581
2517	Çakıl taşı, kırılmış/ezilmiş taş, çakmak ve yassı iri çakıl taşı, curuf, moloz vs	277.336	311.966	165.299
9403	Diğer mobilya ve aksamı	179.269	257.563	147.354
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	66.246	0	147.202
7307	Demir çelikten boru bağlantı parçaları	584.809	456.826	131.358
3004	Tedavide/korunmada kullanılan ilaçlar	134.712	173.642	131.196
8415	Klima cihazları	216.160	293.805	129.585
8705	Özel amaçlı motorlu taşıtlar	165.700	141.860	125.092
8803	Hava taşıtları aksam ve parçaları	300.865	410.667	116.546
8704	Kamyon, kamyonet	428.782	537.063	112.794
8538	Elektrik kontrol/dağıtım için tablo, konsollar, masalar vb. diğer mesnetler	52.992	92.992	111.880
7303	Dökme demirden borular, tüpler, içi boş profiller	265.805	545.862	105.498
3815	Reaksiyon başlatıcılar, hızlandırıcılar, katalitik müstahzarlar	50.084	63.843	103.114
8501	Elektrik motorları , jeneratörler	53.198	86.673	102.062

Kaynak: www.trademap.org

Dış Ticaretin Madde Grupları İtibarıyla Dağılımı

İhracatın ve İthalatın Madde Grupları İtibarıyla Dağılımı

Başlıca İhraç Ürünleri 2009	%	Başlıca İthal Ürünleri 2009	%
Ham petrol	42.0	Elektrikli ve elektriksiz makinalar	41.0
Sıvılaştırılmış doğal gaz	23.6	Adi metaller	18.8
Petrokimyasallar	16.8	Kara ulaşım araçları ve aksamı	14.0

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticareti**Başlıca Ülkeler İtibarı ile İhracat (1 000 Dolar)**

ÜLKELER	2007	2008	2009
Japonya	17.052.786	18.852.816	15.934.824
Güney Kore	7.334.651	11.960.065	8.386.492
Singapur	4.750.999	6.422.859	4.623.790
Hindistan	2.670.389	2.866.383	4.146.324
Tayland	1.923.930	2.032.320	1.660.552
Çin	334.948	577.824	1.376.154
Belçika	602.894	1.369.360	1.268.191
İspanya	936.807	1.357.163	1.193.773
Birleşik Krallık	77.133	69.360	1.098.842
Tayvan	508.178	706.304	782.801
Yeni Zelanda	282.925	1.083.477	627.426
Filipinler	378.498	68	609.265
ABD	292.734	83.008	535.934
BAE	1.564.512	870.851	439.716
İtalya	54.621	5.268	438.528
Avustralya	194.733	7.900	351.525
Malezya	37.702	174.426	327.726
Endonezya	58.086	221	238.672
Hollanda	137.511	29.550	182.786
Pakistan	470.995	393.091	168.005

Kaynak: trade map

Başlıca Ülkeler İtibarı ile İthalat (1 000 Dolar)

ÜLKELER	2007	2008	2009
ABD	2.628.169	2.519.560	2.720.183
BAE	1.637.638	1.848.243	2.677.235
İtalya	2.432.805	2.053.186	1.692.315
Japonya	2.361.761	2.688.208	1.629.102
Almanya	1.818.618	2.342.596	1.486.929
Güney Kore	1.423.848	1.532.222	1.309.887
Fransa	830.941	1.025.803	1.263.552
Birleşik Krallık	1.137.622	1.311.373	1.213.628
Çin	1.366.699	2.012.812	872.411
Hindistan	664.610	901.660	577.066
İsviçre	317.197	439.347	546.531
Malezya	331.623	360.353	544.331
Belçika	224.752	227.486	469.579
Hollanda	365.523	599.334	450.580
Tayland	314.698	414.938	345.042
Umman	219.219	281.195	331.044
Türkiye	480544	1.051.365	289.362

Singapur	349.983	226.273	248.693
İspanya	257.918	441.643	240.142

Kaynak: trade map

► Dış Ticaret Politikası ve Vergiler

Dış Ticaret Politikası

Katar'ın Körfez İşbirliği Konseyi Gümrük Birliği'nin (KİKGB) 1 Ocak 2003 tarihinde yürürlüğe girmesi, Katar'ın gümrük mevzuatının önemli ölçüde basitleşmesini sağlamıştır. Buna rağmen, uygulamada zaman zaman bürokrasiden kaynaklanan sorunlar, gümrük işlemlerinin uzamasına neden olmaktadır. KİKGB çerçevesinde üye ülkeler, ortak gümrük mevzuatı ve tarifesi uygulamaktadırlar. Bu çerçevede, KİKGB'e giren ürünler, Gümrük Birliği Alanına giriş yaptıkları ilk noktada (single point of entry) gümrük işlemine tabi tutulmaktadır.

Pek çok ürünün ithalatının yapılabilmesi için ithalatçı lisansı gerekmekte olup, bu lisans sadece Katar vatandaşlarına verilebilmektedir. Ülkede sadece yetkilendirilmiş yerel acentaların ithalat yapabilmelerine izin verilmektedir. Bununla birlikte, yerel acentanın yedek parça ve satış sonrası hizmet yükümlülüklerini yerine getirememesi durumunda yerel acenta kullanılması zorunluluğundan vazgeçilebilmektedir. İthalat lisansı, yalnızca Katar Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı'na tescilli Katarlı ithalatçılara verilmektedir.

KİKGB çerçevesinde, KİK üyesi ülke menşeli mallar gümrük vergisinden muaftır. Diğer taraftan, Büyük Arap Serbest Ticaret Alanı (GAFTA) içerisinde yer alan Katar, GAFTA doğrultusunda GAFTA'ya üye Arap ülkeleri orjinal mallara gümrük vergisini kaldırmıştır.

İthalat Rejimi

Gümrük Vergileri

Katar'ın KİK üyeliği çerçevesinde üçüncü ülkelere uygulanan gümrük vergisi oranı pek çok ürün için CIF fiyatının % 5'i olarak belirlenmiştir. Mal fiyatının FOB olduğu hallerde CIF fiyat, FOB fiyatın %15 fazlası olarak belirlenir.

Bununla birlikte, bazı temel gıda maddelerinin (buğday, pirinç, mısır, un, çay ve kahve, şeker, baharatlar, yem bitkileri, süt tozu, canlı hayvanlar, taze sebze ve meyveler, deniz ürünleri) ithalatında gümrük vergisi oranı %0'dır. Diğer taraftan tütün, tütün mamulleri ve alkollü içkiler için gümrük vergisi oranı %100'dür.

Aşağıda belirtilen ürünlerin ithalatında farklı gümrük vergisi oranları uygulanmaktadır;

Çimento %20 (Halihazırda %0 olarak uygulanmaktadır)

Çelik (10 mm ve üzeri) %20 (Halihazırda %0 olarak uygulanmaktadır)

Çelik levhalar %20

Üre %30

Müzik aletleri ve sanat eserleri %15

Körfez İşbirliği Konseyi Ortak Gümrük Tarife Cetveline ve KİK Gümrük Birliği Uygulamalarına ilişkin ayrıntılı bilgilere T.C Doha Ticaret Müşavirliğimiz'in web sayfasından erişim sağlanabilmektedir. (<http://www.musavirlikler.gov.tr/altdetay.cfm?AltAlanID=2493&dil=TR&ulke=QA>).

Ayrıca, Avrupa Komisyonu'nun <http://mkacdb.eu.int> adresinden ulaşılabilecek olan Market Access Database, Katar ve pek çok ülkenin uyguladığı gümrük tarifeleri hakkında bilgi vermektedir.

Katar Hükümeti ve devlet şirketlerine ait her çeşit eşya ile diplomatik temsilciliklerin ithal ettikleri eşyalar, hayır amaçlı kullanılacak eşyalar, kişisel eşyalar, kullanılmış ev eşyaları, yolcu beraberisi eşya ve hediyeler gümrük vergisinden muaftır.

Qatar Industrial Development Bank (Katar Sınai Kalkınma Bankası) tarafından finanse edilen projeler ile ülkede yapılan kapsamlı endüstriyel yatırımlar kapsamında ithal edilecek ekipman ve makineler de gümrük vergisinden muaftır.

İthalat Yasakları

Katar'a alkollü içkiler, silah ve mühimmat, ilaçlar ve patlayıcı maddelerin ithalatı izne tabidir. Domuz ve domuz ürünleri, pornografik materyaller ve uyuşturucu maddelerin ithalatı yasaktır. Tüm yazılı ve görsel medya malzemeleri sansüre tabidir.

Katar, Arap Birliği'nin İsrail boykot uygulamasına katılmakta olup, ülkeye İsrail mallarının ithalatına izin verilmemektedir.

Geçici İthalat

Ülkede sürdürülen projeler kapsamında kullanılacak olan ağır iş makineleri ve ekipman, yarı mamul maddeler, fuar ve sergilere katılım amaçlı getirilen eşyalar, tamir veya bakım için getirilen makine ve ekipman, yük taşıma amaçlı konteynerler ve ticari numunelerin geçici ithalatı, ithalatı yapılacak eşya için ödenmesi gereken gümrük vergisi kadar teminatın banka teminat mektubu veya nakden yatırılması halinde mümkündür. Geçici ithalat Gümrük İdaresinin ön onayına tabidir. Geçici ithalat izni 6 aylık süre için verilir ve 6 ay daha uzatılabilir.

Tarife Dışı Engeller

Menşe şahadetnamesi, sağlık sertifikası ve fatura gibi ihracatla ilgili belgelerin ülke Konsolosluğu tarafından tasdik edilmesi talep edilmekte olup, bu durum zaman ve maddi kayıp oluşturmaktadır.

Katar gümrük kapısında, daha önce davetiye usulü ile kabul edilen TIR'lerden vize istenmeye başlanması ve dolayısı ile sadece vize alabilen kısıtlı sayıdaki araç ile bu sevkiyatların yapılabilmesi nedeniyle araç bulma sorunu ortaya çıkabilmekte olup, söz konusu durum nakliye maliyetlerinin yükselmesine ve taahhütlerin süresi içinde yetiştirilememesine sebep olmaktadır.

Katar'a kara, hava ve deniz yolu ile gönderilen malzemelerin gümrüklerden çekilmesi aşamasında karşılaşılan zorluklar sadece malzemelerin nakliyesini aksatmakla kalmayıp taşınan malın maliyetini de olumsuz etkilemektedir. Gümrüklerde yaşanan sıkıntı ana hatları ile alt yapı yetersizliğine dayanmaktadır. Dünya petrol ve gaz fiyatlarındaki artış Katar'ın ana ihracat maddesi olan gaz ve petrol sektöründeki yatırımlarına hız vermesine sebep olmuştur. Aynı zamanda, bu durum ülkedeki geniş çaplı altyapı inşaat faaliyetlerini tetiklemiş olması tüm bu yatırımlara konu olan malzemelerin Katar dışından kısa sürede temin edilmesini gerektirmiştir. Karayolu, liman ve havaalanındaki kısıtlı stok alanları ve ülkeye malzeme girişindeki ani artış tüm gümrüklerde kilitlenmelere yol açabilmektedir.

Deniz yolu ile taşınan malzemelerde özellikle birkaç ana sorun kendini hemen hissettirmektedir. Bunlardan birincisi Doha'daki tek limanın şehrin tam ortasında olması ve limanın sahip olduğu arazinin taşınan malların geçici olarak limana indirilmesi için yeterli olmamasından kaynaklanan sorunlardır. Liman ve gümrük idaresi "Direct Delivery" yapılması konusunda ısrar etmekte ve gümrük belgelerinde meydana gelebilecek en ufak eksiklik yüzünden mallar limana varmış olsa bile belgeler tamamlanana kadar gemi açıkta bekletilebilmektedir.

Paket listelerinde geçen her türlü malın üzerine büyüklüğü gözetilmeden "MADE IN TURKEY" basılması zorunluluğu, küçük parçalar ihraç eden firmalar için ciddi sıkıntı ve zaman kaybı oluşturmaktadır.

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

Katar'a İhracatta Gerekli Belgeler

Katar'a ihracatta gümrük işlemlerini gerçekleştirmek için aranan belgeler menşe şahadetnamesi, fatura, yükleme listesi ve üreticinin İsrail boykot beyannamesidir. Ayrıca hayvansal ürünlerin ihracatında, sağlık sertifikası, "helal sertifikası", radyasyon arılık belgesi ile bitkisel ürünlerde bitki sağlık sertifikası bulunmalıdır.

Faturada mutlaka malın üreticisinin adı, açık adresi olmalı ve kaşesi bulunmalıdır. Sevkiyata ilişkin tüm belgelerin Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk Dairesi ve Katar Devleti Ankara Büyükelçiliği'nden tasdik ettirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, satış amaçlı olmayan "numune"ler, ayrı bir fatura ile sevk edilmeli ve faturanın üzerinde mutlaka "not for resale" ibaresi ile fiyat ("value for customs purposes") bulunmalıdır. Diğer taraftan yükleme listesinde paketlerin sayısı ve ağırlığı yer almalıdır.

İhracat ve ithalatta en fazla kullanılan ödeme şekli akreditifli ödemedir.

Standartlar

KİK Gümrük Birliği çerçevesinde, KİK'e üye 6 ülke ortak standartlar oluşturma konusundaki çalışmalarına devam etmektedir. Bununla birlikte, mevcut durum itibarıyla her üye ülke kendi standartlarını uygulamaya devam etmektedir. KİK'e üye ülkelerin uygulamaya başladıkları kontroller ile ilgili olarak Dünya Ticaret Örgütü üyelerine gerekli bildirmeyi yapmamaları sorunlara neden olabilmektedir.

Standartları geliştirme ve uygunluk denetimini yapma görevi, Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı gözetiminde bağımsız faaliyet gösteren Qatar General Organization for Standards and Metrology'ye (QGOSM) verilmiştir. Bununla birlikte, Ulusal Sağlık İdaresi, Enerji ve Sanayi Bakanlığı ve Belediye İşleri ve Tarım Bakanlığı, yetki alanlarına giren konularda sözkonusu kuruluşa görüş ve önerilerini iletmektedir.

QGOSM laboratuvarları halihazırda gıda ve inşaat malzemelerini test etmekte ve ölçüm aletlerinin kalibrasyonunu gerçekleştirmektedir. Önümüzdeki döneme ilişkin planlar arasında, sözkonusu laboratuvarların elektrik ekipmanı ve oyuncakların da test edilmesine imkan sağlayacak şekilde geliştirilmesi yer almaktadır.

Katar ürün sertifikalandırma işlemlerini ISO standartları çerçevesinde üreticinin uygunluk sertifikası, bildiri veya ihraç ülkesindeki akredite edilmiş laboratuvarların raporlarına göre gerçekleştirmektedir. GCC Standards Committee (KİK Standartlar Komitesi) ise 2010 yılına kadar tüm KİK üyelerince uygulanacak olan uygunluk değerlendirmesini (conformity assessment) hazırlamaktadır.

► Türkiye ile Ticaret

Genel Durum

Türkiye-Katar Dış Ticaret Değerleri (1 000 Dolar)

	İthalat	İhracat	Denge	Hacim
--	---------	---------	-------	-------

2001	5 778	8 401	2 623	14 180
2002	10 659	15 572	4 912	26 231
2003	8 310	15 688	7 377	23 998
2004	17 727	35 026	17 299	52 753
2005	50 724	82 045	31 320	132 770
2006	66 410	342 147	275 736	408 557
2007	29 643	449 963	420 319	479 605
2008	159 353	1 074 013	914 660	1 233 366
2009	85 652	289 362	203 710	375 015
2010	177 046	162 546	-14 500	339 592

Kaynak:DTM verileri

Türkiye ve Katar arasında ikili ticaret hacmi son yıllarda hızla artmıştır. İhracatımızdaki hızlı artışın en önemli nedeni inşaat demiri ihracatıdır. 2008 yıl ihracatımızın %74'ü demir-çelik, %65 i ise inşaat demiridir. 2008 yılında Türkiye ile Katar arasındaki ticaret hacmi 1,2 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. 2009 yılında ticaret hacmi 375 milyon dolara gerilemiştir. 2010 yılında ise Türkiye Katar'la yönelik olarak ithalat fazlası verirken, ihracatımız 2009 yılından bu yana düşme göstermiştir.

Dış Ticaret İstatistikleri

İhracatımızda bu süreçte hızlı bir artış görülmüş olmakla birlikte, ticarete konu mal çeşitliliğinin sınırlı kalmıştır.

2008 yılında demir-çelik ve metallerden nihai ürünlerin (profil vs.) toplam ihracatımız içerisindeki payı % 75 seviyesine ulaşmıştır. Pazarın küçüklüğü ve inşaat sektörü yoğunluklu olması ister istemez bu sonucu doğursa da, pazardaki imkanlardan yeterince yararlanamadığımız görülmektedir.

Çarpıcı bir örnek olarak vermek gerekirse, Türkiye 2008 yılında Katar demir-çelik ithalatının kümülatif %16'sını, çubuk ithalatının %37'sini karşılamakta, buna mukabil örneğin sektörel açıdan güçlü olduğumuz seramikte bu pay yalnızca %2'de, mobilyada yalnızca %5'te, halılarda %10'da kalmaktadır.

2009 yılında ise ihracatımızda ani bir düşüşle karşılaşmıştır. 2009 yılında ihracatımız bir önceki yıla göre %73 azalmıştır. Bunun en önemli nedeni Katar'ın inşaat demiri ithalatını durdurmuş olmasıdır. İhracatımızda ki düşüş 2010 yılında da devam etmiştir. Katar'a olan ihracatımız 2010 yılında % 43 azalarak 163 milyon dolara gerilemiştir. Bunun nedenlerini küresel krizin yansımalarının devam etmesi, yatırım projelerindeki duraklama ve en önemlisi Katar'a olan ihracatımızın çeşitlendirilememiş olması olarak sıralayabiliriz.

Türkiye'nin Katar'a İhracatında Başlıca Ürünler (Dolar)

GTİP 4'lü	Ürün adı	2008	2009	2010
8504	Elektrik Transformatörleri, Statik Konvertörler, Endüktörler	43.881	109.073	17.757
8537	Elektrik Kontrol, Dağıtım Tabloları, Mücehhez Tablolar	1.830	15.480	10.661
7216	Demir/Alaşsız Çelikten Profil	4.693	2.489	9.672
7308	Demir/Çelikten İnşaat Ve Aksamı	82.997	20.456	8.420
5702	Dokunmuş Halılar, Yer Kaplamaları (Kilim, Sumak, Karaman Vb)	2.596	4.358	7.156
8544	İzole Edilmiş Tel, Kablo; Diğer İzole Edilmiş Elektrik İletkenleri; Fiber Optik K	81.171	18.878	6.538
6802	Yontulmaya, İnşaat Elverişli İşlenmiş Taşlar (Kayagan Hariç)	1.700	3.451	5.693
4011	Kauçuktan Yeni Dış Lastikler	3.326	3.679	5.123
2710	Petrol Yağları Ve Bitümenli Minerallerden Elde Edilen Yağlar	2.759	206	4.378
9403	Diğer Mobilyalar Vb. Aksam, Parçaları	6.887	6.712	4.060
9405	Diğer Aydınlatma Cihazları, Lambalar, Işıklı Tabela, Plaka Vb.	953	4.581	3.487
8538	Elektrik Kontrol/Dağıtım İçin Tablo, Konsollar, Masalar Vb. Diğer Mesnetler	77	1.341	3.154
7326	Demir/Çelikten Diğer Eşya	5.974	1.662	2.869
8536	Gerilimi 1000 Voltu Geçmeyen Elektrik Devresi Teçhizatı	2.843	2.115	2.722
0406	Peynir Ve Lor	1.403	2.044	2.605
3916	Plastikten Monofil, Çubuk, Profiller-Enine Kesiti > 1mm.	1.623	1.404	2.176
4901	Kitap, Broşür, Risale Vb. Matbua	19	5.712	2.144

8431 Ağır İş Makine Ve Cihazlarının Aksamı, Parçaları	644	856	2.138
4418 Bina, İnşaat İçin Marangozluk, Doğrama Mamulleri	1.156	1.198	2.081
3816 Ateşe Dayanıklı Çimentolar, Harçlar, Betonlar Vb. Karışım	2.208	1.375	1.739
7610 Alüminyum İnşaat Ve Aksamı	181	773	1.588
7321 Demir-Çelik Soba, Ocak, Izgara, Ocak, Mangal Vb. Ev Eşyası	308	1.531	1.335
8716 Taşıtlar İçin Römorklar, Yarı Römorklar Vb. İle Aksam-Parçaları	4.116	5.158	1.270
1806 Çikolata Ve Kakao İçeren Diğer Gıda Müstahzarları	725	837	1.248
8415 Klima Cihazları-Vantilatörlü, Isı, Nem Değiştirme Tertibatlı	409	719	1.233
2402 Tütün/Tütün Yerine Geçen Maddelerden Purolar, Sigarillolar Ve Sigaralar	2.012	1.890	1.232
3925 Plastikten İnşaat Malzemesi	123	199	1.217
1704 Kakao İçermeyen Şeker Mamulleri (Beyaz Çikolata Dahil)	723	998	1.117
7307 Demir/Çelikten Boru Bağlantı Parçaları (Rakor, Dirsek, Manşon)	828	316	1.095
8426 Gemi Vinçleri, Maçunalar, Halatlı Vinçler, Döner Köprüler	393	2.526	1.091
3917 Plastikten Tüpler, Borular, Hortumlar; Conta, Dirsek, Rakor Vb	1.555	3.129	1.076
8516 Elektrikli Su Isıtıcıları, Elektrotermik Cihazlar (Şofbenler)	786	802	1.069
8708 Kara Taşıtları İçin Aksam, Parçaları	1.024	960	1.048
8302 Adi Metallerden Donanım, Tertibat Vb. Eşya	1.135	572	1.016
1905 Ekmek, Pasta, Kek, Bisküvi Vs. İle Boş İlaç Kapsülü Mühür Güllacı Vs.	1.044	1.140	899
9401 Oturmaya Mahsus Mobilyalar, Aksam-Parçaları	1.434	509	799
0713 Kuru Baklagiller (Kabuksuz) (Taneleri İkiye Ayrılmış)	1.905	798	777
7604 Alüminyum Çubuk Ve Profiller	341	542	732
8428 Kaldırma, İstifleme, Yükleme, Boşaltma Makine Ve Cihazları	203	71	728
7318 Demir/Çelikten Cıvata, Somun, Tavan Halkası, Vida, Perçin, Pim Vb.	1.410	589	709
TOPLAM (Diğerleri Dahil)	1 074 013	289 362	162 546

Kaynak:DTM verileri

Katar'dan ithalatımızda ise ağırlıklı olarak işlenmemiş alüminyum, kimyasal maddeler, plastik ve plastik mamulleri ve LNG bulunmaktadır.

Türkiye'nin Katar'dan İthalatında Başlıca Ürünler (Dolar)

GTİP 4'lü	Ürün adı	2007	2008	2009
7601	İşlenmemiş Alüminyum			78.491
2711	Petrol Gazları Ve Diğer Gazlı Hidrokarbonlar	31.266		43.227
3901	Etilen Polimerleri (İlk Şekillerde)	23.380	17.740	38.661
2909	Eterler, Eter-Alkoller, Eter Fenoller, Fenoller, Peroksitler Vb. Türevleri	78.793	62.223	7.464
2933	Sadece Azotlu Heterosiklik Bileşikler			5.013
7602	Alüminyum Döküntü Ve Hurdaları			2.359.599
4102	Koyun Ve Kuzuların Ham Derileri	1.274	397	537
3817	Karışım Halinde Alkalibenzenler, Alkalinaftalenler	6.407	4.673	478
2620	Metalleri/Metal Bileşiklerini İçeren Küller Ve Kalıntılar			183
8544	İzole Edilmiş Tel, Kablo; Diğer İzole Edilmiş Elektrik İletkenleri; Fiber Optik K	512	0,122	169
8716	Taşıtlar İçin Römorklar, Yarı Römorklar Vb. İle Aksam-Parçaları	3		99
8479	Kendine Özgü Fonksiyonlu Makine Ve Cihazlar			65
7318	Demir/Çelikten Cıvata, Somun, Tavan Halkası, Vida, Perçin, Pim Vb.	15		46
8311	Adi Metallerden Tel, Çubuk, İnce Boru, Levha, Elektrot Vb. Eşya			24.561
7308	Demir/Çelikten İnşaat Ve Aksamı		229	17
9023	Eğitim, Sergiler İçin Gösteri Amaçlı Alet, Cihaz Ve Modeller	2	0,112	16

8481	Musiukçu, Borucu Eşyası-Basınç Düşürücü, Termostatik Vair Danıı		2	15
2008	Başka Yerinde Belirtilmeyen Meyve Ve Yenilen Diğer Bitki Parçaları Konserveleri			14
3208	Sentetik Polimerler Esaslı; Susuz Ortamda Eriyen/Dağılan, Boya Ve Vernik			13
3815	Reaksiyon Başlatıcılar, Hızlandırıcılar, Katalitik Müstahzarlar			13
4205	Tabii/Terkip Yoluyla Elde Edilen Deri Ve Köseleden Diğer Eşya			10
9031	Diğer Ölçme, Kontrol Alet Ve Cihazları, Profil Projektörleri		0,738	9
6203	Erkek/Erkek Çocuk İçin Takım, Takım Elbise, Ceket Vs.	0,113		7
7307	Demir/Çelikten Boru Bağlantı Parçaları (Rakor, Dirsek, Manşon)		67	6
TOPLAM (diğerleri dahil)		159 353	85 652	177 046

Kaynak:DTM verileri

İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller

İki Ülke Arasındaki Ticaretin Altyapısını Düzenleyen Anlaşma ve Protokoller

Anlaşma Adı	İmza Tarihi
Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması	11 Mart 1985
Hava Ulaştırması Anlaşması	3 Mayıs 1990
YKTK Anlaşması	24-25 Aralık 2001
ÇVÖ Anlaşması	24-25 Aralık 2001
Ekonomik ve Teknik İşbirliği Karma Komisyonu (KEK) III. Dönem Toplantısı Tutanağı	21 Kasım 2006

Kaynak:DTM

Onay Sürecindeki Anlaşma Ve Protokoller;

Müzakerelerine Kasım 2005'de başlanılan ve son 4. tur görüşmelerin 2009 Nisan ayında gerçekleştirilen Türkiye-Körfez İşbirliği Konseyi Serbest Ticaret Anlaşması'nın müzakerelerine devam edilmektedir.

Kek Eşbaşkanı ve Son Toplantı;

Katar KEK Eşbaşkanı Milli Eğitim Bakanı Sayın Nimet Çubukçu'dur. III. Dönem Toplantısı 19-21 Kasım 2006 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

İki Ülke Arasındaki Müteahhitlik İlişkileri

Türk firmalarının Katar'daki varlıkları aslen müteahhitlik sektörüne bağlıdır. Ülkemiz müteahhitlik firmalarının tamamladığı veya sürdürmekte olduğu projelerin toplam tutarı yaklaşık 6.7 milyar \$, takip ettikleri projelerin toplam tutarı da 1 milyar \$ civarındadır.

Diğer taraftan, müteahhitlik firmalarımızın, hem Katar özel sektörünün sahibi olduğu projelerden ve hem de kamu ihalelerinden pay alma şansları oldukça yüksektir. Uluslararası düzeyde önemli başarılarla imza atan müteahhitlik firmalarımız oldukça kısa sürede Katar pazarına en prestijli projelerle girmeyi başarmıştır.

Firmalarımızın Katar pazarında karşılaştıkları en önemli sorun, ülkenin hızlı büyümesinin getirdiği yüksek enflasyondur. Sürdürülen yoğun alt ve üst yapı yatırımları özellikle yapı malzemelerinin fiyatlarının hızla yükselmesine yol açmıştır.

Geçtiğimiz dönemde yaşanan hızlı maliyet artışları, genel anlamda Katar'da faaliyet gösteren tüm müteahhitlik firmalarının ortak sıkıntısı haline gelmiştir.

Bununla birlikte, son dönemde dünya finans piyasalarında yaşanan kriz, KİK bölgesinde sürdürülen kapsamlı üst yapı projelerini olumsuz etkilemiş, buna bağlı olarak da özellikle inşaat malzemeleri alanında yaşanan talep fazlalığını azaltmıştır.

Krizin etkileri tam olarak ortaya çıkmamış olmakla birlikte, Körfez'de halihazırda yaşanan yavaşlamanın gerek bölgede, gerek Katar özelinde inşaat malzemeleri fiyatlarının önümüzdeki dönem içerisinde istikrara kavuşmasını sağlayacağı değerlendirilmekle birlikte, orta vadede Katar piyasasındaki yapısal etkenler nedeniyle bu alanda kapsamlı bir iyileşme görülmeyeceği de tahmin edilmektedir.

Bu arada, krizle beraber sektörde rekabet daha da artmıştır. Kriz öncesinde, örneğin Katar Petrol Şirketinin açtığı bir ihaleye verilen teklif sayısı 3-4'ü geçmezken, kriz sonrasında bu rakam 10 civarına çıkmıştır. Ayrıca, yerli müteahhitlik firmaları, işlerin kendilerine verilmesi konusunda işveren kuruluşlar

uzerinde ciddi baskılar uygulamaktadır. Tanışing, müteahhitlerimizimizin bu ülkede faaliyet gösteren Teknik Müşavirlik Firmalarıyla iletişimlerinin zayıf olduğu söylenebilir. Bu etkenlerin, yeni işlerin alınmasını olumsuz yönde etkilediğine inanılmaktadır.

Geçtiğimiz dönemde, Türk vatandaşlarına bazı şartlar dahilinde hava alanına varışta vize kolaylığı sağlayan bir uygulama hayata geçirilmiştir. Buna karşılık, hala Türk ehliyetlerinin Katar makamlarınca kabul görmemesi ve bu nedenle yaşanan gecikmeler, projeler çerçevesinde öngörülemez zaman kayıpları yaşanmasına neden olmaktadır.

Diğer taraftan, çalışma hayatına ve şirket kuruluşuna ilişkin mevzuatın sıklıkla değişmesi, ayrıca ihale sisteminin de henüz istenilen düzeyde şeffaf olmaması da müteahhitlerimizin önündeki diğer dolaylı engeller arasındadır.

Katar'ın başta inşaat demiri ve çimento olmak üzere inşaat malzemelerinin çok büyük bir kısmını yurtdışından tedarik etmek zorunda olması, özellikle S. Arabistan ve Hindistan'ın çimento ihracatını ülke içerisindeki projelerde nedeniyle yasaklamaları fiyat istikrarsızlığına neden olmaktadır. Ayrıca, Katar'ın temel inşaat malzemeleri sektöründeki oligopollerin kırılması konusunda etkin bir çaba göstermemesi, diğer taraftan Doha Limanı'nın düşük kapasitesi nedeniyle yeterli malzeme tedarikine imkan vermemesi de fiyatlar üzerindeki etkenler olarak sıralanabilir. Ardarda başlatılan projeler, işgücü teminini de zaman içerisinde giderek zorlaştırmıştır.

Katar'da sürdürülen projelerin en önemli yönlerinden bir tanesini kamu ihalelerinin "sabit fiyatlı" olarak gerçekleştirilmesi oluşturmaktadır. Bu anlamda, müteahhitlik firmaları gerek yüksek fiyat artışlarından dolayı, gerek projelerdeki değişikliklerin fiyatlara yansıtılmaması nedeniyle önemli risklerle karşılaşmışlardır.

Ülke şartlarından kaynaklanan zorlukların farkına varan S. Arabistan ve Kuveyt'in fiyat artışlarına imkan sağlayan daha esnek kontratlar imzalamaya başlamalarına rağmen Katar'ın sabit fiyatlı kontratlarda ısrarı, özellikle enerji sektöründe sürdürülen projelerde çok büyük gecikmelere yol açmıştır.

🔍 Pazar ile İlgili Bilgiler

Dağıtım Kanalları

Katar'a ihraç edilen bir malın pazardaki başarısı, acenta veya distribütörün pazarlama ağının yaygınlığı ve etkinliği ile doğru orantılıdır. Bu yüzden acenta seçimi oldukça önemlidir.

Katar'da iş yapmak isteyen firmaların, pazarın koşullarını ve tüketicinin alışkanlıklarını bilen, yaygın bir dağıtım ağına ve sağlam ilişkilere sahip araçlar ile kuracakları ilişkiler pazardaki başarılarına büyük katkı sağlayabilecektir.

Diğer taraftan, kamu sektörünün de ihaleler çerçevesinde mal alımları yaptığı dikkate alındığında, işbirliği yapılacak Katarlı firmanın seçiminde kamu alımları konusunda gerekli prosedürleri bilmesi, açılan ihaleleri ve değişen mevzuatı sürekli olarak takip etmesi önemli kriterler olarak görülmektedir.

Katar yasaları, sadece Katar vatandaşlarının acenta, distribütör veya sponsor olabileceğini belirtmektedir. Ancak, pratikte bazı bakanlıklar Katar Hükümeti ile direkt sözleşmesi olan yabancı firmalar için yerel acenta kullanılması zorunluluğundan vazgeçebilmektedir.

Diğer taraftan, Katar Bilim ve Teknoloji Parkı'nda (Qatar Science and Technology Park) % 100 yabancı mülkiyetinde yerel firmalar kurulabilmektedir.

Başkent Doha'da genel olarak ürünler son kullanıcılara büyük ve gösterişli alışveriş merkezleri (Mollar), daha küçük çarşılar ve sokak dükkanları aracılığıyla ulaşmaktadır. Büyük alışveriş merkezlerinde (City Center ve Villagio gibi) oldukça kaliteli ürünler yüksek fiyatlarla alıcılarla buluşmaktadır. Diğer taraftan büyük alışveriş merkezlerinde yer alan hipermarketlerde ise gıda ürünlerinde beyaz eşyaya, kırtasiye ürünlerinden tekstil ürünlerine pek çok kalem ürün satılmaktadır. Gerek City Center gerekse Villagio alışveriş merkezlerinde Carefour bu tarzda açılan hipermarketlerdir. Küçük çarşılarda ve sokak dükkanlarında ise daha ziyade Araplar dışında nüfusa hitap eden nispeten kalitesiz ve düşük fiyatlı ürünlere rastlanmaktadır.

Doğrudan pazarlama;

Katar mevzuatlarına göre yabancı firmalar ürettikleri mal ve hizmeti piyasaya, acentaları kanalıyla sunabilirler. Bununla birlikte, bir kamu ihalesi kapsamında faaliyet gösteren yabancı firmalar doğrudan mal ithalatı gerçekleştirebilirler. Öte yandan, Katar'da kurulacak temsilcilikler kanalıyla pazarlama faaliyetleri yürütülebilir. Bununla birlikte, temsilcilik ofisleri de doğrudan ithalat yapamazlar.

Acentalar;

Uluslararası ihalelere açılan projelerin uygulanması dahil Katar'da, diğer körfez ülkelerinde olduğu gibi sponsorluk yani kefalet sistemi uygulanmaktadır. Uluslararası ihalelere göre yürütülen projelerde yasal olarak sponsor bulma zorunluluğu olmamasına rağmen, işin selameti ve etkin yürütülebilmesi için bir sponsorla çalışılması önerilmektedir. Sponsorluğun yasal adı acentalıktır. Sponsor, yabancı firmanın Katar'daki temsilcisi olarak faaliyet gösterir. Sponsor, vize almak ve ilgili kurumlar nezdinde firmayı tanıtmak gibi ihtiyaç duyulan işleri yapar. Sponsorluk Katar vatandaşı olan kişiler veya bu ülkede kurulmuş şirketler aracılığıyla yürütülmekte ve verilen hizmetlerin karşılığı olarak da genellikle işin değer bakımından büyüklüğüne göre % 1-5 arasında komisyon alınmaktadır. Yasal komisyon oranı % 5'i geçemez. Projenin büyüklüğü arttıkça komisyon oranı düşer. Bu nedenle etkin ve güvenilir sponsor bulmak pazara girişin esasını oluşturmaktadır. Ancak, bazı sponsorlar sadece yasal formaliteleri yerine getirmek için de tutulabilmektedir. İşler fiilen proje yüklenici firmanın kendi yetkilileri tarafından yerine

geçirilmektedir.

Katar Ticari Acentalar Kanununun en önemli iki prensibi; acentalık yetkisinin yalnızca Katar vatandaşlarına verilmesi ve çalışılan acentanın her şart altında yetkili acenta (exclusive agency) olarak kabul edilmesidir.

Bu nedenle firmalarımızın ticari temas kuracakları Katarlı firmayı doğru tespit etmeleri, ileriye dönük kapsamlı bir işbirliği hedefleniyorsa bir acentalık anlaşması yapmaları önem arz etmektedir. Acentalık verilirken taraflar yapılan acentalık anlaşmasının Arapça nüshası Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı Ticari Tescil Bölümü'nde kayıt altına alınır. Bakanlık sözkonusu acentalık sözleşmesinden kaynaklanan sorunlar konusunda hakemlik görevi de yapar. Bununla birlikte, anlaşmazlık aşılıyorsa yerel mahkemeler sözkonusu davaya bakabilirler.

Reklam ve Promosyon

Katar'da en yaygın reklam biçimi, billboardlar ve broşürlerdir. Öte yandan, gazete ilanları, radyo ve TV reklamları da ürün tanıtımı için kullanılan diğer yöntemlerdir. Mevcut PR şirketleri, promosyon faaliyetlerini yürütmek konusunda uzmanlaşmışlardır.

Katar'da 3 İngilizce ve 3 Arapça gazete yayımlanmakta olup bu gazeteler aşağıda belirtilmektedir. Gulf Times (<http://www.gulf-times.com>), The Peninsula (<http://www.thepeninsulaqatar.com>) ve Qatar Tribune (<http://www.qatar-tribune.com>) ve Al-Sharq (Arapça) (<http://www.al-sharq.com>), Al-Watan (Arapça) (<http://www.al-watan.com>), Al-Raya (<http://www.raya.com>)

Devlete ait Qatar Radio and Television Corporation, Qatar Television (QTV) ve Qatar Broadcasting Service (QBS) Radyosunu işletmektedir. Her iki kuruluş da yayınlarında reklamlara yer vermektedir. Öte yandan, merkezi Katar'da bulunan ve Arap ülkelerinde son derece etkili olan Al-Jazeera Televizyonu da reklam imkanı sunmaktadır. (<http://www.aljazeera.net>) Sözkonusu radyo ve TV istasyonlarına reklam veren, diğer taraftan, Katar'da billboard kiralayarak yaygın reklam imkanı sağlayan Q Media Firmasıdır. (<http://www.qmediame.com>)

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Etiketler ürün ve marka adını, üretim ve son kullanma tarihlerini, ürünün menşeyini, üreticinin adını ve adresini, ağırlığını, muhteviyatı hakkındaki tüm bilgileri içermelidir. Gıda ürünlerinin ambalajları mutlaka Arapça / İngilizce veya Arapça olmalıdır. Ürünlerin üretim ve son kullanma tarihleri ambalajda basılı olmalıdır. Sözkonusu bilgilerin üzerinde değişiklik yapılamaz veya bir etiketle tarih değişikliği yapılamaz.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

Fiyatlandırma;

Ürün fiyatlandırması, Katar'ın dünyanın hemen hemen her ülkesinden çok çeşitli malların bulunduğu küçük bir pazar niteliği taşıması nedeniyle son derece önemlidir.

Enflasyonun rekor seviyelere ulaştığı bu dönemde tüketiciler fiyatları yakından takip etmekte ve fiyat değişikliklerine ani reaksiyon vermektelerdir.

Bu nedenle, gıda maddeleri başta olmak üzere pek çok alanda Katar pazarına mal sevkeden firmalar, ürünlerin fiyatında zaman zaman önemli indirimler yaparak tüketici alışkanlıkları oluşturmak ve pazar payını artırmak yönünde çaba sarf etmektedirler. Bununla birlikte yapılan promosyonların ve reklamların etkinliğinin seçilen acentanın veya distribütörün tecrübesine bağlı olduğu unutulmamalıdır. Fiyatlandırmada malın özelliğine bağlı olarak gümrük vergileri ve CIF ulaştırma maliyetleri önemli faktörleri oluşturmaktadır. Katar'da halihazırda KDV ve ÖTV bulunmamaktadır.

Fiyatlandırma Katar Riyali üzerinden yapılmalıdır. Katar'da yaygın olarak tedavülde bulunan banknot kupürleri ve madeni paralar aşağıda yer almaktadır. Bu bilgiler, özellikle şekerleme, çikolata, bisküvi-gofret, ciklet gibi çocuklara hitap eden ürünlerin fiyatlandırılması ile pazarda önemli bir yer tutan yabancı işgücüne hitap eden malların fiyatlandırılmasında yardımlar sağlayabilecektir; Madeni paralar: 25, 50 Dirhem Banknotlar: 1, 5, 10, 50, 100, 500 QR

Satış Sonrası Hizmetler

Satış sonrası servis ve müşteri hizmetleri, Katarlı acentanın / distribütörün sorumluluğunda değerlendirilir. İthalatçı şirketler, genelde ithal ettikleri ürünler için yedek parça bulundurmakta, ayrıca pazar payına bağlı olarak yetkili servis ağı da kurmaktadır.

Ulaştırma ve Taahhüt Maliyetleri

Ülkede üç önemli liman bulunmaktadır. Doha Limanı özellikle konteyner ve aktarma limanı olarak kullanılmaktadır. Mesaaieed Limanı ise daha ziyade sanayi ürünleri ve petrol sevkiyatında kullanılmaktadır. Ras Laffan Limanı ise genel olarak doğalgaz sevkiyatının yapıldığı bir limandır. Gemi trafiğinin artmasıyla birlikte Doha Limanı kapasitesini iki katına çıkararak 800.000 TEU'ya ulaşmıştır.

Türkiye ile Katar arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması bulunmaktadır. Fakat Türk taşımacıları, 120 dolar karşılığında temin edebildikleri sürücü davetiyesi karşılığında Katar'a karayolu ile taşıma yapabilmektedirler. Güzergâh üzerindeki ülkeler sırasıyla Suriye, Ürdün, Suudi Arabistan ve Katar'dır. Katar'a taşıma yapan araçlarımız Suriye sınırında bulunan Cilvegözü sınır kapısından çıkış yapmaktadır. Karayolu ile İstanbul Katar arası yapılacak taşımalarda transit süre yaklaşık 10-12 gündür. Komple tır navlun ücreti ise yaklaşık 4.500-5.500 dolar arasındadır.

Doha Uluslararası Havaalanı'ndaki hava trafiği hızla artmakta olup, yeni bir havaalanı inşası devam etmektedir. Katar Hava Yolları'nda özellikle 1997 yılından itibaren büyümesine hız vermiştir.

Katar'ın bir GCC (Körfez İşbirliği Ülkeleri) ülkesi olması sebebiyle, karayolu ile gönderilen araçların gümrükleme Suudi Arabistan Hadise kapısında yapılmaktadır. Bu kapıda araçların içini görüntüleyebilen sınırlı sayıda X-ray cihazının bulunması, ciddi kuyruklar oluşturmakta ve nakliye ile ilgili sorunlar yaşanmasına yol açmaktadır.

Suudi Arabistan gümrük kapısında zaman zaman araçların tamamen boşaltıldığı ve tekrar yüklendiği, yükleme esnasında paketleme listesinde belirtilen kap-kilo detaylarına uyulmadığı ve dolayısıyla açılan beyannamelerle paket listelerindeki uyumsuzluklar nedeniyle bazı gümrük sorunları yaşanabilmektedir.

Hidrokarbon sektöründen elde edilen gelirler özellikle son beş yıl içerisinde ülkenin ulaşım altyapısını çok iyi bir düzeye taşınmasında kullanılmıştır.

Ülkede kara ulaşım ağı başkent Doha'yı önemli sanayi, gaz ve petrol şehirlerine bağlamaktadır. Katar ve Bahreyn'i deniz üzerinde kurulacak 40 km'lik bir köprü ile birbirine bağlayacak olan, yaklaşık 3 milyar \$'a mal olacak "Dostluk Köprüsü" de ulaşım sektöründeki önemli projelerden birisi olarak ortaya çıkmaktadır. Katar-Bahreyn arasındaki karayolunun gelecek 10 yıl içerisinde bitirilmesi planlanmaktadır. Yakın zaman içerisinde, devlet ülkedeki karayollarının modernizasyonu için 3.8 milyar \$ harcamıştır.

Ülkede demiryolu ağı bulunmamaktadır. 2009 yılı ortasında inşaatına başlanan Katar-Bahreyn yoluna demiryolu hattı da eklenmesi planlanmaktadır.

Finansal Kiralama (Leasing) ve Franchising

Katar'da franchising hızla gelişen bir iş yöntemidir. Katarlı yatırımcılar, başarısını kanıtlamış yöntemler çerçevesinde istikrarlı bir gelir getiren yatırım olarak gördükleri franchising konusunda istekli davranmaktadırlar.

Ağırlıklı ABD firmalarının kontrolünde gelişen pazarda gıda işletmelerinin yanı sıra, spor merkezleri, oto kiralama, tekstil ve hazır giyim, emlak komisyonculuğu da franchise yönteminin hızla yayıldığı sektörlerdir.

Yüksek alım gücüne sahip genç nüfus, ülkede çalışmak için bulunan yalnız yaşayan yabancıların çokluğu, alternatif eğlence imkanlarının kısıtlılığı ve Türkiye'ye olan ilgi, özellikle gıda sektöründe franchise vermek isteyen firmalarımız açısından cazip fırsatlar yaratabilecektir.

Kamu İhaleleri

Katar, kamu alımlarında yüksek oranda yerel girdi kullanan tedarikçilere tercihli muamele yapmaktadır. Ayrıca, kamu alımlarında yerel firmalar için % 10 ve KİK üyesi firmalar için ise % 5 oranında fiyat avantajı sağlamaktadır.

Katar, Dünya Ticaret Örgütü Kamu Alımları Anlaşmasına (WTO Agreement on Government Procurement) taraf değildir.

Hükümet, Katar'da en büyük mal ve hizmet alıcısı konumundadır. Hükümet tarafından gerçekleştirilen alımlar, 8/1976 sayılı Kanun kapsamında düzenlenmektedir. Maliye Bakanlığı'na bağlı Merkezi İhale Komitesi (Central Tenders Committee-CTC), özellikle mal alımlarına yönelik kamu ihalelerinin önemli bir kısmını ele almaktadır.

KAMU İHALELERİ ile gerekli bilgiler ve ihale ilanları, kuruluşun web sitesi www.ctc.gov.qa üzerinden incelenebilir.

CTC mal alım ihalelerini büyük çoğunlukla yerel kaynaklardan temin etmektedir. Diğer taraftan, açılan ihalelerin teklif verme süreleri de son derece kısadır. Bu çerçevede, taşıt araçlarından, büro makinelerine kadar üretici firmaların Katar kamu alımlarından pay alabilmeleri ancak etkin bir acenta vasıtasıyla mümkün olabilmektedir.

Diğer taraftan, Qatar Petroleum (www.qp.com.qa), Kahramaa (www.kahramaa.com.qa), National Health Authority (www.nha.gov.qa) gibi kuruluşlar, kendi ihalelerini iç ihale birimleri vasıtasıyla gerçekleştirmektedirler. Sözkonusu kuruluşlara mal satmak isteyen firmaların veya ürettikleri ürünlerin sözkonusu kuruluşlarca açılan ihalelere katılan firmalarca kullanılmasını isteyen firmaların, sözkonusu kuruluşlarca "tedarikçi listesine" alınmaları gerekmektedir.

İhalelerde genel olarak yerel bankalardan teminat mektubu talep edilmektedir. İhalelerde, büyüklüğe bağlı olarak değişimle birlikte, katılım için %5, performance bond olarak ise %10 tutarında teminat mektubu alınır.

Kamu ihalelerinde genellikle kontratın %20'si teminat mektubu karşılığında peşin olarak ödenir. Hakedişler ödenirken işveren kuruluş hakedişin belirli bir kısmını (iş sonuna kadar – kesin kabule kadar) tutmaktadır. Sözkonusu kesintilere faiz uygulanmaz. Bu nedenle, firmaların ödemelerden kaynaklanacak gecikmeyi ve kayıpları teklif aşamasında dikkate alması gerekmektedir.

İhale dokümanları aksi belirtilmedikçe Arapça doldurulmalıdır. İstenen standartlar çoğunlukla İngiliz standartları olmakla beraber, son dönemde ABD standartlarının da bazı ihalelerde arandığı

► İşadamlarının Pazarda Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

Katar, yerel halkın tüm nüfusa oranının % 20 düzeyinde olduğu oldukça kozmopolit yapıda bir ülkedir. İş görüşmesi yaparken hangi etnik gruptan kişiyle temas halinde bulunulduğuna dikkat edilmeli ve ona göre davranılmalıdır. Yerel tüccarlar uzun zamanlardan gelen bir ticaret kültürüne sahiptirler ve ticari müzakerelerde oldukça başarılıdırlar. Alışveriş yapılan dükkanlarda ürünler her zaman pazarlığa tabidir.

İş görüşmelerine hızlı bir şekilde geçilmemelidir. İş görüşmelerinden önce kişisel konularda sohbet edilmeli, belirli bir zaman geçtikten sonra iş konuşulmaya başlanmalıdır. Araplar sert eleştirilere açık değillerdir. Bir eleştiri yapılacağı zaman dolaylı yollar kullanılması uygun olacaktır. Toplantılar belirlenenden daha geç başlayabilmektedir. Dakiklik konusuna fazla önem verilmez. Ancak, sizin toplantılara zamanında gitmeniz uygun olacaktır. Tüm sözlü anlaşmaların aynı zamanda sözleşmeye dökülmesinde fayda vardır.

Katar'da işe başlamadan önce karşılıklı güvenin oluşturulması oldukça önemlidir. Katarlı iş adamları bir tanıdık vasıtasıyla iş yapmayı tercih etmektedirler. Kişisel temas oldukça önemli olup, hiç tanımadıkları kişilerle e-posta aracılığıyla ticaret yapılması tercih edilmemektedir. Majlis denen yerde toplanarak konuları daha rahat bir ortamda ve kahve içerek tartışılmakta, toplantılar genellikle sabah ya da akşam saatlerinde gerçekleştirilmektedir.

Katar'da aile hayatına çok fazla önem verilmekte aile problemleri nedeniyle iş görüşmeleri yarıda kesilebilmekte ya da iptal edilebilmektedir. Katar'da iş yapabilmek batıya göre biraz daha zor ve yavaş gerçekleşmekte olup, iş görüşmeleri sırasında sabırlı olmak gerekmektedir.

Bu ülkede misafir ağırlamaya çok büyük önem verilmelidir. Yemeğin elle yenmesi Araplar arasında oldukça yaygındır. Sol el ile yemek yenmesi uygun karşılanmamakta olup, ayrıca sol el ile hiçbir koşulda yemeğe uzanılmaması veya bir şey iletilmemesi gerekmektedir.

Yılın en sıcak ayı olan Ağustos ayında, Ramazan ayı ve dini bayramlarda iş görüşmeleri planlanmaması tavsiye edilmektedir. İslam takviminde ay takvimi kullanılmaktadır. Ay 28 çekmekte ve 12 ay içerisinde 354 gün bulunmaktadır. Bunun neticesinde dini bayramlar her yıl farklı zamanlarda uygulanmaktadır. Randevu talep edilmeden önce bayramların hangi tarihe geldiğine dikkat edilmelidir. İş görüşmeleri için Cuma gününe randevu talep edilmesi hoş karşılanmayacaktır. Cuma günü ibadet ve aile içi toplantılara ayrılmıştır.

Katar son yıllarda modernleşmesine hız vermiş bir ülkedir. Ancak, ülkenin modern görüntüsüne bakarak halkın geleneksel yapısı göz ardı edilmemelidir. Halk oldukça kadercidir. Kadercilik insanların çok uzun vadeli planlar yapmasını engelleyebilmektedir. Dinin politika, sosyal davranışlar ve iş dünyası üzerinde önemli bir yeri vardır.

Karşılıklı konuşmalarda bir kişinin eşi hakkında soru sorulmamalıdır. Bunun yerine çocukların nasıl olduğu sorulabilir. Kadınlara karşı her türlü fiziksel temastan kaçınılmalıdır. Kadının el sıkışmak için elini uzatması durumunda tokalaşılmalıdır. Erkekler arasında el sıkışması yaygındır. El kalbin üzerine götürülerek de karşı taraf selamlanabilir. En sık rastlanan selamlaşma şekli "Salam alaykum", "Wa alaykum as-salam" şeklindedir. Selamlaşma için bazı temel Arapça sözcüklerin öğrenilmesinde fayda vardır.

Konuşma sırasında göz teması önemlidir. Ancak, bayanların gözlerinin içine bakılmamalıdır. İsrail ve Filistin sorunu ile ilgili konular sohbetten kaçınılması gereken konulardır. Ülke yemekleri ile ilgili konuşmak uygun bir konu olacaktır. Ülkede futbol oldukça popüler olup, konuşma için uygun bir konudur. "İnşallah" kelimesi İngilizce konuşmalarda bile sık sık kullanılmaktadır.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Diploamatik, hususi ve hizmet pasaportlarına vize uygulanmamaktadır. Umuma Mahsus Pasaport hamileri Katar'da bir otelde rezervasyon yaptırımları halinde, Doha Uluslararası hava limanında 30 dolar karşılığı 10 günlük vize alabilmektedirler.

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

Resmi Tatiller: Emir'in tahta çıkması: 27 Haziran. Bağımsızlık günü: 3 Eylül. Eid al Fitr 21-24 Eylül. Eid al-Adha 28 Kasım. Yeni Yıl: 7 Aralık. Millî gün: 18 Aralık.
Çalışma saatleri resmi kurumlar; Pazar-Perşembe: 07:00-14:00, bankalar için; Pazar-Perşembe: 07:30-13:30, özel sektör için ise; 08:00-13:00 ve 15:30-18:30 (Cuma hariç) arasındadır.

Yerel Saat

Türkiye yaz saati uygularken Türkiye saati ile saat farkı bulunmamaktadır. Ülkemizde yaz saati uygulaması sona erdiğinde ise Katar saati Türkiye saatinden 1 saat ileridedir.

Yerel Ölçü Birimleri

İngiliz ve metrik sistemdir.

Telefon Kodları

Uluslararası telefon kodu: + 974

İklim

Yazlar sıcak, kışlar ılıman. En sıcak aylar Mayıs-Eylül. Bu aylarda en yüksek sıcaklık 45 dereceye ulaşmaktadır. En soğuk aylar, Aralık-Mart. Bu aylarda ortalama sıcaklık 10-20 derece arasında değişmektedir. En kurak ay Ağustos en yağışlı ay ise Aralık'tır. Yıllık yağış miktarı 39 mm.'dir. Ülkede su kaynakları oldukça kısıtlı olup deniz suyu arıtma sistemi ülkenin su ihtiyacını karşılamaktadır.

Genel Değerlendirme ve Öngörüler

Katar'ın hidrokarbon ve türevleri hariç hemen hemen her ürünü ithal ettiğinden her alanda ilk bakışta potansiyel bir ihracat pazarı olarak görülmektedir. Ülkenin en büyük ithalatı 2,6 milyar dolar ile Japonya'dan ve 2,5 milyar dolar ile ABD'den yapılmaktadır; otomotiv ve elektronik ürünler Japonya'dan yapılan ithalatın temel unsurlarıdır. Günlük ihtiyaçlar ise Birleşik Arap Emirlikleri ve Suudi Arabistan kanalıyla sağlanmaktadır.

Katar ekonomisinin gösterdiği güçlü performansın en önemli yansıması sözkonusu büyümenin sürdürülebilir kılınması için birbiri ardına altyapı ve üstyapı projelerine başlanması olarak kendini göstermiş olup, ülke gerek sürdürülen, gerek planlanan yoğun alt ve üst yapı yatırımları çerçevesinde dünyanın en önemli müteahhitlik hizmetleri pazarlarından biri haline gelmiştir.

Katar'ın uyguladığı ekonomide petrol ve doğalgaz sektörlerinin ağırlığını imalat sanayi, ulaştırma, finans, ticaret ve turizm sektörleri lehine değiştirecek kapsamlı ekonomiyi çeşitlendirme politikasının sonuçlarının alınması ve hidrokarbon kaynaklarına dayalı sanayi projelerinin devreye girmesiyle birlikte, GSYİH'nın 2011 yılında 100 milyar \$'ı aşması beklenmektedir. Katar'da sürdürülen ve planlanan yatırım projelerinin toplam tutarı yaklaşık 150 milyar \$ düzeyindedir. Katar yaklaşık 150 milyar \$ tutarındaki yatırım projelerini fazla veren bütçesinin yanısıra uluslararası finans piyasalarından gerçekleştirdiği borçlanmalarla finanse etmektedir.

2022 Dünya Futbol Şampiyonasının Katar'da düzenlenecek olmasının beraberinde getirdiği motivasyonla önümüzdeki 7 yılda gerçekleştirilmesi planlanan ve müteahhitlik bölümünde açıklanan 150 milyar doları aşan projeler göz önünde bulundurularak, Müşavir firmalarımızın bu pazara girme konusunda müteahhitlerimizle birlikte ortak hareket ederek çaba göstermeleri önem arz etmektedir. Firmalarımızın, fırsatlar bakımından özellikle "Project Management" konusundaki müşavirlik hizmetlerinin üzerinde durmaları önerilmektedir.

Tarım ve Gıda Ürünleri İhraç Potansiyelimiz

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2009 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2010 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2009	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2009-2010 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2008-2009 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2011 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Bitkisel Yağlar	1507, 1508, 1511,1512, 1513, 1514, 1515, 1516,15,17	Bitkisel ve hayvansal yağlar	26	0,846	376	0,1	-9	-185			BAE (%60) S.Arabistan (%17) İran (%8) Umman (%6) Malezya(%2)	KİK(% 0) Türkiye dahil diğer (% 5)
Süt Ürünleri	0406	Peynir	17	2,605	102	0,13	27	-9			Fas (%20) Fransa (%18) Türkiye (%11) Y. Zelanda (%10) Hollanda(%7)	Türkiye (%5) KİK(%0) Y. Zelanda (%5) Fransa (%5) Danimarka (%5)
Bisküvi	190531	Tatlı bisküviler	10	0,354	171	0,25	-8	48			ABD (%25) İngiltere (%19) Umman (%18) Singapur (%7) Almanya (%7)	KİK (% 0) Türkiye dahil diğer (% 5)
Yaş Meyve Sebze	0805	Narenciye	8	0,254	863	0,27	11	-3			BAE (%46) G. Afrika (%28) Sri Lanka (%6) Ürdün (%5) Avustralya (%3)	0
Makarna	1902	Makarna	7	0,136	186	0,34	117	-16			Tayland (%22) İtalya (%20) Filipinler (%14) Fransa (%13) Güney Kore (%10)	KİK (% 0) Türkiye dahil diğer (% 5)
Un	1101	Buğday unu	6	0,198	600	0,5	10	-42			BAE (%75) Umman (%11) Fransa (%6) Türkiye (%3) Hindistan (%3)	0
Bisküvi	190532	Gofretler	5	0,271	106	0,08	-41	14			İtalya (%35) İngiltere (%29) Hollanda (%13) Türkiye (%9) İsviçre	KİK(% 0) Türkiye dahil diğer (% 5)

Bakliyat	071340	Mercimek	2	0,269	217	0,49	-10	-63			(%8) Sri Lanka (%40) Kanada (%31) Türkiye (%18) Nepal (%6) Avustralya (%4)	(%5)
Zeytinyağı	1509	Zeytinyağı	2	0,243	64	0,06	-4	39			Tunus (%35) İspanya(%30) Türkiye (%16) Ürdün (%8) İtalya (%8)	İspanya (%5) KİK(%0) Türkiye (%5)
Bakliyat	071320	Nohut	0.591	0,507	55	0,39	-2	-58			Türkiye (%84) Hindistan (%14)	(%5)
Şekerli ve Çikolatalı Mamuller	1704, 1806	Şekerli ve çikolatalı mamuller	33	2,365	644	0,15	29	-17			BAE (%18) S.Arabistan (%10) Lübnan (%9) Hollanda (%7) İsviçre (%6)	KİK (%0) Türkiye dahil diğer (%5)

Kaynak : Tablonun hazırlanmasında Türkiye'ye ilişkin rakamlarda TUIK, diğer ülkelere ilişkin istatistik rakamlarında UN-ITC TradeMap, gümrük vergisi konusunda AB ülkeleri için TARIC diğer ülkeler için kendi gümrük idarelerinin verileri kullanılmıştır.

* Veriler 0 aylıktır.

Bakliyat

MERCİMEK

Katar yıllık 6-7 milyon dolar civarında mercimek ithal etmektedir. Katar önceki yıllarda ülkemiz için önemli bir pazar olmakla beraber son yıllarda Katar'da pazar payımız %10'lara düşmüştür. 2007 yılında havalanın kurak geçmesi nedeniyle mercimek üretimimiz önemli ölçüde azalmış ve ülkemiz mercimekte ilk kez net ithalatçı ülke konumuna gelmiş olmakla beraber, 2008 ve 2009 yıllarında iklim koşulları mercimek üretimi için oldukça iyi geçmiş ve ihracata elverişli önemli miktarlarda ürün oluşmuştur. Nohutta olduğu gibi mercimekte de, ihracatçılarımızın ilgi göstermesi durumunda, Katar pazarının ülkemiz için iyi bir pazar konumuna gelmesi mümkün olup, pazara girişte diğer ülkelerden ziyade tek rakip ülke Kanada görülmektedir. Ancak, yakınlık avantajımız ve fiyatlarımızın da Kanada mercimek fiyatları düzeyinde oluşması nedeniyle Katar'lı ithalatçıların ülkemiz mercimeklerini tercih etmeleri beklenmektedir.

NOHUT

Katar'ın ithalatı son iki yıl içerisinde %34 oranında artış göstermiştir. Katar nohut ithalatını başta Hindistan olmak üzere Burma, Avustralya ve ülkemizden karşılamaktadır. Ülkemiz nohut ihracatında bu ülkelerin her biri ile rekabet edebilecek durumdadır. İhracatçılarımızın ilgi göstermesi durumunda Katar pazarına girişte ülkemiz nohutları için önemli bir engel de bulunmamaktadır.

Bisküvi

TATLI BİSKÜVİLER

2009 yılında bir önceki yıla göre % 48 oranında artarak toplam 10 milyon dolar olarak gerçekleşen Katar'ın tatlı bisküvi ithalatında en büyük pay % 23 ile ABD'ye. Diğer tarım ürünlerinde olduğu gibi bisküvi ithalatında da Arap Ligi ülkelerine yönelen KATAR, ayrıca İngiltere ve İtalya'dan da önemli miktarda bisküvi temin etmektedir. Türkiye, 2009 yılında Katar'ın tatlı bisküvi ithalatında % 6,8'lik pay ile 6. sırada yer almıştır.

GOFRETLER

2009 yılında önceki yıla göre % 14 oranında büyüyerek 5 milyon dolara ulaşan Katar'ın gofret ithalatında en büyük pay İtalya ile İngiltere'ye aittir. 2009 yılında İtalya ve İngiltere'den sonra pazarda söz sahibi ülkeler arasında 4. sırada yer alan Türkiye'nin 2010 yılında Katar'a olan ihracatı %14 oranında düşerek 271 bin dolar olmuştur.

Bitkisel Yağlar

Katar'ın sürekli artış gösteren bitkisel yağ ithalatı 2009 yılında %185 düşerek 25 milyon dolar olmuştur. Bitkisel yağ ithalatını ağırlıklı olarak BAE'den karşılayan Katar 2010 yılında ülkemizden 846 bin dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir.

Makarna

2008 yılında yaklaşık 24 milyon dolarlık makarna ithalatı yapan Katar, bu ürünü en çok % 24,5'lik pay ile Suudi Arabistan'dan temin ederken, pazarda Suudi Arabistan'dan sonra sırasıyla pay sahibi olan ülkeler BAE, İtalya, Malezya ve Filipinler olmuştur. 2009 yılında ise Katar'ın makarna ithalatı 7 milyon dolara düşmüştür. Dünya makarna ihracatında her zaman önemli bir yere sahip olan ülkemiz Katar pazarında son 10 yıldır bulunmakla birlikte, toplam ihracat en fazla 2008 yılında 70 bin dolar 2009 yılında da 62 bin dolar 2010 yılında da 136 bin dolar olarak gerçekleşmiştir.

Süt Ürünleri

Katar'a peynir ihracatımız 2000 yılında 200 bin dolarken, o tarihten bugüne sürekli artış göstererek 2010 yılında 3 milyon dolara ulaşmıştır. Mevcut ihracatımızın artış eğilimini devam ettirdiği görülmektedir.

Birleşik Arap Emirlikleri, Bahreyn, Katar gibi körfez ülkelerine peynir ihracatımız özellikle labne peyniri ihracatı şeklinde olup, Bahreyn başta olmak üzere körfez ülkelerinde bu peynir büyük beğeni görmektedir

Şekerli ve Çikolatalı Mamuller

Türkiye'nin Katar'a şekerli ve çikolatalı mamuller ihracatı son yıllarda düzenli bir artış eğilimi içerisinde. 2004 yılında 0,59 milyon dolar olan ihracat 2009 yılında 1,83 milyon dolar 2010 yılında da 2,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatımız ağırlıklı olarak çikolatalar ile sakızlı ve jöleli

yeterince mamullerinin büyüme oranı % 15-20'ye ulaşmışken, orta büyüme oranında gelişen ve çikolatalı mamuller pazarı ortalama % 15-20 büyüme gösterirken, en fazla büyüme oranı % 24 ile Katar ve Suudi Arabistan'da gerçekleşmiştir. Türkiye'nin de bu ürün grubunda hızla büyüyen pazarla birlikte ihracatını artırma potansiyeline sahip olduğuna inanılmaktadır.

Un

BUĞDAY UNU

2009 yılında Katar, ithal ettiği buğday ununun tamamına yakını BAE'den temin etmiştir. Buğday unu için hiçbir ülkeden gümrük vergisi almayan Katar, BAE'den sonra Kuveyt, Umman, Fransa ve Türkiye'den bu ürünü ithal etmiştir. Dünya makarna pazarında olduğu gibi buğday ununda da her zaman üst sıralarda olan Türkiye, 2008 yılından itibaren bu ürün ile Katar pazarına girerek bu pazarda yer edinmeye başlamıştır.

Yaş Meyve Sebze

NARENCİYE

Katar'ın narenciye ithalatı özellikle 2008 yılında önemli bir artış göstermiş, narenciye ithalatının en önemli kalemini ise portakal oluşturmuştur. Ülkede portakal suyu düzenli olarak tüketilmekte olup, Florida ve Brezilya'dan ithal edilen portakal sularının bitkisel hastalıklar nedeniyle fiyatlarının yükselmesi sonucu tüketicilerin farklı alternatif arayışları içine girdikleri tahmin edilmektedir. Florida kökenli portakal sularının fiyatı 7,36 Riyal/lt (yak. 2 \$) civarında seyretmektedir. Tüketicilerin artan fiyatlar ve döviz kuru dalgalanmaları nedeniyle taze portakala yönelmiş olmaları sonucu bu ürünün ithalatının artmış olduğu tahmin edilmektedir.

Zeytinyağı

Katar'ın zeytinyağı ithalatı yıllar itibariyle artış göstermektedir. Rakiplerimizle karşılaştırıldığında Katar zeytinyağı pazarının yeterince değerlendirilemediği görülmektedir. İspanya % 40'lık payıyla pazarda hakim konumdadır. Ülkede zeytinyağı pazarının büyümeye devam etmesi ve Türkiye'nin rakiplerinden de pay almasıyla birlikte önümüzdeki yıllarda Katar'a zeytinyağı ihracatımızın artış göstereceği tahmin edilmektedir.

► Sanayi Ürünleri ve Hizmetler İhraç Potansiyelimiz

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2009 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2010 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2009	Türkiye'nin Ülkede İhracatındaki Değişim 2009-2010 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2008-2009 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2011 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları	
Alüminyum inşaat malzemeleri	7604, 7610, 7606	Alüminyum inşaat aksamı	111	2	1.1	0,19	77	-29			BAE (%23) (%22) (%10) (%9) Çin (%8)	S.Arabistan Bahreyn İtalya	%5 (MFN), %0 (KİK)
İnşaat malzemeleri	7214, 7216, 7228, 7308, 7318, 7326	Demir Çelik İnşaat Malzemeleri	1.470	22	6.080	0,5	-28	30			Türkiye (%63) (%13) BAE(%9)	S. Arabistan (%14) Çin (%8)	G. Kore (%5) (%0 (KİK)
Elektrikli makineler ve kablolar	8544	Kablo ve teller	756	7	1.805	1,35	-65	7			Japonya (%25) Güney Kore (%21) Umman (%11) Belçika (%9) İtalya (%5)		%0-5 (MFN), %0 (KİK)
Altın mücevherat	7113	Altın mücevherat	732	0,046	1.529	0,13	-37	39			BAE (%38) İngiltere (%29) İsviçre (%13) ABD (%11) Tayland (%2.5)		%0-5 (MFN), %0 (KİK)
Boru ve bağlantı parçaları	7304, 7305, 7306, 7307	Demir Çelikten Borular ve Bağlantı Parçaları	703	1	1.571	1,4	-32	-18			İtalya (%22) G.Kore (%10) (%8)	Türkiye (%14) Almanya (%6) Japonya (%6)	%5 (MFN), %0 (KİK)
Elektrikli makineler ve kablolar	8504, 8502, 8501	Elektrik transformatörleri, motor ve jeneratörler	640	18	1.017	0,5	-83	-21			Türkiye (%12) Hırvatistan (%11) İngiltere (%9) Kore (%7)	Almanya (%8)	G. %0-5 (MFN)
Boru ve bağlantı parçaları	8481	Muslukçu borucu eşyası , vanalar	627	0,535	320	1,2	-8	-27			İtalya (%41) Finlandiya (%8) ABD (%7) (%6) (%5)	Almanya Fransa	%5 (MFN)
Pompa ve kompresörler	8413, 8414	Pompa ve kompresörler	96	1	577	0,57	37	-19			Japonya (%24) (%13) Almanya (%10)	İtalya (%16) Hollanda (%11)	ABD %5 (MFN)
İş ve maden makineleri	8429, 8430, 8474	İnşaat ve Maden Makineleri	310	0,769	361	0,27	-72	-50			Japonya (%14) (%13) (%12)	İtalya (%11) Almanya Çin (%11) G.Kore (%11)	%5 (MFN)
Otomotiv ana ve yan sanayisi	4011, 4012, 4013, 6813, 8407, 8408, 8409,8482, 8483, 8484, 8507, 8511, 8512, 8706, 8707, 8708	Otomotiv yan sanayi	301	7	6.400	0,09	24	-54			Japonya (%22) (%10) (%8)	Almanya (%13) Çin İtalya (%7)	ABD %5 (MFN)
Elektrikli makineler ve kablolar	8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları	233	11	355	0,4	-31	-3			Almanya (%15) Güney Kore (%14) Malezya (%13) İtalya (%13) Türkiye (%7)		%5 (MFN), %0 (KİK)
Mobilva	9401.9403	Mobilva ve aksamı	193	5	1.200	0.2	-32	-39			Çin (%30) (%16) (%9 7)	İtalya ABD Malezya	% 5 (MFN), %

İlaç Sanayi	30	İlaçlar	171	0,067	9	0,05	-40	15				
Hazır giyim	61, 62	Hazır giyim	166	3	12.400	0,04	21	-42				
Beyaz Eşya	7321, 8418, 8422, 8450, 8509, 8516	Beyaz Eşya	129	4	3.700	0,15	-1	30				
Medikal ürünler ve cihazlar	3005, 3006, 3407, 370210, 401410, 401511, 7017, 841920, 8713, 9001, 9003, 9011, 9012, 9018, 9019, 9020, 9021, 9022, 9402	Tıbbi alet ve malzemeler	122	0,161	214	0,05	-62	15				
Elektrikli makineler ve kablolar	8536	Elektrik anahtarları, sigortalar vb.	76	3	380	0,3	28	-27				
Boru ve bağlantı parçaları	3916, 3917, 3918, 3922, 3925	Plastik boru , profil ve plastik inşaat malzemeleri	75	5	1.200	0,3	-2	-49				
Doğal Taşlar	6802	İşlenmiş Doğal taşlar	65	6	813	0,66	65	-17				
Cam ve seramik inşaat malzemeleri	7005, 7008, 7007, 7016, 7019	Düz cam, Cam karo	55	1	332	0,21	-20	-63				
Temizlik maddeleri	34	Sabun ve Deterjanlar	23	0,288	2	0,015	-13	17				
Otomotiv ana ve yan sanayisi	8716	Araç üstü ekipman , romork treyler vb.	20	1	180	0,5	-75	-25				
Cam ve seramik inşaat malzemeleri	6908, 6910, 6902	Seramik inşaat malzemeleri	91	0,713	618	0,18	272	-25				

Kaynak : Tablonun hazırlanmasında Türkiye'ye ilişkin rakamlarda TUIK, diğer ülkelere ilişkin istatistik rakamlarında UN-ITC TradeMap, gümrük vergisi konusunda AB ülkeleri için TARIC diğer ülkeler için kendi gümrük idarelerinin verileri kullanılmıştır.

* Veriler 12 aylıktır.

Altın Mücevherat

MÜCEVHERAT (gtip: 7113)

Katar'ın mücevherat ithalatı 2009 yılı itibarıyla 732 milyon dolardır. Katar'ın mücevherat ithalatı 2004-2009 yılları arasında %42 oranında artmıştır. Katar'ın mücevherat ithalatında ilk sırada altın mücevheratın da içinde bulunduğu 711319- Diğer kıymetli metal ile kaplı mücevherler bulunmaktadır. Türkiye'nin bu ülkeye yönelik mücevher ihracatı ise 2009 yılında 74 bin dolar 2010 yılında da 46 bin dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Katar'a gerçekleştirdiğimiz mücevher ihracatında ilk sırada altın mücevherat bulunmaktadır. Altın mücevheratın Katar'a yönelik mücevher ihracatımızdaki payı %97'dir. Pazardaki önemli tedarikçiler ise; Fransa, BAE, İtalya ve Hong Kong'tur.

Katar'da genellikle 22 ve 18 karat altın satılmaktadır. Altın mücevherat'ın yanı sıra son yıllarda pırlantalı ürünlere olan talepte de artış görülmektedir. Yerel halk genellikle 22 ayar ürünleri tercih etmektedir. Ülkede yaşayan yabancılar (özellikle Filipinliler) ise 18 karat ürünleri satın almaktadır. Katar halkının özel günlerde eşlerine hediye olarak mücevher almak yönünde bir gelenekleri bulunmaktadır. Yerel halkın gelir düzeyi arttıkça mücevhere olan talep yükselmektedir. Altın mücevheratın halkın yaşamında önemli bir yer tuttuğu Katar önümüzdeki dönemde pazar çeşitlendirmesine gitmek isteyen firmalarımız açısından önemli bir seçenek olacaktır. Türk altın mücevherat sektörünün hali hazırda pazarda yeterli paya sahip olmadığı ve potansiyelinin tam olarak değerlendirilemediği, bu nedenle pazara giriş için gerekli koşulların araştırılmasının ve ticaret heyetlerinin düzenlenerek fuarlara katılımın sağlanmasının pazardaki payımızı artırmak açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.

Alüminyum İnşaat Malzemeleri

Katar 2009 yılında 111 milyon dolar değerinde alüminyum inşaat aksamı ithalatı gerçekleştirmiştir. Bu rakam bir önceki seneye göre %29 'lık bir pazar azalışı işaret etmektedir. Katar'ın en fazla alüminyum inşaat aksamı ithalatı gerçekleştirdiği ülkeler ve pazar payları şöyledir: BAE %23, Suudi Arabistan %22, Bahreyn %10, İtalya %9, Çin %8. Türkiye Katar pazarına 2009 yılında 1 milyon dolar değerinde alüminyum inşaat aksamı ihraç etmiştir. 2010 yılında ise söz konusu ihracat %77 oranında artış göstermiş ve 2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye Katar'a alüminyum inşaat aksamı ihraç eden ülkeler sıralamasında 17. sırada yer almıştır.

Beyaz Eşya

BEYAZ EŞYA (gtip: 7321, 8418, 8422, 8450, 8509, 8516)

93 bin dolarlık kişi başına düşen gayri safi yurt içi hasılası ile Katar dünyanın en zengin üçüncü ülkesidir. Artan gelir sonucu Katar'ın beyaz eşya ithalatında son yıllarda önemli artışlar kaydedilmiştir. 2004 yılında 19 milyon dolar olan ithalat 2009'da 129 milyon dolara yükselmiştir.

Katar'ın en çok beyaz eşya ithalatı yaptığı ülkeler İsveç, Çin, İtalya ve Tayland'dır. Türkiye'nin Katar beyaz eşya ithalatındaki payı sadece % 1,8 düzeyindedir. Katar ithalatının 51 milyon dolarını buzdolapları, 11 milyon dolarını çamaşır makineleri, 9 milyon dolarını fırın ve ocaklar, 2 milyon dolarını bulaşık makineleri ve geri kalan 26 milyon dolarını diğer küçük ev ve mutfak aletlerinden oluşturmaktadır.

Türkiye'nin Katar'a beyaz eşya ihracatı 2010 yılında 3,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin ihracatının 1,5 milyon dolarını elektrikli ocak, fırınlar ve 521 bin dolarını buzdolapları oluşturmaktadır.

8516 numaralı GTİP kapsamında yer alan "elektro termik cihazlar" ürün grubunda, çoğunlukla evlerde kullanılmakla beraber, sadece ev-tipi kullanımına sınırlı olmayan şu ürünler yer almaktadır: Elektrikli anında veya depolu su ısıtıcılar, daldırma tip su ısıtıcılar; Depolu ısıtıcı radyatörler; Diğer tip elektrikli ısıtıcı cihazlar, hava perdeleri, sobalar vb; Saç kurutucular, berber işlerine mahsus diğer elektrik ısıtıcı cihazlar; El kurutma makineleri; Elektrik ütüleri; Mikro-dalga fırınlar; Diğer elektrikli fırınlar, ocaklar, ızgaralar, tost makineleri, ızgara ve kızartma cihazları, pişirme sacları, kaynatma halkaları vb; Kahve-çay yapmaya mahsus elektrikli cihazlar; Ekmek kızartma makineleri; Fritözler; Elektrikli ısıtıcı rezistanslar; Elektro-termik cihazların aksam ve parçaları.

Katar'ın "elektrikli ısıtıcılar, fırınlar ve benzeri ev-tipi elektro-termik cihazlar" ithalatı 2009 yılında 129 milyon dolar olmuştur. 2008 yılına göre artış %30'dur. Katar'ın 2009 yılı elektro-termik cihazlar ithalatında başlıca ülkeler sırasıyla: Çin, İtalya, ABD, Japonya ve İngiltere'dir.

Beyaz eşya ithalatında Katar, Türkiye'ye % 5 oranında gümrük vergisi uygulamaktadır. KİK-GB uyarınca, S. Arabistan, BAE, Bahreyn, Umman ve Kuveyt'ten yapılan ithalatta gümrük oranı %0'dır.

Boru ve Bağlantı Parçaları

MUSLUKÇU BORUCU EŞYASI (gtip: 8481)

Muslukçu borucu eşyasında Katar'ın toplam ithalatı 627 milyon dolardır. Türkiye'nin bu önemli pazara

ihracatı 535 bin dolarla düşük bir düzeydedir. Türkiye'nin 360 milyon dolarlık toplam dünya ihracatı göz önüne alındığında Katar'a ihracat potansiyelimizin yüksek olduğu gözükmektedir.

PLASTİK BORULAR, PROFİLLER VE PLASTİK İNŞAAT MALZEMELERİ (gtip: 3916, 3917, 3918, 3922, 3925)

Katar 2009 yılında 75 Milyon dolar plastik boru, profil ve plastik inşaat malzemeleri ithalatı gerçekleştirmiştir. Türkiye, Katar'ın bu sektörde gerçekleştirdiği ithalat içerisinde en yüksek paya sahip 10 ülkeden birisidir. Türkiye'nin bu sektörde gerçekleştirdiği 2010 yılı toplam ihracat tutarı ise 1,2 Milyar dolar'dır. Buna göre Türkiye dünya toplam ihracatı içerisindeki %3,5 payı ile 9. sırada yer almaktadır. Katar'ın sektör ithalatı son 4 yıllık veriler ele alındığında ortalama %47 dolayında bir artış göstermiştir. Türkiye'nin Katar'a gerçekleştirdiği sektör ihracatı ise bu orana paralellik göstermektedir. Türkiye'nin bu sektördeki dünya toplam ihracatının son 4 yıllık dönemdeki ortalama artış oranının %33 olduğu göz önüne alındığında Katar, Türkiye için gelişen ve kazandıran bir pazar konumundadır. Türkiye'nin 2010 yılında Katar'a olan plastik boru, profil ve plastik inşaat malzemeleri ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %2 azalarak 5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Katar'a gerçekleştirdiği plastik borular, profiller ve plastik inşaat malzemeleri ihracatının yaklaşık %85'ini 3917 gtip numaralı plastik borular, hortumlar ve bağlantı parçaları ile 3925 gtip numaralı plastikten diğer inşaat malzemeleri oluşturmaktadır. Plastik hortum, boru ve bağlantı parçalarının Katar'a ihracatında en yüksek payı 391731 gtip numaralı plastikten esnek boru ve hortumlar ile 391740 gtip numaralı plastik borular ve hortumların bağlantı parçaları oluşturmaktadır. Türkiye'nin Katar'a gerçekleştirdiği plastikten diğer inşaat malzemeleri ihracatı içerisinde en yüksek payı ise 392520 gtip numaralı plastikten kapılar, pencereler ve bunların pervazları ile çerçeveleri oluşturmaktadır. Katar'ın ithalatını oluşturan önemli ürünler bakımından, gerçekleştirilen ithalat içerisinde en yüksek 3. payı hava taşıtları ve binek otomobillerinden sonra inşaat malzemeleri almaktadır. Katar, inşaat malzemeleri sektörü açısından bölge ithalatının en yoğun olarak gerçekleştiği tek pazar konumundadır. Katar'da gerçekleştirilmesi planlanan birçok yeni kamu binası inşaatı projesi, yol ve kanalizasyon projeleri ve ülke ticari merkezini oluşturan Doha'nın modernizasyonu için planlanan iş merkezleri, yeni yol, köprü ve kavşaklar ile çok katlı otopark projeleri ve alış-veriş merkezi projeleri bulunmaktadır. Yoğun bayındırlık faaliyetlerinin gerçekleştirildiği Katar'da her türlü inşaat malzemesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu yüzden plastik boru, profil ve plastik inşaat malzemelerine olan talep artarak devam edecektir.

Katar, Türkiye'den gerçekleştirdiği plastik boru, profil ve plastik inşaat malzemeleri ithalatı için %5 gümrük vergisi oranı uygulamaktadır. Söz konusu sektör içerisinde yer alan tüm ürünler için bu oran %5'tir. Katar'ın KİK Ülkeleri'nden gerçekleştirdiği ithalat gümrük vergisinden muaftır. Buna göre Türkiye'nin pazardaki rakibi olan ve Katar pazarında yer alan en büyük ihracatçı 10 ülke içerisindeki Suudi Arabistan için uygulanan gümrük vergisi oranı %0 olmaktadır.

DEMİR – ÇELİK BORULAR VE BAĞLANTI PARÇALARI (gtip: 7304, 7305, 7306, 7307)

Katar 2009 yılında 703 milyon dolar demir – çelikten borular ve bunların bağlantı elemanları ithalatı gerçekleştirmiştir. Buna göre Katar, bu sektördeki dünya toplam ithalatı içerisindeki %1,4 payı ile en fazla ithalat gerçekleştiren 20 ülkeden birisi konumundadır. Türkiye'nin bu sektörde gerçekleştirdiği dünya toplam ihracatı ise 1,6 milyar dolar dolayındadır. Türkiye, bu sektör itibarıyla dünyada en fazla ihracat gerçekleştiren ülkeler içerisinde % 3,2'lik payı ile ilk 10 içerisinde yer almaktadır. Türkiye bu sektörde gerçekleştirdiği ihracatın yaklaşık 10'unu Katar'a gerçekleştirmektedir. Son 2 yıllık veriler ele alındığında Katar'ın sektör ithalatı yaklaşık %20 oranında düşüş göstermiştir. Bununla birlikte son 4 yıllık dönemde Katar'ın sektör ithalatının ortalama artış oranı %28'tir. Türkiye'nin son 4 yıllık dönemde Katar'a gerçekleştirdiği sektör ihracatının ortalama artış oranı ise bu oranın 2 katı olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılında Türkiye'nin Katar'a olan demir – çelikten borular ve bunların bağlantı elemanları ihracatı bir önceki yıla göre %32 azalarak 1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Katar'a gerçekleştirdiği demir – çelikten boru bağlantı parçalarının tamamına yakını 7304 gtip numaralı demir ve çelikten ince ve kalın profiller ve içi boş profiller oluşturmaktadır. Bu ürün grubu ihracatının tamamına yakınına gerçekleştiği ürün grubu ise 730411 gtip numaralı gaz veya petrol boru hatlarında kullanılan ince ve kalın borular ve içi boş profiller oluşturmaktadır. Türkiye'nin Katar'a gerçekleştirdiği inşaat malzemeleri ve inşaat makineleri toplam ihracatı içerisinde en yüksek payı demir – çelik çubuklar ve profiller oluşturmaktadır. Katar ekonomisinin %60'ını petrol ve doğal gaz sektörü oluşturmaktadır. Katar'ın en yüksek ihracat gerçekleştirdiği kalemler içerisinde petrol gazları, etilen polimerleri ve diğer gazlı hidrokarbonlar yer almaktadır. Bu yüzden ülke petrol bazlı tüm ürünlerin girdisi olan petrol ve doğal gaz üretimini yoğun bir şekilde sürdürmektedir. Katar'ın doğal gaz ve petrolden elde ettiği gelirin büyük kısmı ise enerji santralleri, rafineler ve Doha'nın inşasında kullanılmaktadır. Katar'ın petrol ve doğal gaz üretiminde kullandığı demir – çelikten ince ve kalın borular ile içi boş profiller talebini ilerleyen dönemlerde de yoğun bir şekilde sürdüreceği tahmin edilmektedir.

Katar, Türkiye'den gerçekleştirdiği demir – çelikten borular ve bunların bağlantı elemanları ithalatı için %5 gümrük vergisi oranı uygulamaktadır. Söz konusu sektör içerisinde yer alan tüm ürünler için bu oran %5'tir. Katar'ın KİK Ülkeleri'nden gerçekleştirdiği ithalat gümrük vergisinden muaftır.

Cam ve Seramik İnşaat Malzemeleri

SERAMİK İNŞAAT MALZEMELERİ (gtip: 6902, 6908, 6910)

Katar 2009 yılında bir önceki yıla göre %25 düşüşle 91 milyon dolar değerinde seramik inşaat malzemeleri ithalatı gerçekleştirmiştir. Katar'ın en fazla seramik inşaat malzemeleri ithalatı gerçekleştirdiği ülkeler ve pazar payları şöyledir: Çin %32, Almanya %13, İtalya %10, İspanya %7, Fransa %6. Türkiye, Katar pazarına 2010 yılında 713 bin dolar değerinde seramik inşaat malzemeleri,

özellikle de seramik yer ve duvar karoları ile seramik sağlık gereçleri ihraç etmiştir. Türkiye Katar'a seramik inşaat malzemesi ihraç eden ülkeler sıralamasında 14. sırada yer almıştır.

DÜZ CAM/ CAM KARO (gtip: 7005, 7007, 7008, 7016, 7019)

Katar 2009 yılında 55 milyon dolar değerinde inşaat camı ithalatı gerçekleştirmiştir. Katar'ın en fazla inşaat camı ithalatı gerçekleştirdiği ülkeler ve pazar payları şöyledir: Çin %35, BAE %20, Suudi Arabistan %10, Kuveyt %7, ABD %5. Türkiye Katar pazarına 2009 yılında 1.6 milyon dolar değerinde inşaat camı ihraç etmiştir. 2010 yılı ihracat değerleri ile 2009 yılının aynı dönemi karşılaştırıldığında ihracatımızın %20 azaldığı görülmüştür.

Doğal Taşlar

İŞLENMİŞ DOĞAL TAŞLAR- MERMER, TRAVERTEN VE SU MERMERİ (gtip:6802)

Katar, 2009 yılında 65 milyon dolarlık işlenmiş doğal taş ithalatı yapmıştır. Bu ithalat değeri bir önceki yıla göre %19 azalmıştır. Katar'ın dünya ithalatındaki payı %0,66'dır. 2010 yılında Türkiye'nin Katar'a gerçekleştirdiği mermer ihracatı %65 oranında önemli bir artış göstererek 6 milyon dolara ulaşmıştır.. Katar'a ihraç ettiğimiz ürünler arasında 680291 GTIP numarasında yer alan işlenmiş-yontulmamış mermer traverten ve su mermeri ilk sırada yer almaktadır.

2009 yılında Katar'a işlenmiş doğal taş ihracatı yapan ülkeler; Çin, Lübnan, İtalya, BAE ve Hindistan olmuştur. Türkiye'nin Katar'ın işlenmiş doğal taş ithalatındaki payı %1,8'dir.

Mermerin başlıca kullanım alanı inşaat sektörüdür. Bu nedenle Katar inşaat sektörünün gelişimi, mermer alımında kilit rol oynamaktadır. 1990'lı yılların ikinci yarısından itibaren başlayan doğalgaz yatırımlarıyla birlikte inşaat sektörü, Katar ekonomisindeki önemli sektörlerden biri haline gelmiştir. 2022 Dünya kupası nedeniyle otel inşaatlarındaki artışın mermere olan talebi artırması beklenmektedir.

Elektrikli Makineler ve Kablolar

KABLO VE TELLER (gtip: 8544)

2009 yılında dünya genelinde en çok kablo ihraç eden ülke sıralamasında 13. sırada yer alan Türkiye'nin kablo ihracatı 2 milyar doları aşmıştır. Türkiye'nin 2010 yılında Katar'a gerçekleştirdiği kablo ve tel ihracatı 2009 yılına göre %65 azalarak 7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

İzole edilmiş kablo ve teller Türkiye'nin Katar'a en çok ihracat yaptığı ürünler arasında önemli bir yere sahiptir. Türkiye'den Katar'a yapılan ihracat içerisinde kablo ve teller en çok ihracatı yapılan 3. üründür.

Katar 2009 yılı kablo ve tel ithalatı %7 oranında artarak 756 milyon doları aşmıştır. Koaksiyel kablo ve diğer koaksiyel elektrik iletkenleri, Katar toplam kablo ithalatının çok büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Türkiye'nin Katar'a gerçekleştirdiği toplam kablo ve tel ihracatında en büyük pay ise gerilimi 1000V.'un üstünde devreler için diğer elektrik iletkenlerine aittir.

Dünya genelindeki yüksek enerji fiyatları ve doğalgaz üretimindeki artışla birlikte son yıllarda yıllık ortalama %10 büyüyen Katar için önümüzdeki dönemde enerji, altyapı ve ulaştırma sektörlerinde yapılması beklenen önemli yatırım planları mevcuttur. Örneğin ülke genelinde artan elektrik talebini karşılayabilmek için yürütülen program kapsamında elektrik enerjisi sektöründe toplam kurulu gücün 4.200 MW'tan 7.900 MW'a çıkarılması planlanmaktadır.

Dünya kablo ithalatında %1 paya sahip olan Katar kablo pazarına ithalattan aldığı dörtte bir payla S. Arabistan hakimdir. S. Arabistan'ı sırasıyla G. Kore ve Umman izlemektedir. Japonya ise Türkiye'den sonra Katar kablo ithalatında 5. sırada yer almaktadır.

Katar kablo ve tel ithalatında, ülkemizin de dahil olduğu MFN ülkelerinden %0 ile %5 oranlarında gümrük vergisi uygulanmaktadır. Bu çerçevede Katar, 10 çiftten az, 10 çift veya 10 çiftten fazla telefon ve telgraf kabloları, gerilimi 80V.'u geçmeyen 10 çift veya fazla telefon ve telgraf kabloları ile fiber optik kablolar için %0 gümrük tarifesi uygulamaktadır. KİK ülkelerinden yapılan ithalat gümrük vergisinden muaftır.

ELEKTRİKLİ MAKİNELER (gtip : 85)

Katar'daki elektrik santrallerinin tamamı doğalgazla çalışmaktadır. Elektrik üretimi 2000'lerin başına göre %50'ler civarında artmıştır. Ancak, elektrik talebi de hızla artmakta ve ülke otoriteleri bu artışın çift haneli olarak devam edeceğini belirtmektedirler. Enerji ve Su İşleri Bakanlığı'nın varlıkları, 2000 yılında %57'si yerel yatırımcılar ve % 43'ü devlete ait olan Katar Elektrik ve Su Şirketi'ne (QEWC) devredilmiştir. QEWC ülkenin elektrik üretim kapasitesinin artırılmasından sorumludur ve büyük ölçekli elektrik santralleri inşasında yabancı firmalarla çalışmaktadır. Ülkenin iletim ve dağıtım hatlarının kontrolü ise tamamen devlet kontrolünde olan "Katar Genel Elektrik ve Su İşleri Şirketi'nin (kısaca Kahraba) elindedir ve bu şirket Katar'da üretilen elektriğin tek alıcısıdır. Hükümet elektrik iletim ve dağıtım faaliyetlerini özelleştirmeyi planlamakta ancak Katar vatandaşları elektrik ve su hizmetlerinden ücretsiz yararlandığı için kısa vadede bu planın gerçekleşmesi mümkün görünmemektedir.

Ülkede büyük çaplı enerji santrallerinin inşasına, mevcut santrallerde ise kapasite artırım projelerine yoğun bir şekilde devam edilmektedir.

ELEKTRİK MOTORLARI (gtip: 8501)

8501 ürün grubunda, elektrik motorları ve elektrik jeneratörleri (8502 GTİP'nda yer alan jeneratör setleri haricindekiler) yer almaktadır. Grup kapsamındaki motorlar AC motorlar, DC motorlar ve jeneratörler, AC/DC motorlar ve AC jeneratörler olarak farklılaşmakta ve güçlerine göre alt-sınıflandırmaya konu olmaktadır.

Katar 2009 yılında 8501 GTİP'li elektrik motorları ithalatı 103 milyon dolar olarak gerçekleşmiş ve bir önceki yıla göre artış %38 olmuştur. 2009 yılı ithalatında başlıca ülkeler: Japonya, ABD, Almanya, İtalya ve İsviçre'dir. 2009 yılında en çok ithal edilen alt ürünler şunlardır:

- AC jeneratörleri; güç <750 kVA (gtip: 8501.64): 76 milyon \$
- AC motorları, çok-fazlı; güç >75 KW (gtip: 8501.53): 10 milyon \$
- Elektrik motorları; güç <37,5 W (gtip: 8501.10): 9 milyon \$
- AC jeneratörleri; güç, 750W-75 KW (gtip: 8501.62): 3 milyon \$

Türkiye Katar'a 8501 GTİP'li elektrik motorları ihracatı 2009 yılında 55 bin dolar 2010 yılında 84 bin dolar olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılında en çok ihraç edilen ürünler şunlardır:

- Alternatif Akım AC Jeneratörleri;375 KVA>güç>75 KVA (gtip:8501.62): 49 bin \$
- Alternatif Akım AC Jeneratörleri 375 KVA (gtip: 8501.63): 25 bin \$

Katar (MFN) ilkesi kapsamında 8501 GTİP'li elektrik motorları ve jeneratörleri ithalatında Türkiye'ye ve diğer ülkelere %5 oranında gümrük vergisi uygulamaktadır. Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) ülkeleri arasında yürürlükte bulunan Gümrük Birliği Anlaşması (KİK-GB) uyarınca, S. Arabistan, BAE, Bahreyn, Umman ve Kuveyt'ten yapılan ithalatta gümrük oranı %0'dır.

ELEKTRİK JENERATÖRLERİ, JENERATÖR SETLERİ, ROTATİF KONVERTÖRLER (gtip: 8502)

8502 numaralı GTİP kapsamında yer alan "elektrik jeneratörleri ve rotatif konvertörler" ürün grubu kapsamında: Dizel/yarı-dizel motorlu elektrik jeneratörleri, kıvılcım ateşlemeli-pistonlu içten yanmalı motorlu jeneratörler, jeneratör setleri, rüzgar gücü tahrikli elektrik jeneratörleri, sayılanlar dışında kalan türlerdeki diğer elektrik jeneratörleri ve rotatif konvertörler yer almaktadır.

2009 yılında Katar 85 milyon dolarlık elektrik jeneratörü ithalatı yapmıştır. 2008'e göre %21 oranında azalan ithalatta başlıca ülkeler: Almanya, ABD, BAE, İtalya, Çek Cumhuriyeti'dir. İthal edilen başlıca alt ürünler şunlardır:

- Dizel/yarı-dizel jeneratörler, güç> 375 kVA ,(gtip: 8502.13): 34 milyon \$
- Elektrik jeneratör setleri (gtip: 8502.39): 25 milyon \$
- Dizel/yarı dizel motorlu elektrojen grupları;güç=<75KVA (gtip:8502.11): 9 milyon \$
- Kıvılcım ateşlemeli-piston motorlu jeneratörler, (gtip: 8502.20): 3 milyon \$
- Dizel/yarı-dizel Jeneratörler, güç: 75-375 kVA,(gtip: 8502.12): 2 milyon \$

Türkiye'nin Katar'a 8502 gtip'li ürünlerde ihracatı 2010 yılında 121 bin dolar olmuştur. 2010 yılı yıllık verilerine göre Katar'a ihraç edilen başlıca ürün 121 bin dolarla dizel/yarı-dizel jeneratörlerdir.

Katar (MFN) ilkesi kapsamında 8501 GTİP'li elektrik motorları ve jeneratörleri ithalatında Türkiye'ye ve diğer ülkelere %5 oranında gümrük vergisi uygulamaktadır. Körfez İşbirliği Konseyi Gümrük Birliği (KİK-GB) uyarınca, S. Arabistan, BAE, Bahreyn, Umman ve Kuveyt'ten yapılan ithalatta gümrük oranı %0'dır.

ELEKTRİK TRANSFORMATÖRLERİ (gtip:8504)

8504 GTİP'li "elektrik transformatörleri ve statik konvertörler" ürün grubunda yer alan başlıca ürünler şunlardır: Sıvı dielektrik transformatörleri; diğer transformatörler; statik konvertörler; diğer indüktörler; deşarj tüpleri ve ampuller için balastlar; transformatörlerin, statik konvertörlerin ve indüktörlerin aksam ve parçaları.

Katar'ın 8504 GTİP'li elektrik transformatörleri ürün grubunda ithalatı 2009'da bir önceki yıla göre %15 oranında artarak 455 milyon dolar olmuştur. İthalatta ilk beş ülke: Türkiye,Hırvatistan, Güney Kore, Brezilya ve Fransa olarak sıralanmaktadır: 8502 ürün grubu içinde önem arz eden ürünler şunlardır:

- Sıvı dielektrik transformatörleri, güç> 10.000 kVA, (gtip: 8504.23): 291 milyon \$
- Statik konvertörler -B.Y.S. (gtip: 8504.40): 49 milyon \$
- Elektrik transformatörleri, statik konvertörler ve indüktörlerin parçaları (gtip: 8504.90): 25 milyon \$
- Sıvı dielektrik transformatörleri, güç 650- 10.000 kVA, (GTİP: 8504.22): 20 milyon \$
- Diğer transformatörler -B.Y.S, Güç>500 kVA (GTİP: 8504.34): 17 milyon \$

8504 ürün grubunda Türkiye'nin Katar'a ihracatı 2009 yılında 109 milyon dolar , 2010 yılında da 18 milyon dolar olmuştur. 2010 yılı ihracatında başlıca ürünler şunlardır:

- Sıvı dielektrik transformatörleri, güç> 10.000 kVA, (gtip: 8504.23): 14 milyon \$
- Diğer transformatörler -B.Y.S, Güç >500 kVA (GTİP: 8504.34): 2 milyon \$
- Sıvı dielektrik transformatörleri, Güç<= 650 kVA, (GTİP: 8504.21): 972 bin \$
- Sıvı dielektrik transformatörleri, güç: 650-10.000 kVA, (GTİP: 8504.22): 512 bin \$

Katar (MFN) ilkesi kapsamında 8504 GTİP'li elektrik transformatörleri ve statik konvertörler ithalatında Türkiye'ye ve diğer ülkelere genel olarak %5 oranında gümrük vergisi uygulamaktadır. Alt ürünlerden: i) "Otomatik bilgi işlem cihazları, bunların birimleri ve bunların iletişim cihazları için statik konvertörler (GTİP: 8504.40.10); ii) "Otomatik bilgi işlem cihazlarına, bunların birimlerine ve bunların iletişim cihazlarına elektrik sağlamak için kullanılan diğer indüktörler" (GTİP: 8504.50.10) ürünlerinde (MFN) ilkesi kapsamında %0 gümrük vergisi uygulanmaktadır. Körfez İşbirliği Konseyi Gümrük Birliği (KİK-GB) uyarınca, S. Arabistan, BAE, Bahreyn, Umman ve Kuveyt'ten yapılan ithalatta gümrük oranı

%0 ıdır.

ELEKTRİK KONTROL, DAĞITIM TABLOLARI (gtip:8537)

Elektrik kontrol dağıtım tabloları grubunda elektriğin dağıtım ve kontrolünde kullanılan ve birden fazla cihazdan oluşan tablo ve panolar yer almaktadır. Bu pano ve tablolar 1000 volt ve altı gerilime sahip olanlar ve 1000 Volt üstü gerilime sahip olanlar şeklinde ikiye ayrılmaktadır. 1000 volt ve altı cihazlar ağırlıklı olarak dağıtım şebekesinde (alçak ve orta gerilim), endüstriyel tesislerde ve asansörlerde kullanılmakta, 1000 Volt üstü cihazlar ise ağırlıklı olarak elektrik iletim hatlarında (yüksek gerilim) kullanılmaktadır.

Katar 2009 yılında 226 milyon dolarlık "elektrik tablo/panoları" ithalatı gerçekleştirmiştir. İthalat 2007'ye göre %31 oranında artmıştır. İthalatın gerçekleştiği başlıca ülkeler sırasıyla: Almanya, Fransa, Malezya, Singapur ve BAE'dir. Ülkenin pano/tablo ithalatında alt gruplar şu şekildedir:

- Kontrol Dağıtım Tabloları, Gerilim =< 1.000 Volt (GTİP: 8537.10): 145 milyon \$
- Kontrol Dağıtım Tabloları, Gerilim >1.000 Volt (GTİP: 8537.20): 85 milyon \$

Türkiye 2010 yılında Katar'a 11 milyon dolarlık "Elektrik Kontrol-Dağıtım Tablo/Panosu" ihracatı etmiştir. İhracatın 5,2 milyon dolarlık kısmı alçak ve orta gerilim tablo/panolarında (GTİP: 8537.10), 5,3 milyon dolarlık kısmı ise yüksek gerilim tablo/panolarında (GTİP: 8537.20) olmuştur.

Katar (MFN) ilkesi kapsamında 8537 GTİP'li elektrik dağıtım-kontrol kumanda ve panoları ithalatında Türkiye'ye ve diğer ülkelere %5 oranında gümrük vergisi uygulamaktadır. KİK-GB uyarınca, S. Arabistan, BAE, Bahreyn, Umman ve Kuveyt'ten yapılan ithalatta gümrük oranı %0'dır.

ELEKTRİK ANAHTARLARI, SİGORTALAR VB. (gtip:8536)

8536 GTİP'i içerisinde yer alan "gerilimi 1.000 Volt'u aşmayan elektrik devresi teçhizatı" ürün grubu, elektrik fişleri, prizleri, soketleri, ampul duyları, devre kesiciler, diğer elektrik anahtarları vb. ev ve/veya endüstriyel tip alçak ve orta gerilim elektrik teçhizatını kapsamaktadır.

Katar'ın 2009 yılı GTİP 8536 ithalatı, bir önceki yıla göre %27 oranında azalarak 76 milyon dolar olmuştur. İthalatta başlıca ülkeler İngiltere, ABD, Almanya, Malezya ve Fransa'dır. İthalatta başlıca alt-ürünler şunlardır:

- Diğer elektrik devresi teçhizatı -B.Y.S. (GTİP: 8536.90): 36 milyon \$
- Diğer (röleler ve otomatik devre kesiciler hariç) elektrik anahtarları (GTİP: 8536.50): 15 milyon \$
- Otomatik devre kesiciler (GTİP: 8536.20): 7 milyon \$
- Soketler ve fişler (GTİP: 8536.69): 6,9 milyon \$
- Elektrik devrelerinin korunmasına mahsus diğer cihazlar (sigorta ve otomatik devre kesiciler hariç) (GTİP: 8536.30): 4 milyon \$
- Elektrik röleleri, gerilim 60-1000 Volt (GTİP: 8536.49): 2,4 milyon \$

Türkiye 2010 yılında Katar'a 2,7 milyon dolarlık GTİP 8536 ihracatı gerçekleştirmiştir. İhracat 2009'e göre % 28 oranında artmıştır. Türkiye'nin Katar'a GTİP 8536 ihracatında ağırlıklı ürünler şunlardır:

- Diğer elektrik devresi teçhizatı -B.Y.S. (GTİP: 8536.90): 2,4 milyon \$
- Diğer elektrik anahtarları (GTİP: 8536.50): 134 bin \$
- Diğer röleler (Gtip:8536.49): 91 bin \$
- Soketler ve fişler (GTİP: 8536.69): 45 bin \$

Katar (MFN) ilkesi kapsamında 8536 GTİP'i kapsamındaki ürünlerin ithalatında Türkiye'ye ve diğer ülkelere %0 ve %5'lik iki farklı gümrük vergisi oranı uygulamaktadır. KİK-GB uyarınca, S. Arabistan, BAE, Bahreyn, Umman ve Kuveyt'ten yapılan ithalatta gümrük oranı %0'dır. Diğer yandan Katar Gümrük Otoriteleri, 8536 GTİP'i kapsamında yer alan cihazlardan elektronik cihaz olarak sınıflandırılanlar için şu iki belgeyi de talep etmektedir:

- Elektronik cihazlar ithalat, satış ve bakım hizmetleri lisansı: Belge sahibinin telekom-dışı cihazları ithal etme, satma ve onarma yetkisi olduğunu belgeler. Ürünlerin gümrükten çekilmesi ve pazara girişi için zorunludur.

- Elektronik cihazlar için gümrükten çekme sertifikası: Bu belge, radyo-telekomünikasyon terminal cihazları ve diğer bazı elektronik cihazların Katar'da uygulanan standartlara uyumlu olduğunu belgeler. Gümrükten çekme işlemleri için istenmektedir.

Halı

MAKİNE HALILARI (gtip: 5702-5705)

Katar 2009 yılında 20 milyon dolarlık makine halısı ithalatı yapmıştır. Türkiye'nin Katar'a 7 milyon dolarlık makine halısı ihracatı olup %10 payla dördüncü büyük tedarikçi konumundadır. Türkiye, %8,5 payla dünyanın en büyük beşinci makine halısı ihracatçısıdır.

Katar'ın son beş yıldaki ortalama makine halısı ithalat artış oranı %23'tür. Bu artış eğiliminden de görüleceği üzere Katar makine halısı ihracatında önemli pazarlarımızdan biridir.

İnşaat Malzemeleri

İNŞAAT MALZEMELERİ

İnşaat malzemeleri ve müteahhitlik hizmetleri açısından Katar dünyanın en önemli pazarlarından biri konumundadır. İnşaat sektöründeki canlılığın temel dinamiği ise doğalgaz ve petrol kaynaklarından elde edilen büyük gelirdir. Dünyadaki en büyük üçüncü doğal gaz rezervlerine sahip olan Katar'ın gelirinin tamamına yakını hidrokarbonlardan kaynaklanmaktadır.

Yoğun bayındırlık faaliyetlerinin yürütüldüğü Katar'da her türlü inşaat malzemesine ihtiyaç olmaktadır. Bazı ürünlerde ise pazar potansiyeli çok yüksektir. 2009 yılındaki küresel daralmanın en az etkilediği ülkelerden biri olması nedeniyle de önemli bir pazar olma potansiyelini korumaktadır.

Katar'da en büyük alıcı olan kamuya iş yapan müteahhitlerin inşaat malzemesi satın alabilmesi için tedarikçi firmanın Katar'da ilgili kamu idaresinden birine kayıtlı olma zorunluluğu bulunmaktadır. Bu üç kamu idaresi Elektrik ve Su İdaresi (Kahramaa), Bayındırlık İdaresi (Ashghal) ve Katar Petrol İdaresi (Qatar Petroleum) dur. Bu idarelere kayıt yaptırmış Türk firmalarının sayısı çok azdır. Dolayısı ile Türk firmaları Katar'da kamuya müteahhitlik hizmeti veren firmalara satış yapamamaktadırlar.

DEMİR ÇELİKTEKİN İNŞAAT MALZEMELERİ (gtip: 7214, 7216, 7228, 7308, 7318, 7326)

Demir çelikten inşaat malzemelerinde 2009 verileriyle Katar'ın toplam ithalatı 1,4 milyar dolar düzeyindedir. Türkiye'nin ihracat rakamlarına göre aynı dönemde ihracatımız 685 milyon dolar olmuştur. 2009 yılında Katar'a olan demir çelikten inşaat malzemeleri ihracatımız 31 milyon dolara düşmüştür. 2010 yılında da Katar'a olan inşaat malzemeleri ihracatımızda düşme devam etmiş ve 22 milyon dolar olmuştur.

7214 gtip kod çerçevesindeki demir-çelik çubuk ihracatımız 2008 verileriyle 590 milyon dolar düzeyindedir ve en büyük ihraç kalemidir. Ancak 2009 yılında 5,5 milyon dolara gerileyerek krizden en çok etkilenen sektör olmuştur. 2010 yılında da 233 bin dolara kadar gerilemiştir. Katar'a olan inşaat malzemeleri ihracatımız da 2010 yılında en fazla artış gösteren ürün 7216 gtip kod çerçevesindeki çelik profiller olmuş ve 9 milyon dolar ihracat gerçekleşmiştir.

İş ve Maden Makineleri

İNŞAAT VE MADEN MAKİNELERİ (gtip: 8429, 8430, 8474)

Katar'ın 2009 yılında gerçekleştirdiği 310 milyon dolarlık inşaat ve maden makineleri ithalatında öne çıkan ürün grupları dozer, greyder, ekskavatör, skreyper; toprak, maden, cevher taşıma, ayırma, seçme makineleridir. Bu rakam bir önceki seneye göre %50'lik bir pazar azalışını işaret etmektedir. Türkiye, Katar pazarına 2010 yılında 769 bin dolar değerinde dozer, greyder, ekskavatör, skreyper; toprak, maden, cevher taşıma, ayırma, seçme makineleri ihraç etmiştir. 2010 yılı ihracat değerleri ile 2009 yılının aynı dönemi ile karşılaştırıldığında ihracatın %72 azaldığı görülmektedir.

Katar Bayındırlık İdaresi Ashghal'ın, 2008-2012 yılları arasındaki 5 yılı kapsayan dönem için hayat geçirmeyi planladığı 66 projenin toplam maliyetinin 16,2 milyar dolar olacağı tahmin edilmektedir. Söz konusu projelerin 8,2 milyar dolar tutarındaki 29 adedi yol projesi, 3 milyar dolar tutarındaki 16 adedi bina projesi ve 4,9 milyar dolar tutarındaki 21 adedi su ve kanalizasyon projesidir. Söz konusu projeler Türk müteahhitlik firmaları, inşaat malzemeleri üreticileri ve inşaat makineleri üreticileri için önemli fırsatlardır.

Medikal Ürünler ve Cihazlar

MEDİKAL (TIBBİ ALET VE CİHAZLAR) (gtip: 3005, 3006, 3407, 370210, 401410, 401511, 7017, 841920, 8713, 9001, 9003, 9011, 9012, 9018, 9019, 9020, 9021, 9022, 9402)

Katar medikal pazarı 2009 yılında 122 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. Katar medikal pazarı yıllar itibarıyla büyüme göstermektedir.

Sektör ithalatının yüzde 71'ini ABD (%26), Almanya (%16), İngiltere (%13), İtalya (%10) ve Çin (%6) sağlamaktadır. Son iki yıllık dönemde Katar medikal sektör ithalatı yüzde 20'nin üzerinde artmıştır.

Ülkemizden Katar'a ozonoterapi, okjizenoterapi, suni teneffüs cihazları ile diğer terapik cihazlar, transfüzyon cihazlarının aksam ve parçaları, yapışkan sargılar, kullan at ürünler, tıbbi aletler, kemik tespit malzemesi ihracatı gerçekleştirilmiştir.

Katar, ülkemizin de içinde bulunduğu MFN ülkelerine tıbbi cihaz ve ekipman ithalatında %0 ile %5 arasında gümrük vergisi uygulamaktadır. KİK ülkeleri gümrük vergisinden muaftır.

Katar 2007-2012 dönemini kapsayan 5 yıllık dönemde hayata geçirmeyi planladığı Tıp Kulesi, Hamad Medikal City içerisinde 4 hastane, Wakrah Hastanesi ve çeşitli sağlık merkezleri gibi yatırımlar planlanmaktadır. Bu yatırımlarla GSMH içerisinde sağlık harcamalarının payının artacağı beklentisi pazara yönelik çalışmaların artırılmasını gerektirmektedir.

Mobilya

MOBİLYA SEKTÖRÜ (gtip: 9401, 9403)

2009 yılında, toplam 100 milyon dolar değerinde ithalatın, %39 azalmıştır. Söz konusu ithalatın %30'u Çin'den, %16,4'ü İtalya'dan, %8'i ABD'den ve %3,2'si Türkiye'den gerçekleştirilmiştir.

Türkiye'nin 2009 yılında toplam mobilya ihracatı 1 milyar dolardır. Katar pazarına yapılan ihracat 5 milyon dolar olup; ihracat bir önceki yıla göre %32 oranında azalmıştır.

Katar'da yerel mobilya üretimi son derece kısıtlı olup, yerel firmalar sipariş üzerine üretim yapmaktadır. Ülkede hali hazırda faaliyet gösteren büyüklü küçüklü yaklaşık 300 mobilya mağazası vardır. Söz konusu mağazaların önemli kısmı Salwa Road üzerinde yer almaktadır.

Katar pazarında yüksek gelir düzeyine sahip olan tüketiciler İtalya ve ABD pazarından mobilya almaktadır. Buna karşılık orta gelir düzeyindeki tüketiciler Çin, Malezya ve Kore ürünlerini tercih etmektedir.

Pazarda Asya ülkelerinden yapılan mobilya ithalatı hızla artmaktadır. Bu ülkelerden ithal edilen ucuz mobilyaların hedef kitlesi ülkeye çalışmak için gelen orta ve alt gelir düzeyindeki işgücüdür. Bununla birlikte, otel dekorasyonunda uygun fiyatlı ve kaliteli ürünlerin pazarda etkin olduğu görülmektedir.

Proje bazlı satın almalar ve toplu siparişler, Katar mobilya ve dekorasyon pazarının önemli yönlerinden birini oluşturmaktadır. Ülkede halen sürdürülen çok katlı bina inşaatları ve 2022 yılında düzenlenecek olan dünya kupasına yönelik otel inşaatı faaliyetleri mobilya ve dekorasyon sektörü için önemli bir potansiyel oluşturmaktadır.

Katar'da otellerin hemen hemen tamamının bir devlet kuruluşu olan Qatar National Hotels Company tarafından işletilmesi nedeniyle bu firma tarafından açılan ihalelerin yakından takip edilmesi ve bu ülkede güçlü bir acenta ile işbirliği yapılmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Katar'da mobilyaya uygulanan gümrük vergileri ülkemizin dahil olduğu MFN ülkeleri için %5'tir.

Otomotiv Ana ve Yan Sanayi

OTOMOTİV YAN SANAYİ (gtip: 4011, 4012, 4013, 40169930, 40169952, 681310, 7007, 700910, 8407, 8408, 8409, 841330, 841581, 841582, 841583, 842123, 842131, 8482, 8483, 8484, 8507, 8511, 8512, 8706, 8707, 8708, 940120)

Katar, kişi başına düşen yüksek geliri ve gayrisafi milli hâsılası, istikrarlı makro-ekonomik göstergeleri ile Türk oto yan sanayi firmaları için göz ardı edilmemesi gereken önemli bir pazardır.

Katar'daki araç parkı 342.367 adettir. Ülkede her 1000 kişi başına düşen araç sayısı 393'dür.

Katar'da herhangi bir otomotiv üretim tesisi bulunmamaktadır. Pazardaki talep distribütörlerin gerçekleştirdiği ithalat ile karşılanmaktadır. Otomotiv ana sanayi konusunda, pazarın en büyük tedarikçisi, Japonya'dır. ABD ve Avrupa ise ikinci ve üçüncü en büyük tedarikçilerdir. Japonya kökenli otomotiv markaları, Katar otomotiv pazarında sahip oldukları toplam %60'lık pay ile lider konumda bulunmaktadır. ABD menşeli markaların Katar otomotiv pazarından almış oldukları pay %12, Avrupa menşeli markaların payının %11, Güney Kore'li markaların payının ise %7 olduğu öngörülmektedir. Katar'da en fazla rağbet gören otomotiv markası Toyota'dır. Toyota grubu yıllık 15.600 adetlik araç satışı ile Katar binek araç pazarından %37'lik pay almaktadır. Toyota'nın en fazla talep gören modeli, Land Cruiser modelidir. Toyota'nın Katar'da rağbet gören diğer önemli modelleri Camry, Corolla ve Hilux'dır.

Nissan Grubu'nun, Katar binek araç pazarındaki payının %19'dur. Nissan'ın en fazla rağbet gören modelleri Tiida, Pulsar, Datsun ve Pathfinder modelleridir.

Katar binek araç sınıfındaki satışlarıyla pazarda üçüncü konumunda olduğu tahmin edilen otomotiv markası General Motors (GM)'dir. GM grubunun temsil ettiği markalar içerisinde en fazla talep görenler sırasıyla Chevrolet, GMC, Cadillac ve Hummer'dir. Araç modelleri içerisinde en fazla talep gören model ise, genellikle yabancı işçi kesiminin tercih ettiği ucuz ve ekonomik bir model olan Kalos modelidir. Bunun dışında talep gören diğer önemli GM modelleri ise Lacetti, Aveo, Caprice ve Optra'dır.

Hyundai'nin Katar binek araç pazarından %6'lık pay aldığı öngörülmektedir. Hyundai'nin en fazla satılan modelleri Kia Rio, Kia Pregio, Starex, Kia Frontier, Tucson ve Verna'dır.

Mitsubishi grubunun Katar binek araç pazarında, pazar payı %6 civarındadır. Mitsubishi'nin en fazla talep edilen modelleri Lancer Cedia, Pajero ve Triton'dur.

Katar binek otomotiv pazarında faaliyet gösteren diğer markalar ve tahmini pazar payları şunlardır: Daimler Chrysler (%4,7), Honda (%4,6), Ford (%3,3), BMW (%2), Renault (%1,2), Suzuki (%1,1), PSA Peugeot Citroen (%1), Porsche (%1), Isuzu (%0,9), Mazda (%0,9), Volkswagen (%0,8), Proton (%0,3), Fiat (%0,2).

Katar'ın oto yan sanayi ithalatı 2009 yılında bir önceki yıla göre %54 azalarak 301 milyon dolar olmuştur. İthalatında başlıca ülkeler Japonya, Almanya, ABD, Çin ve İtalya'dır. Türkiye Katar'ın oto yan sanayi ithalatında 12.sıradadır. Katar'ın en fazla ithalatını gerçekleştirdiği oto yan sanayi ürünleri dış lastikler, 8708 grubunda yer alan kara taşıtlarının diğer aksam ve parçaları, karoseri, transmisyon aksamı, tamponlar, debriyaj ve aksamı, fren ve aksamı, akslar ve jantlar, motor ve aksamı, oto ateşleme sistemleri ve akülerdir.

Türkiye'nin Katar'a yan sanayi ihracatı 2010 yılında bir önceki yıla göre %24 artarak 7 milyon dolar olmuştur. En fazla ihracatımızın gerçekleştiği ürünler dış lastikler, filitreler, transmisyon aksamı, debriyajlar ve aksamı ve karoseri aksamıdır.

Katar ekonomisi yarı bantınmasıyla birlikte büyüme hızlanmıştır. Üstün teknolojiye sahip olan Katar, yarı bant, firmaları için fırsatlar olacaktır.

TAŞITLAR İÇİN RÖMORKLAR, YARI RÖMORKLAR VB. İLE AKSAM-PARÇALARI (gtip: 8716)

Katar'da inşaat yatırımlarına ayrılan toplam tutar yaklaşık 150 milyar dolar düzeyindedir. Buna paralel olarak inşaat sektöründe ekipman ihtiyacı da artış göstermektedir. Katar araç üstü ekipman ithalatı yıllar itibariyle artış göstermiş ancak 2008 ve 2009 yıllarında azalış göstermiş, 20 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalatında başlıca ülkeler Kuveyt, S. Arabistan, Almanya, BAE ve Hindistan'dır. Katar'ın en fazla ithal ettiği ürün yük taşımaya mahsus römork ve yarı römorklardır. Türkiye'nin Katar'a taşıtlar için römorklar, yarı römorklar ihracatı 2010 yılında bir önceki yıla göre %75 azalarak 1 milyar dolar olmuştur.

Pompa ve Kompresörler

Pompa kompresör sektörü içinde sıvılar için pompalar alanında 2009 verileri ile Katar'ın toplam ithalatı 49 milyon dolar, hava pompa ve kompresörlerinde ise 51 milyon dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Türkiye'nin 2010 yılı için toplam ihracatı ise sıvı pompaları için 269 milyon dolar hava pompa ve kompresörler için ise 308 milyon dolar olarak gerçekleşirken Katar'a toplam pompa kompresör ihracatımız 1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Katar'ın pompa ve kompresör ithalatı 2007-2008 yılına kadar sürekli bir artış eğiliminde 2009 %19 oranında azaldığı görülmektedir. Türkiye'den Katar'a yapılan pompa kompresör ihracatı ise sürekli bir artış göstermektedir. 2008-2010 yılı verileri karşılaştırıldığında %4 oranında bir ihracat artışı yaşandığı görülmektedir.

ABD, Japonya ve Almanya pazardan aldıkları %15 oranındaki payları ile sıvı pompaları için pazarın yaklaşık yarısına hakim konumdadırlar. İtalya ve İngiltere diğer önemli ihracatçılarıdır. Hava pompa ve kompresörlerinde ise ilk sıradaki pazarın üçte birine hakim ülke konumunda Japonya görülmektedir. İtalya, Hollanda, ABD ve Almanya diğer önemli ihracatçı ülkelerdir. Türkiye ise sıvı pompaları için sektörde %0,3 pay ile 21. sırada, hava pompaları ve kompresörleri için %0,4 pay ile 17. sırada yer almaktadır.

Katar ülkemizin de dahil olduğu MFN ülkelerinden yaptığı pompa kompresör ithalatında %5 oranında gümrük vergisi uygulamaktadır.

Temizlik Maddeleri

Katar'ın temizlik maddeleri ithalatı 2009 yılında 23 milyar dolar olmuştur. 2004-2009 yılları arasında ithalat %30 oranında artmıştır. Temizlik maddeleri ithalatının %60'ını deterjanlar, %29'unu sabunlar ve %11'ni diğer temizlik maddeleri oluşturmaktadır.

İthalatın %65'i Suudi Arabistan ve BAE'den yapılmaktadır. Bu ülkelerin dünya temizlik maddeleri ihracatındaki payları çok düşük olmalarına (Suudi Arabistan %0.54, BAE %0.23) rağmen ülkeye olan ihracatları son beş yılda (2004-2009) sırasıyla %16 ve % 57 oranında artmıştır. Körfez ülkeleri arasında (S. Arabistan, BAE, Bahreyn, Umman, Kuveyt, Katar) uygulanmakta olan gümrük birliğinin bölge ülkeleri arasında ticarete olumlu etkisinin olduğunun önemli bir göstergesidir.

Türkiye özellikle sabunlarda önemli üretim kapasitesine sahip ve dünyanın önemli ihracatçılarından biri olmasına rağmen bu ülkeye olan ihracatımız 2010 yılında 288 bin dolar olmuştur. Ülkemizin ürünlerinin Katar'ın temizlik maddeleri ithalatındaki payı %0,3'tür ve tedarikçiler sıralamasında 17. sıradadır. Türkiye'nin Katar'a yapmış olduğu temizlik maddeleri ihracatının %53'ünü deterjanlar, %33'ünü sabunlar ve %14'ünü ise diğer temizlik maddeleri oluşturmaktadır.

Katar temizlik maddeleri ithalatında yaşanan büyüme ve Türkiye'nin üretim kapasitesi göz önüne alındığında, pazarda yerinde yapılacak çalışmalarla ihracatımızın daha da artırılabilirliği düşünülmektedir.

Katar - Düzenlenen Önemli Fuarlar

Milli Katılımda Devlet Desteği Olan Fuarlar

HEAVY MAX (Doha - Mayıs/Her Yıl)

İnşaat makineleri

Web Sitesi : <http://www.ifpqtatar.com>

INFDEX (Doha - Eylül/Her Yıl)

Mobilya ev dekorasyon

Web Sitesi : <http://www.tuyap.com.tr>

PROJECT QATAR (Doha - Mayıs/Her Yıl)

İnşaat teknolojileri, inşaat malzemeleri

Web Sitesi : <http://www.ifpqtatar.com>

